

EURAXESS SLOVENSKO

Sprievodca mobilitou a prijímaním výskumných pracovníkov

<https://euraxess.ec.europa.eu> | www.euraxess.sk

**Sprievodca
mobilitou
a prijímaním
výskumných
pracovníkov**

**EURAXESS
SLOVENSKO**

Táto publikácia bola vytvorená pracovníkmi siete EURAXESS Slovensko a financovaná Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky. Publikácia vyjadruje len názory autorov. Financujúca organizácia nezodpovedá za žiadnu časť obsahu publikácie.

EURAXESS SLOVENSKO

Spríevodca mobilitou a prijímaním výskumných pracovníkov

Vydala:

SAIA, n. o.

Sasinkova 10

812 20 Bratislava 1

www.saia.sk, www.euraxess.sk

Zostavili:

Michal Fedák, Katarína Košťálová, Lukáš Marcin, Mária Sásová a kolektív SAIA, n. o.

Grafická úprava a tlač:

emtek, s. r. o., Bratislava

© SAIA, n. o., 2017

ISBN 978–80–89521–58–6

1. O iniciatíve EURAXESS	4	Bulharsko	80
2. Praktické informácie a mobilita výskumníkov	9	Cyprus	81
Legálny pobyt Slovákov v zahraničí	9	Česká republika	81
Overovanie (legalizácia) dokumentov		Čierna hora	83
pre použitie v cudzine	12	Čína	83
Sociálne a zdravotné zabezpečenie	18	Dánsko	84
Uznávanie dokladov o vzdelaní získanom v zahraničí	31	Egypt	84
Každodenné záležitosti – na čo treba tiež myslieť	37	Estónsko	85
3. Programy financované zo zdrojov Európskej únie ..	39	Fínsko	86
Horizont 2020 – rámcový program EÚ pre výskum		Francúzsko	86
a inovácie	39	Grécko	89
Opatrenia Marie Skłodowskej-Curie		Holandsko	90
(Marie Skłodowska-Curie Actions, MSCA)	41	Chorvátsko	91
Európska rada pre výskum		India	92
(European Research Council, ERC)	46	Indonézia	92
Spoločné výskumné centrum		Island	93
(Joint Research Centre, JRC)	47	Izrael	93
Európsky inovačný a technologický inštitút		Írsko	94
(European Institute of Innovation and Technology, EIT)	49	Japonsko	94
COST – Európska spolupráca vo vede a technike		Jordánsko	96
(European Cooperation in Science & Technology)	50	Juhoafrická republika	96
EUREKA	51	Kanada	97
Erasmus+ – program Európskej únie pre vzdelávanie,		Kazachstan	98
odbornú prípravu, mládež a šport	53	Kórejská republika	99
4. Medzinárodné programy	58	Lichtenštajnsko	99
CEEPUS	58	Litva	100
Štipendiá Európskeho centra pre časticovú fyziku		Lotyšsko	100
(CERN)	60	Luxembursko	101
Medzinárodný vyšehradský fond	61	Macedónsko	101
Otto Kinne Foundation	66	Malta	101
UNESCO	67	Maďarsko	102
Program NATO „Veda pre mier a spoločnosť“		Malajzia	105
(Science for Peace and Security – SPS)	67	Mexiko	105
5. Financovanie z národných zdrojov	69	Moldavsko	108
Národný štipendijný program SR	69	Nemecko	108
Štipendiá na základe bilaterálnych medzivládnych		Nórsko	116
dohôd a ponúk zahraničných vlád	72	Poľsko	116
Mobilitné granty na základe bilaterálnych		Portugalsko	118
dohôd o vedecko-technickej spolupráci	73	Rakúsko	118
Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu		Rumunsko	122
vedeckým a odborným pracovníkom	74	Rusko	122
Nadácia Tatra banky – Grantový program		Slovinsko	123
Študenti do sveta	75	Srbsko	124
6. Prehľad štipendií podľa krajín	76	Španielsko	125
Albánsko	76	Švajčiarsko	126
Arménsko	76	Švédsko	126
Austrália	77	Taiwan	127
Azerbajdžan	77	Taliano	128
Belgicko	77	Thajsko	129
Bielorusko	79	Turecko	130
Bosna a Hercegovina	79	Ukrajina	131
Brazília	80	USA	131
		Veľká Británia	138

1. O iniciatíve EURAXESS

EURAXESS – Researchers in Motion je kľúčovou iniciatívou Európskej komisie a krajín zapojených do rámcových programov pre výskum EÚ, ktorej cieľom je podporovať výskumníkov, ktorí majú záujem o zahraničnú mobilitu a rozvoj svojej kariéry v Európe i mimo nej. Okrem informácií o možnostiach ďalšieho vzdelávania a pracovných príležitostiach prináša množstvo praktických informácií týkajúcich sa života a práce v krajinách, ktoré sú do iniciatívy zapojené.

Výskumní pracovníci sú hlavnou silou, ktorá stojí za novými poznatkami a zohráva kľúčovú úlohu pri ich transfere do praxe. Ak chce byť Európa konkurencieschopná na globálnej úrovni, musí urobiť všetko pre to, aby si udržala a pritiahla najväčšie talenty z oblasti výskumu a aby odstraňovala prekážky, ktoré bránia voľnému pohybu poznatkov. Európsky pracovný trh sa musí v oveľa väčšej miere otvoriť a byť pre výskumníkov atraktívny a transparentný, musí ponúkať priaznivé podmienky na rozvoj kariéry výskumníka a postupne sa vyrovnáť s administratívnymi a legislatívnymi bariérami v rôznych oblastiach spájajúcich sa s mobilitou výskumných pracovníkov, či už ide o víza a povolenia na pobyt pre výskumníkov z tretích krajín, alebo otázky súvisiace so sociálnym a dôchodkovým zabezpečením či zdaňovaním.

Iniciatíva využíva na komunikáciu s výskumníkmi a výskumnými organizáciami, ako aj s ďalšími zainteresovanými stranami európsku sieť viac ako 500 centier EURAXESS, ktoré poskytujú informácie a bezplatné služby v 40 krajinách. Ďalším dôležitým nástrojom, ktorý iniciatíva využíva, je európsky portál EURAXESS (<https://euraxess.ec.europa.eu/>)

Európsky portál EURAXESS

Hlavné menu európskeho portálu EURAXESS (<https://euraxess.ec.europa.eu/>) pozostáva z piatich hlavných častí:

- **Jobs & Funding**

Časť „Jobs & Funding“ ponúka v prvom rade bezplatný a nekomplikovaný nástroj pre vyhľadávanie pracovných ponúk ako i pre nábor výskumných pracovníkov. Výskumníci tu nájdu množstvo neustále aktualizovaných informácií o voľných pracovných miestach, možnostiach financovania, štipendiách a grantoch v celej Európe, ako aj ponuky organizácií hostovať odborníkov na svojich vedeckých pracoviskách. Výskumné organizácie (verejné či súkromné) môžu portál využívať na bezplatné zverejňovanie ponúk voľných pracovných miest a vyhľadávanie životopisov výskumných pracovníkov z iných krajín, ktorí by mohli byť vhodnými adeptmi na otvorené pozície na ich pracoviskách.

Zaroveň táto časť portálu poskytuje všetky informácie o postupe, prostredníctvom ktorého sa výskumná organizácia môže zaradiť medzi popredné organizácie dodržiavajúce zásady excelentnosti v zaobchádzaní s ľudskými zdrojmi vo výskume v súlade s princípmi Európskej charty výskumných pracovníkov a Kódexu

správania pre nábor výskumných pracovníkov. Oba dokumenty boli Európskou komisiou prijaté ako odporúčanie 11. marca 2005. Charta vymedzuje práva a povinnosti výskumných pracovníkov, ako aj výskumných organizácií a organizácií finančne podporujúcich výskum. Cieľom Kódexu je zabezpečiť rovnaké zaobchádzanie so všetkými výskumníkmi v Európe a zvýšiť transparentnosť pri ich náboře. Chartu a Kódex doteraz podpísalo viac ako 880 popredných národných, európskych a medzinárodných výskumných organizácií a organizácií financujúcich výskum v 40 krajinách. Ich zoznam je zverejnený na <https://euraxess.ec.europa.eu/jobs/charter/declaration-endorsement>. Viac informácií o procese prihlásenia sa k princípom Charty a Kódexu je možné získať na www.euraxess.sk/sk/main/prakticke-info/pre-organizacie/ a na e-mailovej adrese rtd-charter@ec.europa.eu. Nástrojom, ktorý pomáha signatárom Charty a Kódexu pri jej implementácii, je Stratégia ľudských zdrojov pre výskumníkov (The Human Resources Strategy for Researchers – HRS4R). Stratégia predstavuje proces, ktorý organizáciám umožňuje zaviesť princípy Charty a Kódexu do každodenného života. Organizácie, ktoré v tejto oblasti zaznamenajú viditeľný pokrok, môžu od Európskej komisie získať právo používať logo „Excelentnosť v oblasti ľudských zdrojov vo výskume“ („HR Excellence in Research“), a teda sa viac zviditeľniť a pritiahnúť tých najlepších výskumníkov. Doteraz právo používať toto logo získalo už takmer 400 inštitúcií v 28 krajinách a dve medzinárodné inštitúcie, najviac vo Veľkej Británii (102), Španielsku (68) a Poľsku (67). Na Slovensku zatiaľ nezískala logo žiadna výskumná organizácia alebo vysoká škola.

V neposlednom rade sú súčasťou „Jobs & Funding“ informácie o možnostiach poradenstva v oblasti kariérneho rozvoja výskumníkov, vrátane databázy servisných centier EURAXESS, ktoré sa stali centrami kariérneho rozvoja.

- **Partnering**

Časť „Partnering“ je určená iba pre zaregistrovaných užívateľov portálu EURAXESS (informácie o možnosti registrácie uvádzame v časti „Login/Register“ nižšie). Predstavuje platformu umožňujúcu spoluprácu medzi výskumníkmi, výskumnými organizáciami, ale aj súkromnými podnikmi, uchádzajúcimi sa o financovanie svojich inovatívnych nápadov prostredníctvom európskych programov. Výskumníci tu môžu vyhľadávať medzi potenciálnymi hosťujúcimi organizáciami či spolupracovníkmi a organizácie zase majú prístup k databáze partnerov pre pripravovaný projekt.

- **Information & Assistance**

Informácie a osobná asistencia sú výskumníkom poskytované prostredníctvom siete viac ako päťsto centier nachádzajúcich sa v 40 európskych štátoch. Centrá EURAXESS pomáhajú výskumníkovi ale aj jeho rodine s plánovaním a zorganizovaním pobytu v zahraničí. Poskytujú bezplatné konzultácie prispôbené potrebám konkrétneho výskumníka, pomáhajú riešiť otázky spojené nielen s financovaním pobytu výskumníka, ale aj s ubytovaním, vízami, povoleniami na pobyt a pracovnými povoleniami, štúdiom jazyka, školami pre deti, sociálnym zabezpečením, zdravotnou starostlivosťou a zdaňovaním príjmov výskumníka.

Kontaktné údaje centier EURAXESS v jednotlivých krajinách sú dostupné v časti „Find personalised assistance“. Na Slovensku začala národná sieť centier vznikáť v roku 2004, pričom koordinátorom siete bola od začiatku SAIA, n. o. V súčasnosti pôsobí EURAXESS Slovensko v rámci všetkých pracovísk SAIA, n. o., okrem Bratislavy aj v Nitre, Žiline, Banskej Bystrici a Košiciach.

• EURAXESS Worldwide

EURAXESS Worldwide poskytuje služby pre európskych výskumníkov dlhodobu pôsobiacich mimo Európy, ako aj pre zahraničných výskumníkov pôsobiacich v zapojených krajinách a umožňuje im udržiavať alebo nadväzovať kontakt, väzby a spoluprácu s Európou. K dispozícii sú vysunuté pracoviská, ich portály i pravidelný elektronický newsletter; navyše sú v daných krajinách pravidelne organizované spoločné podujatia. EURAXESS Worldwide poskytuje informácie o možnostiach budovania kariéry v Európe, medzinárodnej výskumnej spolupráci a európskych politikách vo výskume. V súčasnosti pôsobí v Číne, Indii, Japonsku, štátoch Latinskej Ameriky a Karibskej oblasti, Severnej Amerike a štátoch Združenia národov juhovýchodnej Ázie (ASEAN).

• Login/Register

Registrácia a prihlasovanie výskumníkov i výskumných organizácií sú možné prostredníctvom časti „Login/Register“. Po zadaní svojej e-mailovej adresy dostanete automatický e-mail, ktorý vám umožní nastavenie prístupového hesla. Vo svojom účte si následne môžete vytvoriť profil výskumníka či profil výskumnej organizácie, ktorú reprezentujete a tak využívať aj tie časti a funkcie portálu, ktoré sú nezaregistrovaným návštevníkom neprístupné (napr. pridávanie pracovných ponúk či vyhľadávanie v databáze potenciálnych partnerov). V čase, keď budete na portáli prihlásení, sa vám v hlavnom menu bude namiesto textu „Login/Register“ zobrazovať „My EURAXESS.“

Portál EURAXESS Slovensko

Okrem európskeho portálu existujú aj národné portály EURAXESS krajín zapojených do tejto iniciatívy, ktoré sú na európsky portál v niektorých častiach prepojené. Na Slovensku takýto portál vytvorila a spravuje v rámci EURAXESS Slovensko SAIA, n. o. Slovenský portál EURAXESS (www.euraxess.sk) má dve samostatné jazykové verzie. Slovenská verzia je určená slovenským výskumníkom, ktorí uvažujú o pôsobení v zahraničí, ale taktiež slovenským výskumným organizáciám, ktoré by chceli na svojej pôde privítať výskumníkov zo zahraničia. Anglická verzia poskytuje informácie dôležité pre zahraničných výskumníkov, ktorí majú záujem pôsobiť na Slovensku.

Práca vo výskume

Časť „Práca vo výskume“ je sčasti prepojená na centrálny európsky portál EURAXESS. Obsahuje informácie o štipendijných a grantových možnostiach, ako aj priamy odkaz na databázu štipendií a grantov pre slovenských uchádzačov, ktorú vytvorila SAIA, n. o. Databáza, v ktorej môžete vyhľadávať podľa krajiny, odboru či cieľovej skupiny, je dostupná aj prostredníctvom odkazu <http://granty.saia.sk>. V tejto časti portálu sa nachádzajú aj odkazy na vybrané možnosti financovania vášho projektu a mobility z rôznych zdrojov.

Zároveň tu nechýbajú informácie o Európskej charte výskumných pracovníkov a Kódexe správania pre nábor výskumných pracovníkov, o Stratégii ľudských zdrojov pre výskumníkov či európskej dôchodkovej schéme RESAVER. Špeciálna pozornosť sa venuje možnostiam poradenstva o kariérom rozvoji výskumníkov, novej oblasti, o ktorú centrá EURAXESS svoje služby postupne rozširujú.

Nájdete tu aj odkaz na celoeurópsku databázu pracovných ponúk, v ktorej môžete bezplatne vyhľadávať aktuálne pracovné ponuky vo výskume. Ak reprezentujete výskumnú organizáciu, máte po registrácii možnosť v databáze bezplatne uverejniť vašu pracovnú ponuku a vyberať si z kvalifikovaných kandidátov z celej Európy.

Keďže nájsť spôsob ako financovať mobilitu patrí k najčastejšie kladeným otázkam, prehľad štipendií a grantov pre doktorandov a výskumných pracovníkov tvorí podstatnú časť tejto publikácie. Kapitola 3 poskytuje základné informácie o finančných mechanizmoch EÚ, kapitola 4 o medzinárodných podporných finančných schémach, kapitola 5 o financovaní z národných zdrojov a v kapitole 6 je prehľad štipendií a grantov podľa jednotlivých krajín.

Praktické informácie

Cieľom iniciatívy EURAXESS nie je len poskytovať informácie o financovaní mobilit, ale aj čo najviac zjednodušiť mobilitu výskumníkov a procesy s tým súvisiace. Preto v časti slovenského portálu EURAXESS „Praktické informácie“ zhromažďujeme relevantné informácie týkajúce sa konkrétnych reálnych situácií, s ktorými sa mobilný výskumník stretáva v bežnom živote: či už ide o otázky formalít pri vstupe do krajiny či zmene pobytu, sociálneho zabezpečenia, zdanenia jeho príjmov v zahraničí alebo možnosti kultúrneho vyžitia v danej krajine a mnohé ďalšie, ktoré s pobytom v inej krajine súvisia. Informácie sú prehľadne usporiadané do tematických oblastí v troch kategóriách: Život v zahraničí, Práca v zahraničí a EURAXESS pre výskumné organizácie a priemysel a obsahujú aj kontakty na príslušné inštitúcie, ktoré sú za danú oblasť zodpovedné. V prípade otázok o konkrétnej téme vo vybranej krajine je možné kontaktovať najbližšie centrum EURAXESS (nachádzajú sa v 40 krajinách), ktoré sa vašimi otázkami bude zaoberať. Prehľad praktických informácií nájdete aj v kapitole 2 tejto publikácie; jej prečítanie vám poskytne predstavu o tom, na čo treba myslieť v prípade presunu z krajiny do krajiny.

Pre slovenské výskumné organizácie je EURAXESS jednou z ciest ako sa viac otvoriť svetu. Predstavuje možnosť obohacovať ich činnosť o skúsenosti zahraničných výskumníkov, spolupracovať s nimi a zároveň ich oboznamovať so slovenským výskumom. Zaregistrované výskumné organizácie môžu využiť bezplatný spôsob uverejňovania svojich voľných pracovných miest a v databáze zverejnených životopisov aj vyhľadávať zahraničných výskumníkov, ktorí by mali záujem prísť pôsobiť do ich výskumného tímu. Prihlásením sa k Charte a Kódexu, implementáciou ich princípov a prípadne získaním práva používať logo „Excelentnosť v oblasti ľudských zdrojov vo výskume“ môžu nielen zlepšiť svoje vlastné pracovné prostredie, ale i zatraktívniť a zviditeľniť sa v medzinárodnom meradle. V tejto časti portálu môžu administratívni pracovníci nájsť praktické informácie týkajúce sa vstupu, pobytu a zamestnávania cudzincov na Slovensku, vrátane interaktívneho sprievodcu s otázkami, ktoré po ich zodpovedaní odkážu na texty relevantné pre daný typ pobytu a cudzinca. Zároveň v oblasti sociálneho zabezpečenia sú tu k dispozícii stručné informácie o systéme sociálneho a zdravotného zabezpečenia na Slovensku, prehľad princípov

viažuci sa k sociálnemu zabezpečeniu v štátoch EÚ, EHP a tretích krajinách, ako aj odkazy na zoznamy relevantných inštitúcií sociálneho zabezpečenia v členských štátoch EÚ a EHP. K praktickému prehľadu o komplexnosti situácií pri medzinárodnej mobilite prispievajú spracované zoznamy – na čo myslieť pri príchode na Slovensko a pri mobilite v zahraničí. V časti Ochrana duševného vlastníctva a transfer technológií je spracovaný prehľad najdôležitejších odkazov a kontaktov k tejto téme.

Kontakty

V centrách EURAXESS nájdete informovaných ľudí, ktorí sa venujú problematike mobility a ktorí sa radi podelia o svoje skúsenosti. Nielenže poskytnú informácie, ale ak je to možné, pomôžu aj pri vybavovaní niektorých formalít, či odporučia svoju sieť kontaktov. Stačí si na internetovej stránke nájsť príslušné kontaktné informácie a obrátiť sa na najbližšie centrum. Slovenskú sieť EURAXESS tvoria všetky pracoviská SAIA, ktoré sídli okrem Bratislavy aj v Nitre, Žiline, Banskej Bystrici a Košiciach. EURAXESS Slovensko spolupracuje s koordinátormi národných sietí EURAXESS v ďalších krajinách, ako aj s ďalšími inštitúciami na európskej a národnej úrovni, ktoré sú s činnosťou centier spojené.

Aktuality

Táto časť poskytuje pravidelne nové informácie o aktuálnych podujatiach – konferenciách či informačných seminároch, štipendiách a grantoch ako aj zaujímavé informácie z oblasti výskumu.

Login/Registrácia

Časť „Login/Registrácia“ je prepojená na európsky portál EURAXESS a umožňuje registráciu a prihlasovanie výskumníkov a výskumných organizácií. (Vid' časť „Login/Register“ na európskom portáli).

2. Praktické informácie a mobilita výskumníkov

Rozvoj kariéry výskumníka dnes čoraz viac súvisí so zbieraním poznatkov a skúseností v zahraničí ako aj s medzinárodným uznaním jeho práce. To prináša potrebu viac cestovať a takisto potrebu orientovať sa v administratívnych postupoch s tým spojených. Keďže tieto zahŕňajú široké spektrum oblastí (od získavania víz a povolení na pobyt, cez sociálne a zdravotné zabezpečenie, až po zdaňovanie medzinárodných príjmov), ide o značné množstvo informácií, ktoré sú roztrúsené po rôznych informačných zdrojoch.

Cieľom tejto kapitoly je zhromaždiť pre čitateľa relevantné informácie, a poskytnúť tak praktický prehľad o tom, čím všetkým sa treba zaoberať a aké kroky podniknúť. Aj keď ide o oblasti pomerne náročné na spracovanie, usilovali sme sa podať informácie tak, aby ste sa v nich mohli jednoduchšie zorientovať a v prípade potreby odkazujeme aj na internetové stránky s ďalšími informáciami inštitúcií, ktoré danú oblasť priamo riešia.

Oblasti spracované v tejto časti publikácie môžete nájsť aj v online podobe na portáli EURAXESS Slovensko www.euraxess.sk v sekcii „Praktické informácie – Život/Práca v zahraničí“, kde sú informácie pravidelne aktualizované. Informácia o legislatíve má len informatívny charakter a v prípade nejasností v konkrétnych prípadoch odporúčame kontaktovať príslušnú inštitúciu, ktorej pracovníci vám odpovedia aj s prihliadnutím na aktuálny stav danej problematiky, ktorá môže pomerne často podliehať zmenám. S vašimi otázkami sa môžete vždy obrátiť aj na centrá EURAXESS na Slovensku, či v cieľovej krajine v rámci Európy <https://euraxess.ec.europa.eu/information/centres/search>.

Všetky oficiálne právne dokumenty nájdete na nasledujúcich webových stránkach:

- www.slov-lex.sk (Právny a informačný portál Slovenskej republiky)
- <http://eur-lex.europa.eu/> (Prístup k právu Európskej únie)
- www.slovensko.sk (Ústredný portál verejných služieb ľuďom – centrálny a jednotný prístup k informačným zdrojom a službám verejnej správy)

Legálny pobyt Slovákov v zahraničí

Pre pracovný alebo študijný pobyt v zahraničí je rozhodujúce, či krajina, v ktorej plánuje občan SR pracovať alebo študovať, je členským štátom Európskej únie, Európskeho hospodárskeho priestoru, prípadne Švajčiarskom alebo ide o inú krajinu.

Pobyt v štátoch EÚ/EHP/Švajčiarsku

V prípade, že cieľovou krajinou je krajina EÚ/EHP/Švajčiarsko, je nevyhnutné zodpovedať na otázku, či občan plánuje v krajine zostať dlhšie ako 3 mesiace a či tam bude pracovať. Konkrétne postupy registrácie pobytu sa líšia, nakoľko závisia od úpravy v danom štáte. Prehľad podľa krajín v slovenčine nájdete na stránke siete Európskych služieb zamestnanosti (EURES) www.eures.sk. Proces nahlasovania sa v takýchto prípadoch býva pomerne jednoduchý. Je však potrebné rátať s nejakou formou registrácie, preto si vždy zistite vopred či, kde a v akej lehote je nutné svoj pobyt nahlásiť. Takisto si zistite, aké dokumenty budete na tento úkon potrebovať – okrem dokladu totožnosti to môže byť napríklad potvrdenie o návšteve školy či pracovná zmluva.

Bližšie informácie

Sieť centier EURAXESS: <https://euraxess.ec.europa.eu/information>

Sieť európskych služieb zamestnanosti: www.eures.sk

Pobyt v tretích krajinách

Tretia krajina je termín používaný na zadefinovanie akejkoľvek krajiny sveta, ktorá nie je jedným z členských štátov Európskej únie, členom Európskeho hospodárskeho priestoru alebo Švajčiarskom. Pokiaľ ide o tretie krajiny, bližšie informácie o podmienkach vstupu slovenských občanov do jednotlivých krajín a pobytu v nich sú k dispozícii na webstránke Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR www.mzv.sk, ako aj na webstránkach zastupiteľských úradov SR v zahraničí www.mzv.sk/ministerstvo/slovenske_zastupitelstva-vsetky_zastupitelstva.

Vo všeobecnosti je potrebné sa pripraviť na formality spojené:

- so vstupom do krajiny – napr. víza,
- s legalizáciou pobytu – napr. nahlásenie pobytu, získanie povolenia na pobyt,
- so zaevidovaním na príslušných úradoch – napr. ohľadom sociálneho a zdravotného zabezpečenia, daní,
- s udelením pracovného povolenia – napr. písomný prísľub budúceho zamestnávateľa.

Príprava v zásade začína zistením si všetkých podmienok dostatočne dopredu (vzhľadom na to, že niektoré administratívne záležitosti môžu trvať pomerne dlho) a pokračuje následným získavaním potrebných dokumentov.

Príklady dokumentov, ktoré môžu byť požadované úradmi v závislosti od krajiny a od typu a dĺžky pobytu:

- doklad totožnosti,
- doklad preukazujúci účel pobytu v danej krajine – napr. pracovná zmluva, doklad preukazujúci zápis na vzdelávaciu inštitúciu alebo doklad o jej návšteve, dohoda o hostovaní vo výskumnej organizácii, pozvanie na konferenciu,
- výpisy z registra trestov krajiny odkiaľ pochádzate, krajiny, do ktorej sa chystáte a krajiny, v ktorej ste mali prihlásený pobyt – všetky úradne overené a preložené do požadovaného jazyka (viď aj kapitolu Overovanie (legalizácia) dokumentov pre použitie v cudzine),

- úradne overený a preložený matričný doklad (rodný list, sobášny list) (pozri aj kapitolu Overovanie (legalizácia) dokumentov pre použitie v cudzine),
- úradne overený a preložený doklad o vzdelaní (diplom) (pozri aj kapitolu Overovanie (legalizácia) dokumentov pre použitie v cudzine),
- doklad preukazujúci dostatočné finančné zabezpečenie (výpis z účtu, pracovná zmluva),
- doklad preukazujúci ubytovanie v danej krajine,
- doklad preukazujúci zdravotné poistenie v danej krajine.

Uvedený zoznam slúži len na ilustráciu a poskytnutie predstavy o tom, čo všetko môžete potrebovať. V žiadnom prípade nemusí byť vyčerpávajúci.

Upozorňujeme, že získanie niektorých dokladov môže trvať pomerne dlho. Odporúčame teda, aby ste svoju prípravu rozhodne nepodceňovali a začali so zhromažďovaním potrebných informácií v dostatočnom predstihu. So zisťovaním, čo všetko potrebujete predložiť v konkrétnej krajine, vám ochotne pomôžu miestne centrá EURAXESS v danej krajine. V prípade, že vo vašej cieľovej krajine takéto centrum nie je, vždy sa môžete obrátiť na príslušné veľvyslanectvo či konzulát.

Pri doprave do cieľovej krajiny (najmä autom, autobusom alebo vlakom) si overte, či s krajinami, ktorými budete prechádzať, má Slovensko bezvízový styk. V prípade cesty autom sa informujte, či v danej krajine platí slovenský vodičský preukaz.

Niekoľko odporúčaní

- Zistite si na veľvyslanectve príslušného štátu alebo na konzulárnom odbore Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR podmienky pre vstup na územie cudzieho štátu a prejazd krajinami po trase do cieľového štátu, ako aj podmienky pobytu v cieľovej krajine, vrátane povinnosti registrácie na imigračnom alebo policajnom úrade.
- Zabezpečte si adresy a telefónne čísla slovenských zastupiteľských úradov v navštevovaných krajinách, na ktoré sa môžete v prípade potreby obrátiť.
- Podľa zákona o hlásení pobytu občanov má občan s trvalým pobytom na Slovensku, ktorý plánuje pobyt v zahraničí dlhší ako 90 dní, právo ohlásiť túto skutočnosť ohlasovní v mieste trvalého alebo prechodného pobytu (obecné a mestské úrady, obyvatelia Bratislavy a Košíc v príslušnej mestskej časti).
- Pri pobyte v zahraničí je možné využiť bezplatnú dobrovoľnú registráciu pobytu na stránke Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR www.mzv.sk/register. Odporúčaná služba predstavuje systém pomoci slovenským občanom v prípade núdze pri cestách do zahraničia, poskytovanie informácií a včasného varovania pred hroziacim nebezpečenstvom. Na vznik krízových situácií sú občania SR upozornení formou SMS, prípadne telefonicky.

Bližšie informácie

Ministerstvo vnútra SR www.minv.sk

Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR www.mzv.sk

Úrad hraničnej a cudzineckej polície Prezídia Policajného zboru www.minv.sk/?uhcp

Overovanie (legalizácia) dokumentov pre použitie v cudzine

Verejné listiny vydané na území jedného štátu, ktoré sa majú predložiť v inom štáte (zahraničné verejné listiny), musia byť overené, ak majú byť v druhom štáte uznané. Podliehajú procesy legalizácie a superlegalizácie podľa príslušných právnych predpisov.

Dňa 18. februára 2002 nadobudol pre Slovenskú republiku účinnosť **Dohovor o zrušení požiadavky vyššieho overenia zahraničných verejných listín**, prijatý 5. októbra 1961 v Haagu (ďalej len „dohovor o apostile“ alebo „Haagsky dohovor“). Text dohovoru bol publikovaný v Zbierke zákonov Slovenskej republiky (oznámenie Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky č. 213/2002 Z. z.). Bližšie informácie týkajúce sa dohovoru nájdete na oficiálnej internetovej stránke Haagskej konferencie pre medzinárodné právo súkromné www.hcch.net.

Príslúpenie Slovenskej republiky k Dohovoru o apostile zjednodušilo podmienky použitia slovenských verejných listín na území iného zmluvného štátu a použitia listín, vydaných orgánmi iného zmluvného štátu, na Slovensku. Na osvedčenie hodnovernosti verejnej listiny podľa dohovoru stačí, že orgán na to určený opatrí takúto listinu jedným zvláštnym osvedčením – apostilou.

Zoznam štátov, ktoré sú zmluvnými stranami dohovoru, je k dispozícii na webovej stránke Haagskej konferencie: www.hcch.net/en/instruments/conventions/status-table/?cid=41

Apostila

Apostila je osvedčenie vydané príslušným orgánom štátu, ktorý je zmluvnou stranou Haagskeho dohovoru. Verejnú listinu opatrenú apostilou možno použiť bez ďalšieho overenia na území ktorejkoľvek inej zmluvnej strany dohovoru a pred ktorýmkoľvek jej orgánom. Osvedčenie sa vydáva na žiadosť osoby, ktorá listinu podpísala, alebo na žiadosť jej predkladateľa. Ak je osvedčenie riadne vyplnené, osvedčuje hodnovernosť podpisu, funkciu osoby, ktorá listinu podpísala, a prípadne pravosť pečate alebo odtlačku pečiatky na listine (čl. 5 dohovoru). Apostila neosvedčuje pravdivosť obsahu verejnej listiny, ku ktorej je pripojená. Osvedčenie sa umiestni priamo na listine (prax v SR) alebo na jej nadstavení v podobe uvedenej v prílohe dohovoru. Vzor apostily je k dispozícii na www.vzoryatlaciva.sk/vzory/apostil.pdf.

Verejné listiny

Za verejné listiny sa podľa Haagskeho dohovoru a na účely jeho aplikácie považujú:

- listiny **vydané justičným orgánom štátu** alebo justičným pracovníkom, vrátane listín vydaných verejným žalobcom, vyšším súdnym úradníkom alebo procesným doručovateľom („huissier de justice“),
- správne listiny (napr. matričné doklady – **rodný list, sobášny list, úmrtný list**),
- notárske písomnosti** (napr. notárom osvedčené (notarizované/legalizované) listiny),
- úradné osvedčenia**, ktoré sa umiestňujú na listiny podpísané súkromnými osobami, ako sú úradné osvedčenia potvrdzujúce registráciu listiny alebo skutočnosť, že listina existovala v určitom čase, a úradné a notárske osvedčenia podpisov.

Dohovor sa **nevzťahuje na:**

- a) listiny vystavené diplomatickými alebo konzulárnymi úradníkmi,
- b) správne listiny bezprostredne sa týkajúce obchodných alebo colných činností.

Overovanie dokladov na Ministerstve zahraničných vecí a európskych záležitostí SR (MZVaEZ SR)

Správny poplatok za legalizačný úkon na MZVaEZ SR je 20 € formou elektronického kolku. Kolok si klienti musia priniesť so sebou.

Zákonná vybavovacia lehota za legalizačný úkon na MZVaEZ SR:

- 30 dní,
- na počkanie, ak sa nevyskytnú skutočnosti brániace vo výkone legalizačného úkonu.

MZVaEZ SR zabezpečuje overovanie listín vydaných úradmi Slovenskej republiky na použitie v zahraničí osobne počas úradných hodín alebo aj poštou.

Bližšie informácie

Konzulárny odbor MZVaEZ SR www.mzv.sk/cestovanie-a-konzularne-info, časť Overovanie dokladov

Spôsoby, ako legalizovať rôzne typy dokumentov (napr. matričné doklady – rodný list, sobášny list, doklady o vzdelaní, ako aj výpisy z registra trestov) formou apostily alebo vyššieho overenia sú zverejnené na webstránke MZVaEZ SR: www.mzv.sk/cestovanie-a-konzularne-info/doklad-vydany-v-sr-na-pouzitie-v-cudzine a v ich praktickom manuáli na osvedčovanie dokladov www.mzv.sk/cestovanie_a_konzularne_info/overovanie_dokladov-manual-osvedcovania_dokladov_prakticke_rady_prikklady, z ktorých vyberáme najdôležitejšie fakty pre účely tejto publikácie.

Matričný doklad

Matričný doklad (**originál** rodného listu či sobášneho listu) vydáva príslušný matričný úrad, v ktorého matrike je udalosť zapísaná. V ďalšom konaní overí matričný doklad poverená osoba príslušného okresného úradu (www.minv.sk/?miestna_statna_sprava). Ak bude matričný doklad použitý v štáte, ktorý je zmluvnou stranou Haagskeho dohovoru, okresný úrad udelí overovaciu pečiatku apostily, a tým je overenie dokladu slovenskými orgánmi ukončené.

V prípade použitia dokladu v inom štáte, po overení okresným úradom dokument overuje konzulárny odbor MZVaEZ SR, do cudzieho jazyka ho preloží súdny prekladateľ, po preklade dokument overí krajský súd, opäť MZVaEZ SR a napokon veľvyslanectvo/konzulát štátu, v ktorom má byť doklad použitý.

Rodný list, sobášny list a úmrtý list vydaný Osobitnou matrikou osvedčuje Ministerstvo vnútra SR. V prípade, že dokument má byť predložený v krajine, ktorá nepodpísala Haagsky dohovor, listiny následne osvedčuje MZVaEZ SR.

Postup pri **overovaní matričných** dokladov na použitie do krajiny, ktorá **nepodpísala Haagsky dohovor** – tzv. konzulárne overenie:

- originál matričného dokladu na použitie v zahraničí si klient zabezpečí na matričnom úrade v mieste narodenia (doklad určený na vyššie overenie nesmie byť starší ako 6 mesiacov). Následne ho:
- osvedčí príslušný okresný úrad,
- legalizuje MZVaEZ SR,
- preloží súdny prekladateľ (pozri aj časť Preklad dokladu do iného jazyka),
- súdneho prekladateľa osvedčí príslušný krajský súd,
- takto osvedčené doklady sa predložia na ďalšie overenie konzulárnemu odboru MZVaEZSR,
- po osvedčení konzulárnym odborom sa doklady predložia na veľvyslanectvo krajiny, v ktorej budú použité.

Postup pri **overovaní matričných** dokladov na použitie do krajiny, ktorá **podpísala Haagsky dohovor**:

- originál matričného dokladu na použitie v zahraničí si klient zabezpečí na matričnom úrade v mieste narodenia (doklad určený na vyššie overenie nesmie byť starší ako 6 mesiacov). Následne ho:
- osvedčí príslušný okresný úrad formou apostily,
- preloží súdny prekladateľ (pozri aj časť Preklad dokladu do iného jazyka. Pozn. Niektoré krajiny neuznávajú slovenských súdnych prekladateľov.),
- súdneho prekladateľa osvedčí príslušný krajský súd formou apostily.

Ak je na doklade a na preklade osvedčenie formou apostily, týmto je ukončené overovanie dokladu a môže byť predložený v krajine určenia. Osvedčenie formou apostily musí byť na prvotnom doklade aj na priloženom preklade.

Pred použitím apostilovaného dokumentu v zahraničí si overte, či má vaša cieľová krajina výhradný zoznam oficiálnych prekladateľov, ktorých preklady v oficiálnom styku akceptuje. V prípade, že to tak je, dajte si dokument preložiť až v danej krajine. Ak krajina takýto zoznam nemá a akceptuje aj preklady slovenských prekladateľov, apostilovaný dokument najprv preloží súdny prekladateľ (pozri aj časť Preklad dokladu do iného jazyka), ktorého následne osvedčí príslušný krajský súd formou apostily.

Doklady o vzdelaní

Vysvedčenia, diplomy, potvrdenia o návšteve školy a pod., vydané základnými, strednými a vysokými školami podliehajú overeniu Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR – MŠVVaŠ SR (www.minedu.sk).

Pre použitie v štátoch, ktoré **sú stranami Haagskeho dohovoru**, udelí MŠVVaŠ SR apostilu. Pre ostatné štáty MŠVVaŠ SR v prvom kroku doklady overí. Nakoľko doklady o vzdelaní si klienti potrebujú ponechať pre vlastné potreby v origináli, je možné dať vyššie overiť ich úradnú fotokópiu, keďže doklady bývajú neoddeliteľne spojené s vyhotoveným prekladom a tým pádom dochádza k ich poškodeniu.

Z apostilovaného dokladu vyhotoví notár (nie pracovník poverený notárom) overenú fotokópiu. Pečiatku a podpis notára osvedčí príslušný krajský súd opäť formou apostily. Následne sa doklad predloží na preklad súdnemu prekladateľovi, ktorého apostilou osvedčí krajský súd. Takýto doklad môže byť použitý v štátoch, ktoré podpísali Haagsky dohovor.

Z prvotne overeného dokumentu určeného na použitie v krajine, ktorá nepodpísala Haagsky dohovor, vyhotoví notár (nie pracovník poverený notárom) overenú fotokópiu. Pečiatku a podpis notára osvedčí príslušný krajský súd. Následne sa doklad predloží na legalizáciu Konzulárnemu odboru Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR, potom na preklad súdnemu prekladateľovi, ktorého osvedčí akýkoľvek krajský súd. Posledné overenie za SR vykoná opäť MZVaEZ SR. Pre ďalšie použitie je potrebné, aby napokon dokument overilo (superlegalizovalo) veľvyslanectvo/konzulát štátu, v ktorom má byť doklad použitý.

Poznámka: Vysvedčenia, diplomy, certifikáty a pod. vydané zdravotníckymi školami musia mať prvotné overenie z Ministerstva zdravotníctva SR, nie z Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR! (Doklady o vzdelaní v odbore fyzioterapia, balneológia a liečebná rehabilitácia potvrdzuje MŠVVaŠ SR). Doklady o vzdelaní vydané vojenskými školami podliehajú overeniu Ministerstvom obrany Slovenskej republiky.

Slovenský národný archív a ostatné štátne archívy poskytujú úplné reprodukcie archívnych dokumentov, vrátane **reprodukcí dokladov o vzdelaní**. Na použitie v zahraničí overuje tieto reprodukcie priamo Slovenský národný archív, následne MZVaEZ SR a veľvyslanectvo cieľovej krajiny.

Postup pri **overovaní fotokópií dokladov o vzdelaní** do krajiny, ktorá **nepodpísala Haagsky dohovor**:

- originál dokladu prvotne overí MŠVVaŠ SR,
- z originálu dokladu s prvotným overením MŠVVaŠ SR sa predloží kópia na overenie notárovi (nie pracovníkovi poverenému notárom),
- pečiatku a podpis notára osvedčí príslušný krajský súd,
- následne dokument legalizuje MZVaEZ SR,
- takto osvedčený doklad sa predloží na preklad súdnemu prekladateľovi (pozri aj časť Preklad dokladu do iného jazyka),
- súdneho prekladateľa osvedčí krajský súd,
- takto osvedčené doklady sa predložia na osvedčenie na konzulárny odbor MZVaEZ SR,
- napokon dokument osvedčuje veľvyslanectvo štátu, v ktorom budú predložené.

Postup pri **overovaní fotokópií dokladov o vzdelaní** do krajiny, ktorá **podpísala Haagsky dohovor**:

- originál dokladu osvedčí MŠVVaŠ SR pečiatkou apostily,
- z originálu dokladu s prvotným osvedčením MŠVVaŠ SR sa predloží kópia na overenie notárovi (nie pracovníkovi poverenému notárom),
- pečiatku a podpis notára osvedčí príslušný krajský súd formou apostily,
- takto osvedčený doklad sa predloží na preklad súdnemu prekladateľovi (pozri aj časť Preklad dokladu do iného jazyka),
- súdneho prekladateľa osvedčí krajský súd formou apostily,
- takto osvedčený doklad je pripravený na predloženie v krajine, ktorá podpísala Haagsky dohovor.

Výpis z registra trestov

Výpis z registra trestov vydávajú pobočky Slovenskej pošty a Register trestov Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky. Ak má byť výpis z registra trestov použitý v zahraničí, je potrebné **požiadat' o osvedčenie výpisu z dôvodu použitia v zahraničí na pracovisku Register trestov Generálnej prokuratúry v Bratislave**. Tento úkon je bezplatný. Po osvedčení výpisu pracoviskom Register trestov sa výpis osvedčuje na konzulárnom odbore Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR.

V prípade krajiny, ktorá podpísala Haagsky dohovor, je po apostilácii MZVaEZ SR možné k výpisu z registra trestov vyhotoviť preklad súdnym prekladateľom – apostilou ho osvedčí krajský súd.

Výpis z registra trestov musí byť vždy predkladaný v origináli. Platnosť výpisu z registra trestov je 90 dní.

Register trestov Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky:

www.genpro.gov.sk/register-trestov-12ad.html

V prípade, že sa výpis z registra trestov má použiť v krajine, ktorá nepodpísala Haagsky dohovor, osvedčenie nekončí na konzulárnom odbore MZVaEZ SR, ale po preklade výpisu do jazyka krajiny určenia súdnym prekladateľom a osvedčení pečiatky a podpisu súdneho prekladateľa na krajskom súde sa žiadateľ o osvedčenie vráti na konzulárny odbor MZVaEZ SR, ktorý osvedčí pečiatku a podpis krajského súdu. Takto osvedčený výpis z registra trestov napokon overí veľvyslanectvo krajiny, v ktorej bude doklad použitý.

Preklad dokladu do iného jazyka

Preklady dokladov na použitie v zahraničí musia byť vyhotovené súdnym prekladateľom.

Nakoľko väčšinu dokladov vydávaných orgánmi Slovenskej republiky si klienti potrebujú ponechať pre vlastné potreby v origináli (napr. maturitné vysvedčenie, vysokoškolský diplom), je možné z dokladu vyhotoviť fotokópiu, nakoľko doklady bývajú neoddeliteľne spojené s vyhotoveným prekladom, a tým dochádza k ich poškodeniu.

Doklad musí mať vykonané prvostupňové osvedčenie, aby v preklade bola zahrnutá aj doložka o platnosti pôvodného dokladu, to znamená, ak ide o preklad slovenskej verejnej listiny do iného jazyka, musí byť aj táto verejná listina opatrená vyšším overením príslušným orgánom. Register súdnych prekladateľov vedie Ministerstvo spravodlivosti SR a krajské súdy. Zoznam súdnych prekladateľov je dostupný na: <http://jaspi.justice.gov.sk> v časti „Prekladatelia“. Prvostupňové osvedčenie prekladov vykonáva krajský súd. Následne sa doklad predloží na overenie konzulárnemu odboru Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR a veľvyslanectvu krajiny, ktoré je akreditované pre Slovenskú republiku.

Príklad:

Diplom osvedčí Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR. Po osvedčení je možné vyhotoviť fotokópiu u notára, ktorého oprávnenie potvrdí príslušný krajský súd a následne Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR. Následne je doklad potrebné predložiť súdnemu prekladateľovi na preklad do úradného jazyka krajiny, v ktorej bude doklad použitý. Po preložení dokladu súdnym prekladateľom oprávnenie prekladateľa osvedčí príslušný krajský súd, Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR overí oprávnenie súdu. Napokon sa diplom a jeho preklad superlegalizuje na príslušnom zastupiteľskom úrade krajiny, v ktorej bude použitý. Diplom osvedčený apostilou Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR sa už ďalej neoveruje, je pripravený na predloženie v krajine, kde má byť použitý. Takto overený musí byť prvotný doklad aj preklad prvotného dokladu (apostilu na preklad udeľuje krajský súd).

Upozornenie:

Niektoré krajiny neuznávajú slovenských úradných prekladateľov ani v prípade, ak je pravosť ich pečiatky a podpisu legalizovaná. Odporúčame preto, aby ste si na príslušnom úrade v zahraničí, ktorý od Vás žiada legalizovaný doklad zistili, či tento doklad môžete predložiť na preklad do jazyka krajiny určenia na Slovensku (s osvedčením formou apostily – ak krajina podpísala Haagsky dohovor o zrušení požiadavky vyššieho overenia zahraničných verejných listín, alebo klasickým konzulárnym overením, ak krajina nepodpísala vyššie uvedený dohovor) alebo či je možné/nevyhnutné žiadať doklad preložiť zo slovenského jazyka v krajine určenia. Odporúčame kontaktovať zastupiteľský úrad danej krajiny príslušný pre Slovenskú republiku a overiť, či neposkytujú možnosť úradného prekladu.

Fotokópie dokladov

Originál dokladu musí mať prvostupňové overenie, to znamená, že ak ide napr. o diplom, musí byť overený na Ministerstve školstva, vedy, výskumu a športu SR, až potom sa kópia predkladá na overenie notárovi.

Matričné úrady vyhotovujú na požiadanie nový matričný doklad na použitie v zahraničí. Kópie matričných dokladov sa na použitie v zahraničí neoverujú.

Pravosť fotokópie musí byť potvrdená a podpísaná len notárom. Prvostupňové osvedčenie potvrdením oprávnenosti notára vykoná príslušný krajský súd (udeľí apostilu alebo dokumenty potvrdí pre ďalšie osvedčenie konzulárnym odborom Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR).

Sociálne a zdravotné zabezpečenie

Sociálne zabezpečenie

Systém sociálneho zabezpečenia v SR

Systém sociálneho zabezpečenia v SR má tri časti:

1. sociálne poistenie,
2. štátna sociálna podpora,
3. sociálna pomoc.

Vo väčšine krajín Európskej únie patrí do systému sociálneho zabezpečenia aj zdravotná starostlivosť; v SR je zdravotné poistenie riešené samostatne.

Sociálne poistenie

Hlavným orgánom verejnej správy vo veciach sociálneho poistenia je na Slovensku Sociálna poisťovňa (www.socpoist.sk). Sociálne poistenie je najrozsiahljšou časťou systému sociálneho zabezpečenia. Ide o povinné verejnoprávne poistenie založené na platení odvodov a poberaní dávok.

Systém sociálneho poistenia na Slovensku upravuje Zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, ktorý sa vzťahuje na všetkých zamestnancov a samostatne zárobkovo činné osoby (výnimkou sú silové rezorty – príslušníci Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Národného bezpečnostného úradu, Zboru väzenskej a justičnej stráže, Železničnej polície, Hasičského a záchranného zboru, Horskej záchranej služby, colníci a profesionálni vojaci ozbrojených síl a vojaci mimoriadnej služby).

Sociálne poistenie sa skladá z:

- **nemocenského poistenia** (poistenie pre prípad straty alebo zníženia príjmu zo zárobkovej činnosti a na zabezpečenie príjmu v dôsledku dočasnej pracovnej neschopnosti, tehotenstva a materstva),
- **dôchodkového poistenia (starobné poistenie)** je poistenie na zabezpečenie príjmu v starobe a pre prípad úmrtia a **invalidné poistenie** je poistenie pre prípad poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v dôsledku dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu poistenca a pre prípad úmrtia),
- **úrazového poistenia** (poistenie zamestnávateľa pre prípad zodpovednosti za poškodenie zdravia alebo úmrtie zamestnanca v dôsledku pracovného úrazu a choroby z povolania),
- **garančného poistenia** (poistenie pre prípad platobnej neschopnosti zamestnávateľa, na uspokojovanie nárokov zamestnanca, na úhradu príspevkov na starobné dôchodkové sporenie nezaplatených zamestnávateľom a do základného fondu príspevkov na starobné dôchodkové sporenie),
- **poistenia v nezamestnanosti** (poistenie pre prípad straty príjmu z činnosti zamestnanca v dôsledku nezamestnanosti a na zabezpečenie jeho príjmu).

Nemocenské, dôchodkové poistenie a zároveň poistenie v nezamestnanosti je povinné pre osoby, ktoré majú pravidelný mesačný príjem (zúčtovaný pravidelne na mesačnej báze), okrem napr.

- osoby vykonávajúcej činnosť na základe dohody o brigádnickej práci študentov,
- osoby vykonávajúcej činnosť na základe dohody o vykonaní práce alebo dohody o pracovnej činnosti, ak je poberateľom starobného, invalidného dôchodku, výsluhového dôchodku a dovŕšila dôchodkový vek alebo invalidného výsluhového dôchodku,
- žiaka strednej školy počas praktického vyučovania a študenta vysokej školy počas praktickej alebo odbornej praxe.

Zamestnancom na účely dôchodkového poistenia je aj

- osoba, ktorá má nepravidelný príjem, okrem tej, ktorej priemerný mesačný príjem plynúci z ňou zvolenej dohody o brigádnickej práci študentov (BPŠ) nepresiahne maximálnu sumu priemerného mesačného príjmu (pozri časť Dohody o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru nižšie), žiaka strednej školy počas praktického vyučovania a študenta vysokej školy počas praktickej výučby alebo odbornej praxe,
- osoba, ktorá má na základe dohody o brigádnickej práci študentov pravidelný mesačný príjem, okrem tej, ktorá si zvolila jednu dohodu o BPŠ, z ktorej mesačný príjem nepresiahne maximálnu sumu mesačného príjmu (pozri časť Dohody o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru nižšie),
- osoba, ktorá vykonáva činnosť na základe dohody o vykonaní práce alebo dohody o pracovnej činnosti a má z nej pravidelný mesačný príjem, ak je poberateľom starobného, invalidného dôchodku, výsluhového dôchodku a dovŕšila dôchodkový vek, alebo invalidného výsluhového dôchodku.

Nemocenské poistenie má za cieľ zabezpečiť príjem osoby v prípade straty alebo zníženia príjmu zo zárobkovej činnosti v prípade dočasnej pracovnej neschopnosti, potreby ošetrovania, opatrovania, tehotenstva alebo materstva. Z poistenia sú poskytované dávky: nemocenské, ošetrovné, vyrovnávacía dávka a materské.

Zamestnanci majú nárok na **náhradu príjmu**, ak boli pre chorobu alebo úraz uznaní za dočasne práceneschopných (PN) na výkon zárobkovej činnosti. Táto náhrada nie je súčasťou nemocenského poistenia a počas prvých 10 kalendárnych dní PN platí náhradu príjmu zamestnanca zamestnávateľ. Výška poskytovanej náhrady sa odvodzuje od výšky zárobku zamestnanca. Na overenie PN sa od prvého dňa vyžaduje lekárske potvrdenie od ošetrojúceho lekára.

Počas prvých 3 dní pracovnej neschopnosti je náhrada príjmu vo výške 25 % denného vymeriavacieho základu zamestnanca (priemerného denného zárobku vypočítaného z príjmov predchádzajúceho roku). Od 4. do 10. dňa je to 55 % denného vymeriavacieho základu. Od 11. dňa PN vzniká zamestnancovi nárok na **nemocenské** vo výške 55 % denného vymeriavacieho základu. Nemocenské zamestnanec poberá do skončenia dočasnej PN, najneskôr do konca 52. týždňa od vzniku PN. V prípade porušenia liečebného režimu nemá poistenec nárok na dávku odo dňa porušenia liečebného režimu do skončenia dočasnej PN, avšak maximálne po dobu 30 dní.

Dôchodkový systém sa na Slovensku skladá z troch pilierov:

- **1. pilier – povinné dôchodkové poistenie**, ktorý tvoria dva podsystémy – starobné poistenie (z neho poskytované dávky: starobný, predčasný starobný, vdovský/vdovecký a sirotský dôchodok), a invalidné poistenie (z neho poskytované dávky: invalidný, vdovský/vdovecký a sirotský dôchodok). Štátne dôchodkové poistenie je financované priebežným spôsobom a odvody do Sociálnej poisťovne sú použité na výplaty dôchodkových dávok. Dôchodok zohľadňuje všeobecný vymeriavací základ, obdobie dôchodkového poistenia, priemerný osobný mzdový bod, dôchodkovú hodnotu a dôchodkový vek. 1. pilier je spravovaný Sociálnou poisťovňou na základe Zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení.
- **2. pilier – starobné dôchodkové sporenie**, financované v režime kapitalizačného systému. Úspory spravujú špeciálne spoločnosti – dôchodkové správcovské spoločnosti. Príspevky sporiteľov v podobe odvodov sa sporia na osobnom dôchodkovom účte a sú vlastníctvom sporiteľa. 2. pilier upravuje Zákon č. 43/2004 Z. z. o starobnom dôchodkovom sporení.
- **3. pilier – doplnkové dôchodkové sporenie** je dobrovoľné. Finančné prostriedky jeho účastníkov spravujú doplnkové dôchodkové spoločnosti. 3. pilier upravuje Zákon č. 650/2004 Z. z. o doplnkovom dôchodkovom sporení.

Dohody o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru

Zamestnávateľ môže s fyzickou osobou okrem pracovnej zmluvy uzatvoriť aj dohody o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru, ak ide o prácu vymedzenú výsledkom alebo príležitostnú činnosť vymedzenú druhom práce. Podľa typu dohody, kategórie zamestnanca, aj typu príjmu sú pre zamestnanca a zamestnávateľa povinné odvody do sociálnej a zdravotnej poisťovne, pričom zamestnávateľ je povinný prihlásiť „dohodára“ do Sociálnej poisťovne. Už pri uzatváraní dohody je potrebné určiť typ príjmu z dohody (pravidelný alebo nepravidelný), z ktorého ďalej vyplývajú povinnosti v zmysle zákona o sociálnom poistení. Nepravidelný mesačný príjem nie je zúčtovaný pravidelne na mesačnej báze a iná splatnosť odmeny je určená v dohode. Aj dohoda, ktorá je uzatvorená na obdobie kratšie ako jeden mesiac, je považovaná za dohodu s nepravidelným príjmom.

- **Dohoda o brigádnickej práci študentov** – dohodu je možné uzatvoriť so študentom strednej alebo vysokej školy do 26 rokov veku na vykonanie práce v rozsahu najviac 20 hodín týždenne v priemere:
 - pre zamestnávateľa a zamestnanca vzniká povinnosť odvádzať odvody na dôchodkové poistenie (študent-dohodár si môže u jedného zamestnávateľa uplatniť právo na oslobodenie od platenia odvodov dôchodkového poistenia, ktoré sa neplatia do dosiahnutia maximálnej sumy mesačného resp. priemerného mesačného príjmu – 200 €),
 - z príjmu na základe dohody o brigádnickej práci študentov sa neplatia preddavky na zdravotné poistenie.
- **Dohoda o vykonaní práce** – dohodu je možné uzatvoriť, ak rozsah dohodnutej práce nepresiahne 350 hodín v kalendárnom roku u jedného zamestnávateľa:
 - v prípade pravidelného príjmu vzniká pre zamestnávateľa aj zamestnanca povinnosť odvádzať odvody na dôchodkové, nemocenské poistenie aj poistenie v nezamestnanosti (s výnimkou osôb, ktoré poberajú starobný alebo invalidný dôchodok,

- výsluhový dôchodok a dovŕšili dôchodkový vek alebo invalidný výsluhový dôchodok); v prípade nepravidelného príjmu alebo pravidelného príjmu poberateľov starobného alebo invalidného dôchodku, výsluhového dôchodku po dovŕšení dôchodkového veku a invalidného výsluhového dôchodku sa odvody platia iba na dôchodkové poistenie,
- z príjmu na základe dohody o vykonaní práce sa platia preddavky na zdravotné poistenie (nie v prípade poberateľov starobného alebo invalidného dôchodku, výsluhového a invalidného výsluhového dôchodku).
- **Dohoda o pracovnej činnosti** – dohodu je možné uzatvoriť na vykonávanie pracovnej činnosti v rozsahu najviac 10 hodín týždenne:
 - v prípade pravidelného príjmu vzniká pre zamestnávateľa aj zamestnanca povinnosť odvádzať odvody na dôchodkové, nemocenské poistenie aj poistenie v nezamestnanosti (s výnimkou osôb, ktoré poberajú starobný alebo invalidný dôchodok, výsluhový dôchodok a dovŕšili dôchodkový vek alebo invalidný výsluhový dôchodok); v prípade nepravidelného príjmu alebo pravidelného príjmu poberateľov starobného alebo invalidného dôchodku, výsluhového dôchodku po dovŕšení dôchodkového veku a invalidného výsluhového dôchodku sa odvody platia iba na dôchodkové poistenie, z príjmu na základe dohody o pracovnej činnosti sa platia preddavky na zdravotné poistenie (nie v prípade poberateľov starobného alebo invalidného dôchodku, výsluhového a invalidného výsluhového dôchodku).

Štátna sociálna podpora

V rámci štátnej sociálnej podpory sa poskytujú **jednorazové a opakované sociálne dávky**. Pre každú dávku sú definované podmienky, ktoré musí žiadateľ splňať.

Všeobecný prehľad sociálnych dávok a príspevkov ako aj vzory tlačív žiadostí sú zverejnené na web stránke Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR, v časti Rodina a sociálna pomoc – www.employment.gov.sk/sk/rodina-socialna-pomoc/podpora-rodinam-detmi/.

Jednorazové dávky sú: príspevok pri narodení dieťaťa, niektoré z príspevkov na podporu náhradnej starostlivosti o dieťa, príspevok na pohreb.

Opakované dávky sú: prídavok na dieťa, príplatok k prídavku na dieťa, rodičovský príspevok, príspevok rodičom, ktorým sa súčasne narodili tri alebo viac detí alebo ktorým sa v priebehu dvoch rokov opakovaně narodili dvojčatá, príspevok na starostlivosť o dieťa, náhradné výživné, niektoré z príspevkov na podporu náhradnej starostlivosti o dieťa.

Rodičovský príspevok

Rodičovský príspevok je štátna sociálna dávka, ktorou štát prispieva rodičovi na zabezpečenie riadnej starostlivosti o dieťa spravidla do troch rokov veku dieťaťa, avšak v prípade, že má dieťa dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav, príspevok je vyplácaný až do šiestich rokov veku dieťaťa. Rovnako maximálne do šiestich rokov veku dieťaťa môže byť príspevok vyplácaný osobe, ktorej je dieťa zverené do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov, a to najdlhšie po dobu troch rokov od právoplatnosti rozhodnutia súdu o zverení dieťaťa do tejto starostlivosti.

Oprávnenu osobou na poberanie príspevku je rodič dieťaťa, osoba, ktorej je dieťa zverené do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov alebo manžel/ka rodiča dieťaťa, ak žije s rodičom dieťaťa v domácnosti. Táto osoba musí zabezpečovať riadnu starostlivosť o dieťa a zároveň mať trvalý alebo prechodný pobyt na Slovensku

Oprávnená osoba si nárok na príspevok uplatňuje na úrade práce, sociálnych vecí a rodiny, príslušnom podľa miesta trvalého alebo prechodného pobytu.

Rodičovský príspevok sa neposkytuje ani jednému rodičovi, ak jeden z nich má nárok na materské alebo na obdobnú dávku v cudzine a suma materského alebo obdobnej dávky je vyššia ako suma rodičovského príspevku.

Prídavok na dieťa

Prídavok na dieťa je štátna sociálna dávka, ktorou štát prispieva oprávnenej osobe na výchovu a výživu nezaopatreného dieťaťa, najdlhšie do dovŕšenia 25 rokov veku dieťaťa. Prídavok sa vypláca mesačne.

Oprávnenu osobou na poberanie prídavku na dieťa je spravidla rodič dieťaťa (prípadne osoba, ktorej je dieťa zverené do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov a v určitých prípadoch aj samotné nezaopatrené dieťa). Nárok na prídavok má v prípade, že je držiteľom trvalého alebo prechodného pobytu na Slovensku a o nezaopatrené dieťa sa stará.

Oprávnená osoba si nárok na prídavok uplatňuje na úrade práce, sociálnych vecí a rodiny príslušnom podľa miesta trvalého alebo prechodného pobytu.

Sociálna pomoc

Cieľom systému sociálnej pomoci je zmierniť a prekonať stav sociálnej alebo hmotnej núdze, eliminovať ich príčiny a integrovať občana do spoločnosti.

Sociálna pomoc je takisto ako štátna sociálna podpora v kompetencii Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR a viac informácií o nej môžete nájsť na www.employment.gov.sk v časti Rodina a sociálna pomoc.

Sociálne zabezpečenie v zahraničí

Sociálne zabezpečenie občanov SR pracujúcich v zahraničí sa môže líšiť v závislosti od toho, či ide o prácu v štátoch Európskej únie a Európskeho hospodárskeho priestoru, alebo v tretích krajinách.

Tretie krajiny

Každý prípad práce v tretej krajine je posudzovaný individuálne s ohľadom na právnu úpravu zmluvy o sociálnom zabezpečení uzatvorenej medzi Slovenskou republikou a daným štátom.

Medzinárodné zmluvy o sociálnom zabezpečení sú zverejnené na web stránke Sociálnej poisťovne www.socpoist.sk (O Sociálnej poisťovni > Zahraničie a EÚ > Medzinárodné zmluvy), resp. www.socpoist.sk/medzinarodne-zmluvy/155os?&lang=sk.

Sociálne zabezpečenie v EÚ/EHP/Švajčiarsku

Slovenská republika sa vstupom do Európskej únie zaviazala plniť záväzky vyplývajúce z práva EÚ. Vnútrotný trh Európskej únie je založený na štyroch základných slobodách: **voľnom pohybe tovaru, osôb, služieb a kapitálu.**

Európska legislatíva v oblasti sociálneho zabezpečenia vychádza zo štyroch základných princípov:

- **rovnosť zaobchádzania** (ak sa nachádzate v inom členskom štáte, máte rovnaké práva a povinnosti ako majú občania tohto štátu),
- **podliehanie legislatíve iba jedného štátu** (ak sa pohybujete medzi štátmi Európskej únie, mali by ste byť poistení len v jednom štáte; obvykle je to štát, v ktorom pracujete; ak však pracujete naraz vo viacerých členských štátoch a v jednom z nich bývate, ste poistení v štáte bydliska. Ak vás slovenský zamestnávateľ vysiela pracovať do iného členského štátu, môžete za určitých podmienok ostať slovenským poistencom.),
- **zrátanie dôb poistenia** (ak ste pracovali vo viacerých členských štátoch a boli ste tam poistený, doby poistenia sa sčítavajú),
- **zachovanie už nadobudnutých práv** (ak máte nárok na poskytnutie zdravotnej starostlivosti v jednom členskom štáte, prenáša sa nárok aj do iného členského štátu).

V zásade treba pri migrácii v rámci Únie rozlišovať dva prípady – pobyt a bydlisko v inom členskom štáte.

Pobyt znamená dočasné bydlisko, teda v našom ponímaní dočasný pobyt, napr. z dôvodu turistiky, štúdia, návštevy a i. Za **bydlisko** treba v zmysle európskych predpisov o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia (a s ohľadom na jurisdikciu Európskeho súdneho dvora) považovať miesto, kde má osoba ťažisko svojich záujmov, tzn. nielen trvalý pobyt. V tomto kontexte má pri posudzovaní bydliska na území Slovenskej republiky slovenská poisťovňa ako inštitúcia miesta bydliska oprávnenie požadovať od poistenca predloženie potvrdenia o tom, že je registrovaný – má ohlásený pobyt – na území SR, vlastní alebo má v nájme nehnuteľnosť určenú na bývanie, t. j. vyhlasuje za ťažisko záujmov Slovenskú republiku.

Koordinácia systémov sociálneho zabezpečenia sa uplatňuje nie len v Európskej únii, ale v celom Európskom hospodárskom priestore (t. j. aj vo vzťahu s Islandom, Lichtenštajnskom, Nórskom) ako aj so Švajčiarskom (pozri napr. www.socpoist.sk/dochodkove-poistenie-v-zahranici-a-eu/1665).

Občania Slovenskej republiky ako členského štátu Európskej únie majú právo pracovať v ktoromkoľvek členskom štáte ako zamestnanci alebo ako samostatne zárobkovo činné osoby. Osobitné práva môžu zo svojho postavenia rodinného príslušníka občana Únie pracujúceho v inom členskom štáte využívať aj rodinní príslušníci slovenských občanov pracujúcich v zahraničí, i v prípade, že sú títo rodinní príslušníci občanmi tretích krajín.

Európske predpisy zaručujú, že občania členských štátov patria pod **jednotný režim sociálnej ochrany** a neprídu o žiadne nároky (obzvlášť čo sa týka odchodu do dôchodku). **Spravidla sú poistení v krajine, kde pracujú.** Majú nárok na rovnaké sociálne zabezpečenie a sociálne výhody, ako majú štátni príslušníci hostiteľskej krajiny. Tieto nároky zahŕňajú nemocenské a materské dávky (príspevky na zdravotnú starostlivosť a finančné príspevky),

invalidný, starobný a vdovský dôchodok, náhrady za pracovný úraz, chorobu z povolania, úmrtie, podporu v nezamestnanosti, a rovnako aj rodinné prídavky. Musia však platiť rovnaké odvody ako platia štátni príslušníci danej krajiny. Osobitné predpisy existujú pre cezhraničných a vyslaných pracovníkov. Čo sa týka mzdy, výpovede a opätovného zaradenia, ako aj prostriedkov na ochranu zdravia a bezpečnosti na pracovisku, občan SR pracujúci v inej členskej krajine podlieha rovnakým pracovným podmienkam ako občania krajiny, v ktorej pracuje.

„Acquis communautaire“ (súbor právnych predpisov EÚ) nemá za cieľ súlad systémov sociálneho zabezpečenia v jednotlivých štátoch, ale ich koordináciu. Predpisy Únie sa nevzťahujú na sociálnu výpomoc, nepovinné doplnkové dôchodky a systémy predčasného odchodu do dôchodku.

Pri posudzovaní, či má v krajine zamestnania občan SR nárok na dávky sociálneho zabezpečenia, sa berú do úvahy všetky obdobia poistenia alebo zamestnania v inom štáte EÚ. Existujú osobitné pravidlá upravujúce obdobia v osobitnom systéme sociálneho zabezpečenia, ktoré sa vzťahujú na zamestnancov v štátnej službe a ekvivalentné pozície. Ak občan v jednom štáte EÚ dostáva dôchodok, invalidný dôchodok alebo vdovský/sirotský dôchodok, na tento dôchodok má nárok aj vtedy, ak odíde bývať do iného členského štátu. Informácie o konkrétnej situácii zúčame získa v miestnej pobočke úradu sociálneho zabezpečenia.

Zamestnanec a jeho rodina má nárok na rovnaké dávky sociálnej pomoci ako majú občania krajiny, v ktorej je zamestnaný, a to hneď ako začne v tejto krajine pracovať. Z prijímania tejto podpory ho nemôžu vylúčiť z dôvodu občianstva, kvôli miestu pobytu alebo z akéhokoľvek iného diskriminačného dôvodu.

Rovnaké práva ako občania krajiny zamestnania má aj ak ide o ubytovanie (napríklad prístup k bytom udeľovaným miestnym úradom). Sociálne výhody ustanovuje každý členský štát individuálne a v každej krajine sú iné.

Rodinní príslušníci zamestnanca, bez ohľadu na ich štátnu príslušnosť, majú právo ho sprevádzať alebo prísť za ním do krajiny, kde je zamestnaný. Za rodinného príslušníka je považovaný manžel/manželka občana, jeho deti do 21 rokov (alebo staršie, ak ich zamestnanec vyživuje), ako aj jeho rodičia, ak ich vyživuje. Pokiaľ ide o ostatných členov rodiny, môžu zamestnanca sprevádzať v prípade, že si ich vážne zdravotné dôvody vyžadujú osobnú starostlivosť zamestnanca alebo sú nezaopatrenými osobami, ktoré sú od zamestnanca závislé. Sprevádzajúci rodinní príslušníci dostanú v krajine pobytu pobytový preukaz (doklad o pobyte) rodinného príslušníka občana Únie. Manžel/manželka a deti zamestnanca majú tiež právo bez obmedzenia pracovať v krajine, kde je zamestnanec zamestnaný. Rodinní príslušníci majú právo na prístup k všeobecnému a odbornému vzdelaniu dostupnému v krajine zamestnania.

Vyslaní pracovníci

Vyslaný pracovník je osoba, ktorá je svojim zamestnávateľom vyslaná z jedného členského štátu (v ktorom zamestnávateľ zvyčajne vykonáva svoju činnosť) do iného členského štátu, aby tam vykonávala prácu v zamestnávateľovom mene, avšak len za predpokladu, že očakávané trvanie takejto práce **nepresiahne 24 mesiacov** a daná osoba tam **nie je vyslaná, aby nahradila inú vyslanú osobu**. Vyslaním v zmysle nariadenia o koordinácii systémov

sociálneho zabezpečenia sú nie len vyslania za účelom poskytovania služieb a teda v prospech objednávateľa daných služieb, ale **tiež vyslania, ktorých účelom je výkon prác v prospech zamestnávateľa (zahraničné pracovné cesty).**

Kedže **všeobecné pravidlo** európskej legislatívy stanovuje, že **osoba podlieha právnym predpisom toho štátu, kde vykonáva činnosť ako zamestnanec**, ak má aj naďalej podliehať právnym predpisom „domovského“ štátu, musí jeho zamestnávateľ uplatniť inštitút vyslania a požiadať príslušnú inštitúciu (na Slovensku Sociálnu poisťovňu) o vystavenie prenosného dokumentu PD A1. V opačnom prípade by to pre zamestnávateľa znamenalo povinnosť odvádzať za zamestnanca v čase vyslania odvody do systému sociálneho zabezpečenia štátu, do ktorého ho vysiela (aj na krátkodobú pracovnú cestu). Pokiaľ ide o zdanenie príjmov vyslaných zamestnancov, daňové dohovory uzavreté medzi členskými štátmi EÚ vo všeobecnosti ustanovujú, že mzda vyslaných pracovníkov sa za istých veľmi konkrétnych podmienok môže aj naďalej zdaňovať v štáte, kde bežne žijú. Jednou z týchto podmienok je, aby doba, ktorú pracovník strávi v členskom štáte, do ktorého bol vyslaný, nepresiahla 183 dní v období 12 po sebe idúcich mesiacov. Ďalšou podmienkou je, aby odmenu vyplácanú pracovníkovi neplatil ani neznašal zamestnávateľ s pobytom či sídlom v hostiteľskom štáte. V prípade zdaňovania príjmu je potrebné zohľadniť ustanovenia zmluvy o zamedzení dvojitého zdanenia, ak s daným štátom existuje.

Zamestnávateľ, ktorý vysiela zamestnanca, sa musí v dostatočnom časovom predstihu pred vyslaním obrátiť na príslušnú inštitúciu na území členského štátu, v ktorom má zamestnávateľ sídlo, so žiadosťou o vydanie formulára – prenosného dokumentu A1 (PD A1) z dôvodu vyslania. Formulár potvrdzuje, že vyslaný zamestnanec podlieha v oblasti sociálneho zabezpečenia právnym predpisom Slovenskej republiky a teda nepodlieha právnym predpisom štátu, na území ktorého vykonáva zárobkovú činnosť. Inštitút vyslania a PD A1 je potrebné uplatniť **aj v prípade krátkodobého vyslania, aj v trvaní jedného dňa**. Ak nie je možné z objektívnych dôvodov požiadať o prenosný dokument pred vyslaním v dostatočnom predstihu, je možné vystaviť ho aj po ukončení vyslania a PD A1 bude mať retroaktívny účinok. Vyslanému zamestnancovi pretrváva nárok na rodinné dávky z domáceho sociálneho zabezpečenia.

Ak je nevyhnutné predĺžiť dobu vyslania na dlhšie ako 2 roky, zamestnávateľ sa musí obrátiť na príslušný úrad alebo určenú inštitúciu členského štátu, na územie ktorého je zamestnanec vyslaný, so žiadosťou o výnimku a umožnenie poistenia zamestnanca v rámci domáceho sociálneho zabezpečenia počas doby vyslania.

V prípade, že sa vysielanie zamestnanca pravidelne opakuje, je možné Sociálnu poisťovňu požiadať o určenie uplatniteľnej legislatívy osoby zvyčajne vykonávajúcej činnosť ako zamestnanec v dvoch alebo viacerých členských štátoch EÚ.

Rozdiel medzi vysielaním zamestnanca na účely poskytovania služieb a zahraničnou pracovnou cestou spočíva v tom, že v prvom prípade musí zamestnávateľ zamestnancovi zabezpečiť pracovné podmienky ako v krajine vyslania (alebo slovenské, ak sú pre zamestnanca výhodnejšie), pokiaľ ide o maximálnu dĺžku pracovného času a minimálnu dĺžku odpočinku, minimálnu dĺžku dovolenky, minimálne mzdové tarify vrátane sadzby za nadčasy, bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci, ochranných opatrení, týkajúcich sa zamestnávania žien, detí a mladistvých, či princípy rovnakého zaobchádzania.

Na stránke Sociálnej poisťovne, v sekcii Práca v EÚ (www.socpoist.sk/vykon-prace-v-eu/1561s), je možné nájsť informácie potrebné pri pobyte v zahraničí, ako aj „Žiadosť o vystavenie PD A1 z dôvodu vyslania zamestnanca“ a „Žiadosť o určenie uplatniteľnej legislatívy.“

Cezhraniční pracovníci

Cezhraničný pracovník je pracovník, ktorý žije v jednom štáte EÚ, ale pracuje v inom, a najmenej raz do týždňa sa vracia domov. Musí sa s ním zaobchádzať rovnako ako so zamestnancom, ktorý je štátnym príslušníkom krajiny, kde má zamestnanie, a to najmä ak ide o právo uchádzať sa o prácu, pracovné podmienky a sociálne dávky.

V zmysle daňových dohôd uzatvorených medzi dotknutými členskými štátmi sa mzda cezhraničného pracovníka môže zdaňovať buď v jednom alebo v oboch daných štátoch. Ak sa zdaňuje v oboch štátoch, pri určovaní splatnej čiastky dane v jednom štáte sa zohľadňuje daň uhradená v druhom štáte.

Súbeh dvoch a viacerých pracovných úväzkov v rôznych členských štátoch

Ak občan SR pracuje súbežne vo viacerých krajinách EÚ, má povinnosť požiadať o určenie príslušnej legislatívy pre účely sociálneho zabezpečenia. Keďže odvody na zdravotné a sociálne zabezpečenie sú viazané na krajinu zamestnania, v prípade viacerých zamestnaní je potrebné určiť prevažujúcu krajinu a odvádzať odvody tam. Nie je možné, aby mal pracovník súčasne dve verejné zdravotné či sociálne poistenia v rôznych štátoch EÚ a ďalších štátoch, na ktoré sa vzťahujú koordinačné nariadenia (t. j. Island, Lichtenštajnsko, Nórsko, Švajčiarsko).

Prevažujúcu legislatívu určuje príslušný orgán sociálneho zabezpečenia v domovskej krajine na základe žiadosti občana. V Slovenskej republike je takýmto orgánom Sociálna poisťovňa. Na jej stránke, v sekcii Práca v EÚ (www.socpoist.sk/vykon-prace-v-eu/1561s), je možné nájsť informácie potrebné pri pobyte v zahraničí a príslušnú „Žiadosť o určenie uplatniteľnej legislatívy osoby zvyčajne vykonávajúcej činnosť ako zamestnanec v dvoch alebo viacerých členských štátoch“.

Bližšie informácie

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR www.employment.gov.sk

Sociálna poisťovňa www.socpoist.sk

Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny www.upsvar.sk

Európska komisia, oblasť sociálneho zabezpečenia <http://ec.europa.eu/social>

Európske služby zamestnanosti www.eures.sk

EURAXESS www.euraxess.sk/sk/main/prakticke-info/praca-v-zahranici/socialne-zabezpecenie/

Prehľad informácií o systémoch sociálneho poistenia a zabezpečenia v členských štátoch EÚ a EHP, ako aj v ďalších štátoch zapojených do iniciatívy EURAXESS, vrátane zodpovedných inštitúcií sociálneho poistenia, nájdete na portáli EURAXESS: www.euraxess.sk/sk/main/prakticke-info/praca-v-zahranici/socialne-zabezpecenie/socialne-zabezpecenie-v-zahranici/socialne-zabezpecenie-v-krajinach-euraxess.

Zdravotné poistenie

Zdravotné poistenie v SR

Poskytovanie zdravotnej starostlivosti na Slovensku upravujú viaceré zákony, z ktorých najdôležitejšie sú:

- zákon č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení,
- zákon č. 577/2004 Z. z. o rozsahu zdravotnej starostlivosti uhrádzanej na základe verejného zdravotného poistenia a o úhradách za služby súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti,
- zákon č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti,
- zákon č. 581/2004 Z. z. o zdravotných poisťovniach a dohľade nad zdravotnou starostlivosťou,
- zákon č. 362/2011 Z. z. o liekoch a zdravotníckych pomôckach,
- zákon č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti.

Zdravotné poistenie je **verejné** (povinné alebo dobrovoľné) a **individuálne** (komerčné).

Každá fyzická osoba s trvalým pobytom na Slovensku musí byť povinne verejne poistená v niektorej zo zdravotných poisťovní. Na Slovensku v súčasnosti pôsobia 3 zdravotné poisťovne (Všeobecná zdravotná poisťovňa, Poisťovňa Dôvera, Union zdravotná poisťovňa). Bližšie informácie sú na stránkach Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou www.udzs-sk.sk/.

Povinne zdravotne poistená nie je fyzická osoba, ktorá má síce trvalý pobyt na Slovensku, ale je zdravotne poistená v cudzine, na území štátu, v ktorom je zamestnaná, vykonáva samostatnú zárobkovú činnosť, kde sa dlhodobo zdržiava, alebo je nezaopatrený rodinný príslušník osoby, ktorá podlieha právnym predpisom iného členského štátu podľa osobitných predpisov. Povinne poistená tiež nie je fyzická osoba s trvalým pobytom v SR, ktorá žiada o dôchodok z iného členského štátu EÚ alebo Európskeho hospodárskeho priestoru a je zdravotne poistená na území tohto štátu, ako aj tá, ktorá je poberateľom dôchodku z iného členského štátu a je zdravotne poistená na území tohto členského štátu.

Povinne verejne zdravotne poistená je aj fyzická osoba, ktorá nemá trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, ak nie je zdravotne poistená v inom členskom štáte EÚ/EHP/Švajčiarsku, a

- je **zamestnaná** u zamestnávateľa, ktorý má **sídlo alebo stálu prevádzkareň na území Slovenskej republiky** (to neplatí, ak je zamestnaná v SR u zamestnávateľa, ktorý požíva diplomatické výsady a imunity podľa medzinárodného práva alebo u zamestnávateľa na základe dohody o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru, okrem prípadov, ak sa na túto osobu vzťahujú osobitné predpisy alebo medzinárodná zmluva),
- je **študent** z iného členského štátu alebo zahraničný študent študujúci na škole v Slovenskej republike na základe medzinárodnej zmluvy, ktorou je SR viazaná, alebo študent, ktorý je Slovákom žijúcim v zahraničí a zároveň študuje na škole v Slovenskej republike,
- je **nezaopatrené dieťa s povolením na pobyt** na území Slovenskej republiky, ktoré má verejne zdravotne poisteného na území Slovenskej republiky aspoň jedného zákonného zástupcu,
- vykonáva na území Slovenskej republiky samostatnú zárobkovú činnosť (okrem prípadov, ak sa na túto osobu vzťahujú osobitné predpisy alebo medzinárodná zmluva),

- je poberateľom dôchodku v Slovenskej republike, ak nie je zdravotne poistená v cudzine,
- je azylant,
- je maloletý cudzinec, ktorý sa zdržiava na území Slovenskej republiky bez zákonného zástupcu alebo fyzickej osoby zodpovednej za jeho výchovu a poskytuje sa mu starostlivosť v zariadení, v ktorom je umiestnený na základe rozhodnutia súdu,
- je cudzinec zaistený na území Slovenskej republiky alebo je vo väzbe alebo vo výkone trestu odňatia slobody,
- je nezaopatrený rodinný príslušník, ktorý sa poistencovi narodil v inom členskom štáte.

Účast' na zdravotnom poistení poistencov preukazuje preukazom poistenca, ktorý slúži na identifikáciu poistencov v styku s príslušnými pobočkami poisťovne a zdravotníckymi zariadeniami na Slovensku.

Zdravotné poistenie slovenských občanov v zahraničí

Zdravotné poistenie slovenských občanov sa líši v závislosti od toho, či sa pobyt realizuje v členskom štáte Európskej únie/Európskeho hospodárskeho priestoru/vo Švajčiarsku alebo v tzv. tretích krajinách.

Zdravotné poistenie pri pobyte v tretích krajinách

V prípade, že budete v cieľovej tretej krajine zamestnaný, môže byť zdravotné poistenie súčasťou vašich odvodov. V takom prípade budete odo dňa nástupu do zamestnania zdravotne poistený. Ak pricestujete skôr, je potrebné si na túto dobu zabezpečiť komerčné zdravotné poistenie. V prípade každého dlhodobého pobytu v tzv. tretích štátoch si overte, či budete v tejto krajine zdravotne poistený (v prípade študijného pobytu môže byť zdravotné poistenie súčasťou štipendia). V takom prípade sa musíte vo svojej slovenskej zdravotnej poisťovni odhlásiť (poisťovni musíte predložiť potvrdenie o zdravotnom poistení v zahraničí). Za dlhodobý pobyt sa považuje pobyt dlhší ako 6 po sebe idúcich kalendárnych mesiacov.

Aj keď v zmysle platnej slovenskej legislatívy (§ 9a Zákona o zdravotnom poistení) má poistencov nárok na úhradu nákladov neodkladnej zdravotnej starostlivosti poskytnutej v krajinách mimo EÚ, EHP a Švajčiarska, odporúča sa aj komerčné poistenie. Preplatenie výdavkov za poskytnutie neodkladnej zdravotnej starostlivosti je totiž len do výšky úhrady na území SR, čo môže byť niekoľkokrát nižšia suma ako zaplatíte v zahraničí.

Bližšie informácie o zdravotnom poistení priamo vo vybranej členskej krajine EURAXESS nájdete na jej národnom portáli: <https://euraxess.ec.europa.eu/choose-your-country>.

Zdravotné poistenie pri pobyte v štátoch EÚ/EHP a Švajčiarsku

Zdravotné poistenie spadá v zmysle európskej legislatívy do oblasti sociálneho zabezpečenia. Krajina, ktorá zodpovedá za sociálne zabezpečenie daného pracovníka, sa určuje podľa jeho ekonomickej aktivity a miesta pobytu, nie podľa štátnej príslušnosti. Pre bližšie informácie pozri časť Sociálne zabezpečenie v EÚ/EHP/Švajčiarsku, v podkapitole Sociálne zabezpečenie.

Ak občan SR pracuje a býva v inom štáte EÚ/EHP/Švajčiarsku

Pracovníci vykonávajúci zárobkovú činnosť v inom štáte EÚ sú vo väčšine prípadov zdravotne poistení len v štáte, kde pracujú. Toto pravidlo sa nevzťahuje na vyslaných pracovníkov, cezhraničných pracovníkov alebo osoby zamestnané v jednom štáte EÚ a zároveň podnikajúce v inom štáte. Po dobu zamestnania v zahraničí neplatia pracovníci ani ich nezaopatrení rodinní príslušníci poistné do slovenského systému zdravotného poistenia, a to ani v prípade, že i naďalej žijú v SR. Pokiaľ manžel/manželka migrujúceho pracovníka v SR pracuje, tak prispieva aj naďalej do slovenského systému poistenia. V prípade, že občan SR pracuje a býva v inom štáte EÚ, má v tejto krajine nárok na plnú zdravotnú starostlivosť za rovnakých podmienok ako tamojší občania. V ostatných štátoch EÚ, vrátane SR, má nárok len na nevyhnutnú lekársku starostlivosť.

Ak občan pracuje v inom štáte EÚ, EHP alebo vo Švajčiarsku, ale naďalej býva v SR

Pracovníci, ktorí sú zamestnaní v inom štáte EÚ a naďalej bývajú v SR, majú nárok na plnú zdravotnú starostlivosť ako v SR, tak aj v štáte, kde pracujú. To platí aj pre ich nezaopatrených rodinných príslušníkov. Posudzovanie, či má slovenský pracovník pracujúci v zahraničí i naďalej bydlisko v SR, prislúcha zahraničnej inštitúcii v štáte, kde pracuje a odvádza zdravotné poistenie. Ak občan SR pracuje v inom členskom štáte EÚ a býva i naďalej v SR, mal by sa obrátiť na svoju zahraničnú poisťovňu a požiadať o vystavenie formulára S1 (bývalý formulár E106; viac o európskych formulároch pozri ďalej), ktorý čo najskôr doručí slovenskej zdravotnej poisťovni, u ktorej bol doposiaľ poistený. Poisťovňa v SR na základe formulára vystaví Potvrdenie o registrácii pre pracovníka i jeho nezaopatrených rodinných príslušníkov, na ktorého základe budú mať v SR nárok na takú istú zdravotnú starostlivosť ako slovenský poistenec. Ak nemáte bydlisko na území SR, ale vaši nezaopatrení rodinní príslušníci stále v SR bývajú, po predložení formulára S1 v slovenskej zdravotnej poisťovni a vydaní Európskeho preukazu zdravotného poistenia budú mať vaši nezaopatrení rodinní príslušníci zaistenú plnú zdravotnú starostlivosť v SR. Ak viete, že v najbližšej dobe začnete pracovať v inom členskom štáte EÚ, EHP alebo vo Švajčiarsku, informujte o tejto skutočnosti svoju zdravotnú poisťovňu.

Odhláste sa zo systému slovenského poistenia od dátumu začatia zárobkovej činnosti v zahraničí. Ak ste už začali v zahraničí pracovať, oznámte to neodkladne (do 8 dní) svojej doterajšej poisťovni v SR, ktorej by ste mali odovzdať poisťovňou vystavený Európsky preukaz zdravotného poistenia. V prípade nesplnenia oznamovacej povinnosti môže byť slovenskou poisťovňou uložená sankcia.

Niektoré ďalšie všeobecné pravidlá pre zdravotné poistenie

- Pred vycestovaním požiadajte svoju zdravotnú poisťovňu o vystavenie **Európskeho preukazu zdravotného poistenia** (European Health Insurance Card – EHIC). Na základe tohto preukazu máte počas pobytu v inom členskom štáte nárok na poskytnutie zdravotnej starostlivosti v rozsahu potrebnej zdravotnej starostlivosti (v terminológii EÚ ide o vecné dávky). Potrebné vecné dávky sa posudzujú s ohľadom na ich charakter a predpokladanú dobu pobytu v danom členskom štáte. Mali by byť poskytnuté v takom rozsahu, aby poistenec nemusel predčasne ukončiť svoj pobyt a vrátiť sa z dôvodu nutnosti ošetrovania do vlasti. To, či ide o potrebné vecné dávky alebo nie, posudzuje výlučne štát miesta pobytu, t. j. ošetrojúci lekár alebo zdravotná poisťovňa v členskom štáte pobytu (teda nie inštitúcie v SR).

- V členských štátoch Európskej únie (a na Islande, v Lichtenštajnsku, Nórsku a Švajčiarsku) máte nárok na zdravotnú starostlivosť na účet slovenskej zdravotnej poisťovne, a to za rovnakých podmienok ako domáci poistenci (ak existuje za zdravotnú starostlivosť spoluúčasť, tak ju musíte zaplatiť).
- V prípade potreby poskytnutia zdravotnej starostlivosti navštívte len také zdravotnícke zariadenia, ktoré sú napojené na tzv. verejný systém (informáciu o nich vám podajú miestne zdravotné poisťovne alebo príslušné úrady); ak tak nevykonáte, rátajte s platbou v hotovosti. (Za istých podmienok môžete požiadať o refundáciu vynaložených nákladov svoju slovenskú zdravotnú poisťovňu. Ak ste museli uhradiť spoluúčasť, táto refundovaná nebude).
- Preplatenie vybraných zdravotných výkonov v inom členskom štáte je podmienené predchádzajúcim súhlasom slovenskej zdravotnej poisťovne. (Zdravotná poisťovňa však môže odmietnuť udeliť súhlas napríklad v prípade že danú liečbu je možné poskytnúť v Slovenskej republike).
- Keďže spoluúčasť je v členských štátoch pomerne vysoká, odporúča sa pripistenie na úhradu spoluúčasti (obvykle v komerčnej poisťovni).

Bližšie informácie o zdravotnom poistení priamo vo vybranej členskej krajine EURAXESS nájdete na jej národnom portáli: <https://euraxess.ec.europa.eu/choose-your-country>.

Prenos sociálneho zabezpečenia (vrátane zdravotného poistenia) pri migrácii v rámci EÚ/EHP/Švajčiarska

Od 1. mája 2010 sa v EÚ uplatňuje **modernizovaná koordinácia systémov sociálneho zabezpečenia**. Právna úprava pozostáva z textov konsolidovaného nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 a jeho vykonávacieho nariadenia č. 987/2009. Zmeny uvedených nariadení boli zavedené nariadením (ES) č. 988/2009, nariadením Komisie č. 1244/2010, nariadením (EÚ) č. 465/2012 a nariadením Komisie č. 1224/2012. Nahradili tak nariadenia Rady (EHS) č. 1408/71 a č. 574/72. Všetky dokumenty sú k dispozícii na web stránke o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia v EÚ <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=867&langId=sk>.

Pravidlá o modernizovanej koordinácii sa od roku 2012 uplatňujú aj vo vzťahu k Nórsku, Islandu, Lichtenštajnsku a Švajčiarsku. V roku 2011 rozšírilo nariadenie č. 1231/2010 pôsobnosť právnych predpisov o koordinácii aj na štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa legálne zdržiavajú v EÚ a na cezhraničné prípady. Tieto právne predpisy sa však neuplatňujú vo vzťahu k Dánsku a Spojenému kráľovstvu, v prípade Spojeného kráľovstva je potrebné použiť nariadenie č. 859/2003.

Prenosné dokumenty

Medzi dôležité doklady spojené s pohybom pracovníkov v rámci EÚ/EHP a Švajčiarska patria tzv. prenosné dokumenty. Ich prostredníctvom navzájom komunikujú inštitúcie v jednotlivých štátoch. Prenosné dokumenty sa nevystavujú automaticky. Podľa situácie, štátu a typu dokumentu žiada o jeho vystavenie buď pracovník alebo zodpovedná inštitúcia.

Prenosné dokumenty majú jednotný formát, sú k dispozícii vo všetkých oficiálnych jazykoch EÚ a sú vytvorené tak, aby v ktoromkoľvek členskom štáte pracovníci príslušnej inštitúcie získali potrebné informácie aj napriek tomu, že je prenosný dokument vystavený v cu-

drom jazyku. Občania, ktorí cestujú z rôznych dôvodov do iného členského štátu (pracovať, študovať a pod.), by sa mali pred odchodom informovať o tom, či a aké prenosné dokumenty potrebujú. Prenosné dokumenty vydávajú kompetentné inštitúcie (v SR napr. sociálna poisťovňa, úrad práce, zdravotná poisťovňa) buď priamo alebo na základe predloženej žiadosti.

Prehľad prenosných dokumentov:

- Prenosný dokument A1 – Potvrdenie o právnych predpisoch sociálneho zabezpečenia, ktoré sa vzťahujú na držiteľa
- Prenosný dokument S1 – Registrácia na poskytnutie vecných dávok
- Prenosný dokument S2 – Nárok na plánovanú liečbu
- Prenosný dokument S3 – Lekárske ošetrenie pre bývalých cezhraničných pracovníkov v štáte bývalého výkonu práce
- Prenosný dokument DA1 – Nárok na poskytnutie vecných dávok z poistenia proti pracovným úrazom a chorobám z povolania
- Prenosný dokument U1 – Obdobia, ktoré treba zohľadniť na priznanie dávok v nezamestnanosti
- Prenosný dokument U2 – Zachovanie nároku na dávky v nezamestnanosti
- Prenosný dokument U3 – Okolnosti, ktoré môžu ovplyvniť nárok na dávky v nezamestnanosti
- Prenosný dokument P1 – Súhrn rozhodnutí o dôchodku

Bližšie informácie o jednotlivých prenosných dokumentoch vám poskytnú príslušné inštitúcie:

- Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR www.employment.gov.sk
- Sociálna poisťovňa www.socpoist.sk
- úrady práce, sociálnych vecí a rodiny www.upsvar.sk
- zdravotné poisťovne www.vszp.sk, www.union.sk, www.dovera.sk

Uznávanie dokladov o vzdelaní získanom v zahraničí

Ak ste absolvovali časť štúdia v zahraničí a chcete pokračovať v štúdiu na Slovensku, alebo ste absolvovali celé štúdium v zahraničí a chcete pracovať na Slovensku, mali by ste byť pripravení na to, že škola či budúci zamestnávateľ od vás môže žiadať rozhodnutie o uznaní dokladu o vzdelaní.

Uznanie dokladu o vzdelaní je uznanie vysokoškolského diplomu, absolventského diplomu, vysvedčenia, osvedčenia o odbornej kvalifikácii alebo iných dokladov o vzdelaní vydaných zahraničnými oprávnenými orgánmi podľa právnych predpisov príslušného štátu za rovnocenný s dokladom o vzdelaní vydaným oprávneným orgánom v Slovenskej republike.

Uznávanie dokladov o vzdelaní, úradne overených (apostilou alebo superlegalizáciou) príslušným orgánom štátu pôvodu dokladu, vykonáva **Stredisko na uznávanie dokladov o vzdelaní Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR**. Stredisko je súčasťou medzinárodných sietí ENIC a NARIC, plní funkciu Národného kontaktného bodu pre vnútorný trh EÚ a Národného strediska pre Europass.

Stredisko na uznávanie dokladov o vzdelaní má vo svojej kompetencii:

- posudzovanie štúdia v zahraničí pre zdravotné poisťovne, Sociálnu poisťovňu, zamestnávateľov a i.,
- ekvivalenciu štúdia na základných a stredných školách v zahraničí alebo prevod známk do slovenskej klasifikačnej stupnice,
- uznávanie ukončeného vzdelania zo zahraničia na účely výkonu povolania alebo pokračovania štúdia v SR,
- automatické uznávanie dokladov o vzdelaní,
- potvrdzovanie pedagogickej spôsobilosti pre pedagógov so vzdelaním získaným v SR pre zahraničné úrady,
- apostilu/superlegalizáciu – overenie pravosti slovenských verejných listín vydaných v pôsobnosti Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR pre potreby zahraničných úradov.

Ak predmetom vášho pôsobenia na Slovensku má byť činnosť, ktorá je podmienená odbornou kvalifikáciou, ktorú ste získali v zahraničí a patrí medzi regulované povolania, je potrebné **spĺňať kvalifikačné predpoklady predpísané príslušným právnym predpisom v SR**. Zoznam regulovaných povolání je k dispozícii na stránke MŠVVaŠ SR www.minedu.sk/uznavanie-ukonceneho-vzdelania-zo-zahranicia-na-vykon-regulovaneho-povolania-v-sr/).

V akademickom sektore sa medzi regulovanými povolaniami nachádzajú: vysokoškolský učiteľ – profesor a vysokoškolský učiteľ – docent.

Podrobný postup podávania žiadostí o uznanie dokladov o vzdelaní, formuláre žiadostí, ako aj kontakty a stránkové hodiny Strediska je možné nájsť na internetovej stránke MŠVVaŠ SR www.minedu.sk/uznavanie-dokladov-o-vzdelani-a-odbornych-kvalifikacii-zo-zahranicia/.

Bližšie informácie

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR
Stredisko na uznávanie dokladov o vzdelaní
www.minedu.sk

Zdaňovanie príjmov

Základné informácie

Orgánmi daňovej správy na Slovensku sú Daňová sekcia Finančnej správy SR a daňové úrady. Daňovým rokom (zdaňovacím obdobím) je kalendárny rok. Sadzba dane z príjmov fyzickej osoby (t. j. jednotlivca) je 19 % alebo 25 % zo základu dane.

V oblasti dane z príjmu v SR platia tieto predpisy:

- zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov,
- zákon č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok).

Zamestnanec odvádza dane z príjmov zväčša podľa legislatívy štátu, v ktorom je zamestnaný. Zákon o dani z príjmov označuje príjmy zo zamestnania ako príjmy zo závislej činnosti.

Daň z príjmov pri zamestnaní na Slovensku

Príjmy zo závislej činnosti sa na Slovensku zdaňujú. **Výskumníci** sú na základe pracovnej zmluvy zamestnancami konkrétnej inštitúcie, ich odmena je spravidla príjem zo závislej činnosti, ktorý **podlieha zdaneniu**.

Základom dane z príjmov sú zdaniteľné príjmy zo závislej činnosti znížené o poistné a príspevky, ktoré je zamestnanec povinný platiť. Základ dane sa znižuje aj o nezdaniteľnú časť základu dane na daňovníka (prípadne na manželku/manžela), ktorá závisí od výšky základu dane (pozri § 11 Zákona o dani z príjmov).

Sadzba dane z príjmov fyzickej osoby (t. j. jednotlivca) zo základu dane je 19 % z tej časti základu dane, ktorá nepresiahne 176,8-násobok sumy platného životného minima vrátane, a 25 % z tej časti základu dane, ktorá presiahne 176,8-násobok platného životného minima. Sadzba dane právnickej osoby zo základu dane zníženého o daňovú stratu je 21 %. Zamestnávateľ zväčša mesačne odvádza zo mzdy zamestnanca preddavok na daň. Zamestnanec, ktorý mal zdaniteľné príjmy zo závislej činnosti aspoň vo výške 6-násobku minimálnej mzdy, si môže uplatniť daňový bonus na každé nezaopatrované vyživované dieťa (absolvujúce po-
vinnú školskú dochádzku alebo sústavne sa pripravujúce na povolanie najneskôr do 25 rokov veku, resp. do ukončenia 2. stupňa vysokej školy) žijúce v domácnosti s daňovníkom.

Daňové priznanie sa vo všeobecnosti podáva do troch kalendárnych mesiacov po uplynutí zdaňovacieho obdobia, ktorým je kalendárny rok, teda do 31. marca nasledujúceho roka. V lehote na podanie daňového priznania je daňovník povinný daň aj zaplatiť. Ak zamestnanec počas kalendárneho roka poberal zdaniteľné príjmy len zo závislej činnosti a pracoval len na Slovensku, môže písomne požiadať posledného zamestnávateľa o vykonanie ročného zúčtovania dane z príjmov od všetkých zamestnávateľov, a to najneskôr do 15. februára nasledujúceho roka. Ročné zúčtovanie za zamestnanca vykoná tento zamestnávateľ. V prípade, ak zamestnávateľa nepožiadala o ročné zúčtovanie do uvedeného termínu, resp. nedodá požadované dokumenty k tomuto termínu, alebo ak v zdaňovacom období poberal príjmy zo zahraničia, musí si daňové priznanie vykonať sám.

Od dane sú oslobodené štipendiá poskytované z prostriedkov štátneho rozpočtu, štipendiá poskytované vysokými školami a obdobné plnenia poskytované zo zahraničia, podpory a príspevky z prostriedkov nadácií a občianskych združení, neziskových organizácií a neinvestičných fondov, podpory a príspevky poskytované z prostriedkov štátneho rozpočtu, rozpočtov obcí, vyšších územných celkov a štátnych fondov. Doktorandi sú podľa zákona považovaní za študentov (nie zamestnancov) a ich príjem v zmysle zákona o vysokých školách je považovaný za štipendium, ktoré ako také nepodlieha zdaneniu. Od dane sú oslobodené aj **finančné prostriedky plynúce z grantov** poskytovaných na základe medzinárodných zmlúv, ktorými je SR viazaná.

Daň z príjmov pri zamestnaní v zahraničí

Pri zamestnaní v zahraničí sa daňová problematika stáva komplexnejšou. Zamestnanec odvádza dane z príjmu zväčša podľa legislatívy štátu, v ktorom je zamestnaný. Slovenský občan, ktorý dlhodobo žije a pracuje v zahraničí (len v jednom štáte), bude s najväčšou pravdepodobnosťou platiť daň z príjmu v tomto štáte.

Pri nástupe do zamestnania v inej krajine by mal byť pracovník prihlásený na zahraničnom finančnom úrade. Dokladom je pridelenie osobného daňového čísla. V niektorých štátoch sa používa jedno registračné číslo na účely dane, poistenia či pobytu. Ak má slovenský občan zdroj príjmov zo závislej činnosti len v zahraničí, kde aj žije, platí zálohy na daň a odovzdáva daňové priznanie v štáte zamestnania podľa platnej legislatívy daného štátu. Informácie o daňových systémoch sú zväčša zverejnené na webových stránkach daňových úradov jednotlivých krajín.

Zložité situácie nastávajú, keď má pracovník príjem z niekoľkých krajín v jednom daňovom období. Základným problémom je určenie daňovej príslušnosti (daňový domicil) a určenie rozsahu zdanenia. Povinnosť platiť daň z príjmu majú spravidla dve skupiny osôb: rezidenti a nerezidenti.

Pre **občana SR zamestnaného v zahraničí** je v súvislosti s daňovou povinnosťou pri ročnom zúčtovaní dane v SR dôležité, či je:

- daňovým rezidentom – daňovníkom **s neobmedzenou daňovou povinnosťou**, alebo
- daňovým nerezidentom – daňovníkom **s obmedzenou daňovou povinnosťou**,
- a či so štátom, v ktorom pracuje, má Slovensko uzavretú zmluvu o zamedzení dvojitého zdanenia.

Zákon o dani z príjmov tieto dva typy daňovníka definuje takto (§ 2):

- **daňovník s neobmedzenou daňovou povinnosťou** je fyzická osoba, ktorá má na území Slovenskej republiky trvalý pobyt alebo sa tu obvykle zdržiava (nemá v SR trvalý pobyt, ale zdržiava sa tu aspoň 183 dní v príslušnom kalendárnom roku, a to súvisle alebo v niekoľkých obdobiach; pričom do tohto obdobia sa započítava každý, aj začatý deň pobytu). **Predmetom dane** je príjem plynúci zo zdrojov na území Slovenskej republiky a aj zo zdrojov v zahraničí (tzv. celosvetové príjmy),
- **daňovník s obmedzenou daňovou povinnosťou** je fyzická osoba, ktorá nie je daňovníkom s neobmedzenou daňovou povinnosťou; osoba, ktorá sa na území SR obvykle zdržiava len na účely štúdia alebo liečenia, alebo ktorá hranice SR prekračuje denne alebo v dohodnutých časových obdobiach len na účely výkonu závislej činnosti, ktorej zdroj je na území SR. **Predmetom dane** je príjem plynúci len zo zdrojov na území Slovenskej republiky.

Zamedzenie dvojitého zdanenia

Pri vyrovnaní dane po skončení zdaňovacieho obdobia (na Slovensku kalendárny rok) sa postupuje podľa toho, či je občan SR pracujúci v zahraničí daňovým rezidentom SR alebo nie je. Pri určovaní toho, v ktorom štáte je **daňovým rezidentom**, sa vychádza zo **zmluvy o zamedzení dvojitého zdanenia**, ak medzi SR a štátom, v ktorom občan SR pracuje, je takáto zmluva uzavretá. (Podľa zákona o dani z príjmov majú tieto zmluvy prednosť pred týmto zákonom. Problematika dvojitého zdanenia je upravená v § 45 zákona o dani z príjmov).

Na základe dvojstranných zmlúv sa pri určovaní daňovej rezidencie zohľadňujú nasledujúce faktory (zvyčajne článok 4 týchto zmlúv):

- existencia stáleho bytu,
- užšie osobné a hospodárske vzťahy (stredisko životných záujmov),
- miesto, kde sa osoba obvykle zdržiava,
- štátne občianstvo,
- dohoda kompetentných orgánov zmluvných štátov.

Slovenská republika má v čase prípravy tejto publikácie podpísaných 66 zmlúv o zamedzení dvojitého zdanenia príjmov. Pri určení krajiny, kde bude musieť daňovník zdaňovať príjem, je dôležité zistiť, či zmluva o zamedzení dvojitého zdanenia s cieľovou krajinou obsahuje **špeciálne ustanovenia pre zdaňovanie príjmu učiteľov, výskumníkov, lektorov alebo študentov (vrátane doktorandov)** (zvyčajne články 20 resp. 21). Tieto články môžu napríklad ustanoviť, že ak učiteľ, ktorý je občanom SR, robí výskum alebo vyučuje na univerzite v cieľovej krajine po dobu nepresahujúcu určité obdobie, jeho príjmy za túto činnosť sa zdania podľa legislatívy SR. Ide o výnimku z všeobecného pravidla, nakoľko v zásade by sa mala uplatňovať legislatíva štátu, v ktorom pracuje. Ak takýto článok zmluva neobsahuje, alebo sa na danú osobu jeho ustanovenia nevzťahujú, postupuje sa podľa článku, upravujúceho zdaňovanie v prípade zamestnania/závislej činnosti (ak je to relevantná forma činnosti).

Napríklad špeciálne ustanovenia týkajúce sa profesorov, učiteľov a študentov zo Zmluvy o zamedzení dvojitého zdanenia s Talianskou republikou (čl. 20, 21):

- „Profesori alebo učelia, ktorí sa dočasne zdržiavajú v jednom zmluvnom štáte po dobu nepresahujúcu dva roky, aby tam vyučovali alebo robili výskum na univerzite, v kolégiu, v škole alebo na inom vyučovacom ústave, ktorého cieľom nie je dosiahnuť zisk, a ktorí majú alebo bezprostredne pred týmto pobytom mali bydlisko v druhom zmluvnom štáte, sa oslobodia v prv spomínanom zmluvnom štáte od dane z odmien za toto vyučovanie alebo výskum.“
- „Platy, ktoré študent alebo praktikant, ktorý má alebo mal bezprostredne pred svojím príchodom do jedného zmluvného štátu bydlisko v druhom zmluvnom štáte a ktorý sa zdržiava v prv spomínanom štáte iba preto, aby tam pokračoval v štúdiu alebo vo vzdelávaní, dostáva na úhradu nákladov výživy, štúdia alebo vzdelania, nepodliehajú zdaneniu v tomto štáte s podmienkou, že pochádzajú zo zdrojov mimo tohto štátu.“

Texty podobných ustanovení sa odlišujú od zmluvy k zmluve a často obsahujú aj znenie, že príjmy, ktoré sa v štáte výkonu činnosti nezdanenia, musia pochádzať zo zdrojov mimo tohto štátu.

Napríklad znenie čl. 15 zo Zmluvy o zamedzení dvojitého zdanenia s Talianskou republikou:

1. Platy, mzdy a iné podobné odmeny, ktoré osoba majúca bydlisko v jednom štáte poberá z dôvodu plateného zamestnania, môžu sa s výhradou ustanovení článkov 16, 18 a 19 zdaníť len v tomto štáte, pokiaľ sa zamestnanie nevykonáva v druhom zmluvnom štáte. Ak sa zamestnanie vykonáva tam, môžu sa odmeny prijaté zaň zdaníť v tomto druhom štáte.
2. Odmeny, ktoré osoba majúca bydlisko v jednom zmluvnom štáte poberá z dôvodu plateného zamestnania vykonávaného v druhom zmluvnom štáte, môžu sa bez ohľadu na ustanovenie odseku 1 zdaníť len v prv spomínanom štáte, ak:
 - a) príjemca sa zdržiava v druhom štáte jedno alebo viac období, ktoré v úhrne nepresiahnu 183 dní v daňovom roku, a
 - b) odmeny sa vyplácajú zamestnávateľom alebo za zamestnávateľa, ktorý nemá bydlisko alebo sídlo v druhom štáte, a
 - c) odmeny nejdú na ľarchu stálej prevádzkarni alebo stálej základni, ktoré má zamestnávateľ v druhom štáte.

Podmienky ods. 2 a) – c) musia platiť všetky súčasne.

Zoznam dvojstranných zmlúv o zamedzení dvojitého zdanenia je k dispozícii na stiahnutie na slovenskom portáli EURAXESS v časti o daňových otázkach (www.euraxess.sk/sk/main/prakticke-info/praca-v-zahranici/danove-otazky/dan-z-prijmov-pri-zamestnani-v-zahranici/zamedzenie-dvojiteho-zdanenia); na portáli Finančnej správy SR (www.financnasprava.sk/sk/financna-sprava/legislativa/dane/priame-dane/dan-z-prijmov/medzinarodne-zdanenie) (Legislátiva > Dane > Priame dane > Daň z príjmov > Medzinárodné zdanenie); na web stránke Ministerstva financií SR (www.finance.gov.sk/Default.aspx?CatID=8688) (Dane, clá a účtovníctvo > Priame dane > Dane z príjmu > Zmluvy o zamedzení dvojitého zdanenia). Texty zmlúv sa zvereňujú v Zbierke zákonov, ktorej elektronická verzia je dostupná prostredníctvom právneho a informačného portálu Slov-Lex (www.slov-lex.sk).

Zákon o dani z príjmu (§ 45) a zmluvy o zamedzení dvojitého zdanenia špecifikujú aj **metódu eliminácie dvojitého zdanenia príjmov zo závislej činnosti**, a to buď formou **zápočtu dane** alebo **vyňatia príjmov** zo základu dane (zvyčajne článok 22 alebo 23).

Metóda zápočtu dane spočíva v tom, že sa daň, ktorú ste zaplatili v krajine zamestnania započíta do úhrady dane na Slovensku. Ak ste v zahraničí zaplatili nižšiu daň, než je vaša daňová povinnosť podľa slovenskej legislatívy, budete musieť doplatiť rozdiel. Ak ste však zaplatili daň vyššiu, rozdiel vám vrátený nebude.

Metóda vyňatia príjmov znamená, že príjmy, ktoré ste preukázateľne zdanili v zahraničí uvediete v daňovom priznaní, avšak zo zdanenia na Slovensku budú vyňaté. Daň z týchto príjmov na Slovensku platiť nebudete. Metóda vyňatia príjmov sa uplatňuje aj v prípade príjmov zo závislej činnosti:

- za prácu vykonávanú pre Európsku úniu a jej orgány, ktoré boli preukázateľne zdanené v prospech všeobecného rozpočtu Európskej únie, alebo
- zo zdrojov v zahraničí, zo štátu, s ktorým **Slovenská republika nemá uzavretú zmluvu**, a tieto príjmy boli v zahraničí preukázateľne zdanené,
- zo zdrojov v zahraničí zo štátu, s ktorým **Slovenská republika má uzavretú zmluvu** a tieto príjmy boli v zahraničí preukázateľne zdanené, **ak je tento postup pre daňovníka výhodnejší**.

Daná metóda sa následne aplikuje pri výpočte základu dane z príjmu, resp. daňovej povinnosti pri podávaní daňového priznania.

Slovenský daňový rezident s príjmami zo zahraničia

V prípade slovenského daňového rezidenta s príjmami zo zahraničia patria zárobky z iných krajín do slovenského daňového priznania, aj keď z nich pracovník už raz daň odviezol v štáte zdroja. Keďže celosvetové príjmy sa v štáte daňovej príslušnosti neopomínajú, musí pláta daň zahrnúť príjmy zo zahraničia do priznania, ktoré podáva v SR za predchádzajúci rok. **V tomto prípade je nutné zaobstarať si potvrdenie o zaplatenej dani od zahraničného zamestnávateľa.**

Ak daňovník poberal príjmy zo zahraničia, musí si sám podať daňové priznanie. Štandardnou lehotou na podanie daňového priznania sú tri mesiace po uplynutí zdaňovacieho obdobia, t. j. priznanie má byť podané (a daň zaplatená) do 31. marca. Ak mal daňovník za zdaňovacie obdobie zdaniteľné príjmy zo zdrojov v zahraničí, môže si **predĺžiť lehotu na**

podanie daňového priznania najviac o šesť celých kalendárnych mesiacov, a to na základe oznámenia, ktoré zašle príslušnému daňovému úradu do 31. marca. Daňovník v oznámení uvedie skutočnosť, že má príjmy zo zahraničia a stanoví novú lehotu, ktorou je koniec kalendárneho mesiaca, v ktorej podá daňové priznanie. Nepodanie daňového priznania sa trestá pokutou. Ak v podanom daňovom priznaní s predĺženou lehotou daňovník neuvedie príjmy plynúce zo zdrojov v zahraničí, daňový úrad môže stanoviť pokutu a úrok z omeškania. V lehote na podanie daňového priznania (aj v stanovenej predĺženej lehote) je daňovník povinný daň aj zaplatiť, inak mu hrozí sankčný úrok. V prípade, ak daňovník na predavkoch odviezol viac ako mal, musí spolu s daňovým priznaním požiadať o vrátenie preplatku.

Vybrané úpravy relevantné v prípade medzinárodnej mobility

V súvislosti s medzinárodnou mobilitou môžu byť pre fyzické osoby dôležité aj tieto fakty vyplývajúce zo zákona o dani z príjmov:

- **Od dane sú na Slovensku oslobodené** štipendiá poskytované z prostriedkov štátneho rozpočtu, poskytované vysokými školami a obdobné plnenia poskytované zo zahraničia, podpory a príspevky z prostriedkov nadácií a občianskych združení, neziskových organizácií a neinvestičných fondov vrátane nepeňažného plnenia, podpory a príspevky poskytované z prostriedkov štátneho rozpočtu, rozpočtov obcí, vyšších územných celkov a štátnych fondov vrátane nepeňažného plnenia okrem platieb prijatých ako náhrada za stratu príjmu alebo v súvislosti s výkonom činností, z ktorých plynú príjmy podľa § 5 a 6.
- **Od dane sú oslobodené aj finančné prostriedky plynúce z grantov** poskytovaných na základe medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná. (Patria medzi ne napríklad rámcové programy ES, v súčasnosti napr. Horizont 2020.)
- **Pri určení výšky uplatniteľnej nezdaniteľnej čiastky po skončení zdaňovacieho obdobia je potrebné brať do úvahy príjmy zo SR ako aj zo zahraničia.** Osoba (daňovník), ktorá na území SR pracovala len časť roka a časť roka v zahraničí, má pri podávaní daňového priznania na Slovensku nárok na uplatnenie nezdaniteľnej časti základu dane prislúchajúcej na celý rok. Výška nezdaniteľnej čiastky je definovaná v § 11 zákona o dani z príjmov.

Bližšie informácie

portál Daňovej sekcie Finančnej správy SR www.finanncnaspava.sk

Každodenné záležitosti – na čo treba tiež myslieť

V prípade, že ste sa už rozhodli pre pobyt v konkrétnej krajine, je potrebné myslieť na organizáciu bežných záležitostí, ktoré sú s odchodom do zahraničia spojené.

Ubytovanie

V prvom rade sa treba porozhliadnuť po vhodnom ubytovaní. Mnohé výskumné inštitúcie a univerzity majú k dispozícii ubytovacie zariadenia pre svojich zamestnancov, preto si zistite, či je to tak aj v prípade vašej budúcej hosťiteľskej organizácie.

Ak takáto možnosť neexistuje, alebo je pre vás nevyhovujúca, existujú spôsoby ako sa predbežne informovať o situácii v mieste vášho budúceho bydliska. Najjednoduchším spôsobom

je použiť internet. Mnohé cenné informácie o tom, kde hľadať, nájdete na stránkach národných servisných centier EURAXESS https://euraxess.ec.europa.eu/information/search/field_service_category/living-europe-1221/field_service_topic/accommodation-1204.

Takisto netreba zabudnúť na vašu terajšiu strechu nad hlavou, na váš byt či dom, a zabezpečiť ho na obdobie, keď budete v zahraničí.

Rodina

Pri dlhodobých štipendijných alebo pracovných pobytoch v zahraničí vás môžu sprevádzať vaši rodinní príslušníci. Niektoré štipendijné programy pre nich ponúkajú aj osobitnú podporu. Informácie o podmienkach jej získania a výške príspevku bývajú zverejnené vo výzvach na predkladanie žiadostí.

Ak s vami vaša rodina do zahraničia pocestuje, je dôležité vopred zistiť, aké sú v cieľovej krajine podmienky ich sociálneho a zdravotného poistenia.

Dôležité je tiež sa informovať o školskom systéme v danej krajine a o možnostiach zápisu do školského či predškolského zariadenia pre vaše deti. Pred vycestovaním si zistíte na škole, ktorú vaše dieťa navštevuje, za akých podmienok mu bude uznané štúdium v zahraničí a za akých podmienok bude môcť postúpiť do vyššieho ročníka. Potrebné informácie by vám mal poskytnúť riaditeľ školy, ktorú vaše dieťa navštevuje.

Takisto sa môžete informovať o jazykových kurzoch vo vami vybranej krajine, či už pre vás alebo vašich rodinných príslušníkov.

Tieto informácie, alebo odkazy na ne, nájdete aj na národných stránkach EURAXESS danej krajiny, kde sú dostupné aj kontaktné údaje, umožňujúce vám obrátiť sa priamo na najbližšie centrum EURAXESS: <https://euraxess.ec.europa.eu/information>. Cenné informácie môže poskytnúť aj zastupiteľský úrad SR v danej krajine www.mzv.sk/ministerstvo/slovenske_zastupitelstva-vsetky_zastupitelstva.

Odlišná kultúra

Pri plánovaní dlhodobiejšieho pobytu mimo domovskej krajiny je dôležité brať do úvahy aj rozdielnosť kultúry a celkových spoločenských zvyklostí vo vami zvolenej krajine, ktoré budú niekedy viac a niekedy menej odlišné od toho, na čo ste zvyknutí na Slovensku. Zistite si čo najviac o danej krajine a jej obyvateľoch už pred odchodom na pobyt, zmenšíte tak dopad tzv. „kultúrneho šoku“ a budete sa vo vašej novej krajine cítiť príjemnejšie.

3. Programy financované zo zdrojov Európskej únie

Horizont 2020 – rámcový program EÚ pre výskum a inovácie

Horizont 2020 (H2020) je finančným nástrojom Európskej únie na implementáciu vlajkovej iniciatívy – stratégie Európa 2020 – pod názvom Inovačná únia, zameranej na zabezpečenie globálnej konkurencieschopnosti Európy. Horizont 2020 sa realizuje v rokoch 2014 – 2020 s rozpočtom viac ako 77 mld. €. Cieľom programu je prispieť k riešeniu hospodárskej krízy prostredníctvom investícií do rastu a vytvárania budúcich pracovných miest, reagovať na obavy ľudí týkajúce sa ich životnej úrovne, bezpečnosti a životného prostredia, a posilniť globálne miesto Európy vo výskume, inováciách a technológiách.

Dôležitou prioritou programu je nový strategický prístup na posilnenie a zameranie medzinárodnej spolupráce EÚ v oblasti výskumu a inovácií. Horizont 2020 je otvorený pre zapojenie sa účastníkov z celého sveta. Strategický a jednotný prístup k medzinárodnej spolupráci podporuje aj Oznámenie EK č. 492 „Posilnenie a zameranie medzinárodnej spolupráce EÚ v oblasti výskumu a inovácií: strategický prístup“, prijaté 14. septembra 2012.

Zdroje informácií ohľadom rámcového programu Horizont 2020 sú na web stránke <http://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/en/>, kde záujemcovia nájdu odpovede na otázky týkajúce sa nastavenia aktivít EÚ vo vede a inováciách.

Aktuálne otvorené výzvy programu sú zverejňované na tzv. Portáli účastníkov (Participant Portal) <http://ec.europa.eu/research/participants/portal/>. Nájdate tu aj základné dokumenty dôležité pre podávanie projektov v jednotlivých výzvach – čo už ide o tzv. pracovný program H2020 (Work Programme) na aktuálny rok, ktorý popisuje detaily jednotlivých schém, príručku pre žiadateľov, pravidlá zapojenia sa do programu atď. Táto stránka umožňuje aj prihlásiť sa do výberu za experta, ktorý je po schválení priamo zapojený do hodnotenia a monitorovania podaných/schválených projektov. Experti majú možnosť získať skúsenosti, ktoré môžu v budúcnosti zvýšiť šance pri predkladaní vlastného projektu bez zbytočných chýb.

Na Slovensku je možné využiť aj konzultácie s národnými podpornými štruktúrami H2020 (národné kontaktné body, národní delegáti pre jednotlivé programy). Prácu podporných štruktúr koordinuje Sekcia vedy a výskumu MŠVVaŠ SR a administratívne zastrešuje Centrum vedecko-technických informácií SR. Aktuálny zoznam národných delegátov a národných kontaktných bodov pre rôzne mechanizmy H2020, a ďalšie užitočné informácie sú zverejňované na stránke http://h2020.cvtisr.sk/sk/podpora-horizontu-2020.html?page_id=286. V Bruseli od roku 2014 pôsobí aj Styčná kancelária pre výskum a vývoj (SLORD, <http://slord.sk/>).

H2020 kladie veľký dôraz na multidisciplinaritu a prierezové aktivity medzi vednými oblasťami. Zameriava sa na tieto základné piliere:

1. Excelentná veda,
2. Vedúce postavenie priemyslu, a
3. Spoločenské výzvy.

I. pilier: Excelentná veda (Excellent Science)

Cieľom piliera Excelentná veda je **posilnenie** a rozšírenie **excelentnosti vedeckej základne Únie** a **skonsolidovanie Európskeho výskumného priestoru** tak, aby sa **systém Únie v oblasti výskumu a inovácie stal konkurencieschopnejším v celosvetovom meradle**. Na celý program bolo vyčlenených 24,4 mld. €.

Tento pilier H2020 pozostáva zo štyroch osobitných iniciatív:

- **Európska rada pre výskum (European Research Council – ERC)** – podpora najtalentovanejších a najkreatívnejších výskumníkov a ich tímov na realizáciu výskumu najvyššej kvality na hranici poznania
- **Technológie budúcnosti a vznikajúce technológie (Future and Emerging Technologies – FET)** – financovanie spoločného výskumu s cieľom rozšíriť kapacity Európy v oblasti pokročilej inovácie; podpora vedeckej spolupráce naprieč všetkými disciplínami na radikálne nových, vysoko rizikových nápadoch; urýchlenie rozvoja najslubnejších vznikajúcich oblastí vedy a techniky
- **Opatrenia Marie Skłodowskej-Curie (Marie Skłodowska-Curie Actions)** – zabezpečenie excelentnej a inovačnej odbornej prípravy v oblasti výskumu, ponúknuť príťažlivých pracovných príležitostí a príležitostí na výmenu znalostí prostredníctvom cezhraničnej a medzisektorovej mobility výskumných pracovníkov
- **Výskumné infraštruktúry (Research Infrastructures)** – rozvoj a podpora excelentných európskych infraštruktúr a ich sprístupnenie pre všetkých výskumných pracovníkov v Európe aj mimo nej, pritiažnutie výskumníkov na svetovej úrovni

II. pilier: Vedúce postavenie priemyslu (Industrial Leadership)

Na pilier Vedúce postavenie priemyslu bol vyčlenený rozpočet 17 mld. €. Jeho cieľom je **zatraktívniť Európu ako miesto pre investície do výskumu a inovácií a propagovať aktivity, v ktorých má priemysel vedúcu úlohu**. Tento program umožňuje významné investície do kľúčových priemyselných technológií, maximalizuje rastový potenciál európskych spoločností tým, že im poskytne primeranú úroveň financovania, a pomôže inovatívnym malým a stredným podnikom dorásť na úroveň popredných svetových spoločností.

Tento pilier H2020 má tri osobitné ciele:

- Vedúce postavenie v rámci podporných a priemyselných technológií (IKT, nanotechnológie, moderné materiály, biotechnológie, moderná výroba a spracovanie, kozmický priestor).
- Prístup k rizikovému financovaniu (odstránenie nedostatkov v dostupnosti úverového a kapitálového financovania pre spoločnosti orientované na výskum, vývoj a inovácie).
- Inovácia v malých a stredných podnikoch (poskytnutie prispôsobenej podpory MSP zameranej na podnietenie všetkých foriem inovácie).

III. pilier: Spoločenské výzvy (Societal Challenges)

Na pilier zameraný na spoločenské výzvy bolo z celkového rozpočtu vyčlenených 29,7 mld. €. H2020 v tejto časti reaguje na priority stratégie Európa 2020 s tým, že chce podnietiť dosiahnutie kritického množstva výskumného a inovačného úsilia potrebného na dosiahnutie cieľov politiky Únie.

Tento pilier H2020 sa zameriava na nasledovné výzvy:

- zdravie, demografické zmeny a kvalita života,
- potravinová bezpečnosť, udržateľné poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo, morský a námorný výskum, výskum v oblasti vnútrozemských vôd, biohospodárstvo,
- bezpečná, čistá a efektívne využívaná energia,
- inteligentná, ekologická a integrovaná doprava,
- opatrenia v oblasti klímy, životné prostredie, efektívne využívanie zdrojov a suroviny,
- Európa v meniacom sa svete – inkluzívne, inovačné a reflexívne spoločnosti,
- bezpečné spoločnosti – ochrana slobody a bezpečnosti Európy a jej občanov.

Ďalšie osobitné podprogramy Horizontu 2020

- **Šírenie excelentnosti a rozširovanie účasti (Spreading excellence and widening participation)** – podpora zapojenia nových členských štátov (ktoré sa stali členmi EÚ po roku 2004) do projektov H2020 (patrí tu iniciatívy Teaming, Twinning a ERA Chairs),
- **Veda so spoločnosťou a pre spoločnosť (Science with and for society)** – budovanie účinnej spolupráce medzi vedou a spoločnosťou, získavanie nových talentov pre vedu a spojenie vedeckej excelentnosti so sociálnym povedomím a zodpovednosťou (patrí tu aj iniciatíva EURAXESS),
- **Spoločné výskumné centrum (The Joint Research Centre)** – vedecko-výskumné centrum EÚ,
- **Prierezové aktivity (Cross-cutting activities)** – pozostáva z výziev: Priemysel 2020 v cyklickom hospodárstve, Internet vecí a Inteligentné a udržateľné mestá,
- **Európsky inovačný a technologický inštitút (The European Institute of Innovation and Technology – EIT),**
- **Euratom** – doplnkový výskumný program pre jadrový výskum,
- **Inteligentné kiberneticko-fyzické systémy** – program zameraný na integráciu systémov informačných a komunikačných technológií.

Opatrenia Marie Skłodowskej-Curie (Marie Skłodowska-Curie Actions, MSCA)

Významný štipendijný program Opatrenia Marie Skłodowskej-Curie podporuje mobilitu, odbornú prípravu a kariérny rast výskumníkov už od roku 1990 ako súčasť rámcových programov EÚ (pod názvom Marie Curie od roku 1996).

V programe Horizont 2020 sú MSCA súčasťou I. piliera Excelentná veda. Cieľom opatrení je zabezpečiť optimálny rozvoj a dynamiku využitia intelektuálneho kapitálu Európy, vytváranie nových zručností a inovácií. MSCA predstavujú v tomto období najmä excelentnú odbornú prípravu výskumníkov a možnosti výskumných mobilít pre ich ďalší kariérny rast.

- MSCA podporujú **nový, kreatívny typ odbornej prípravy vo výskume**, vrátane prípravy doktorandov.
- MSCA ponúkajú **medzinárodne konkurencieschopnú výskumnú kariéru** pre najlepších výskumníkov.
- MSCA umožňujú výskumníkom získať **zručnosti a kompetencie**, ktoré si vyžadujú budúce výzvy.
- MSCA posilňujú **mobilitu a spoluprácu vo výskume medzi krajinami, sektormi a odborními**.

Kľúčové charakteristiky MSCA v Horizonte 2020:

- podpora všetkých oblastí výskumu a inovácií, prístup zdola – hore,
- medzinárodná a medzisektorová mobilita na posilnenie zručností a kompetencií,
- rodová rovnosť,
- excelentné pracovné podmienky v súlade s Európskou chartou výskumných pracovníkov a Kódexom správania pre nábor výskumných pracovníkov,
- široké zapojenie podnikateľského sektora, vrátane MSP a ďalších spoločensko-ekonomických aktérov,
- dôraz na sprostredkovanie výsledkov a na aktivity so širokým dosahom.

Aktivity MSCA majú viesť k:

- posilňovaniu nových zručností výskumných pracovníkov prostredníctvom ich **vynikajúcej počiatocnej odbornej prípravy**,
- podpore excelentnosti prostredníctvom **medzinárodnej a medzisektorovej mobility**,
- stimulovaniu inovácií pomocou **vzájomného obohacovania sa poznatkami**, cez výmenu výskumných a inovačných pracovníkov,
- zvyšovaniu **štruktúrného vplyvu MSCA pomocou mechanizmu spolufinancovania** na národnej, regionálnej a medzinárodnej úrovni,
- **vytváraníu, ovplyvňovaníu a implementácii politík** (cez špecifické a podporné opatrenia).

V rámci MSCA existujú 4 opatrenia, a to:

- **ITN (Innovative Training Networks)** – posilňovanie nových zručností prostredníctvom excelentnej počiatocnej odbornej prípravy výskumných pracovníkov,
- **IF (Individual Fellowships)** – pestovanie excelentnosti pomocou cezhraničnej a medzisektorovej mobility skúsených výskumných pracovníkov,
- **RISE (Research and Innovation Staff Exchange)** – podnecovanie inovácie vzájomným obohacovaním sa znalosťami pomocou výmeny výskumných a inovačných pracovníkov,
- **COFUND (Cofunding of Regional, National and International Programmes)** – zvyšovanie štruktúrného vplyvu spolufinancovaním činností.

Projekty v rámci vyššie uvedených schém sa podávajú na základe výziev na podávanie žiadostí (uverejnených na Portáli účastníkov <http://ec.europa.eu/research/participants/portal/>) a ich hodnotenie zabezpečuje Výkonná agentúra pre výskum (Research Executive Agency, REA – <https://ec.europa.eu/info/departments/research-executive-agency.en>) vytvorená EK, a to prostredníctvom nezávislých expertov.

Opatrenie 1: ITN (Innovative Training Networks) – posilňovanie nových zručností

Opatrenie je zamerané na podporu nových zručností prostredníctvom počiatočnej odbornej prípravy výskumníkov.

Cieľom je odborne pripraviť novú generáciu kreatívnych a inovačných mladých výskumníkov s podnikateľským cítením schopných reagovať na súčasné aj budúce výzvy; zvýšiť excelentnosť a štrukturovať odbornú prípravu vo výskume a doktorandskom štúdiu, poskytnúť výskumníkom možnosť získať kompetencie potrebné pre verejný aj súkromný sektor; a ponúknuť perspektívu kariéry v akademickom aj súkromnom sektore prostredníctvom medzinárodnej, medziodborovej a medzisektorovej mobility.

Opatrenie sa realizuje formou podpory spoločnej odbornej prípravy mladých výskumníkov a v rámci doktorandských programov realizovaných v partnerstve vysokých škôl, výskumných organizácií, výskumných infraštruktúr, firiem a MSP z rôznych štátov Európy ale aj mimo nej. Takéto partnerstvá môžu mať 3 formy:

- **European Training Networks (ETN)** – Európske siete odbornej prípravy,
- **European Industrial Doctorates (EID)** – Európske priemyselné doktoráty,
- **European Joint Doctorates (EJD)** – Európske spoločné doktoráty.

Oprávnení žiadateľa a výskumníci

Opatrenie ITN je určené pre účastníkov z akademického aj neakademického sektora. V prípade partnerstiev ETN a EJD musia byť zapojení minimálne 3 partneri, pri EID minimálne 2 partneri z rôznych členských štátov EÚ a/alebo pridružených krajín. V prípade EID aspoň jeden účastník musí byť oprávnený realizovať doktorandské štúdium a aspoň jeden účastník musí byť z neakademického (podnikateľského) sektora. V prípade EJD musia byť minimálne traja účastníci oprávnení realizovať doktorandské štúdium. V rámci ETN, EJD a multilaterálneho EID EÚ podporí nábor výskumníkov v rozsahu max. do 540 osobomesiacov (formou miezd), v prípade projektu v rámci EID, na ktorom sa podieľajú len 2 organizácie, je možné financovať len 180 osobomesiacov. V rámci opatrenia môžu oprávnení výskumníci získať podporu na 3 až 36 mesiacov, pričom v prípade EID musia stráviť minimálne 50 % svojho času v neakademickom sektore. Opatrenie je financované vo výške 100 % oprávnených výdavkov.

Opatrenie 2: IF (Individual Fellowships) – pestovanie excelentnosti

Cieľom opatrenia IF je posilniť kreatívny a inovačný potenciál skúsených výskumníkov, ktorí majú záujem diverzifikovať svoje individuálne kompetencie, najmä pokiaľ ide o získanie zručností na multi- a interdisciplinárnej úrovni, prostredníctvom špeciálnej odbornej prípravy, medzinárodnej a medzisektorovej mobility. Zámerom je tiež ponúknuť príležitosti získať nové poznatky a pracovať na výskumných projektoch v európskom kontexte alebo mimo Európy; reštartovať kariéru individuálnych výskumníkov, pričom sa zohľadní ich predošlá skúsenosť; a podporiť reintegráciu výskumníkov z mimoeurópskych krajín, ktorí v Európe kedysi pôsobili.

Opatrenie sa realizuje vo forme individuálnych medzinárodných štipendií („fellowships“) pre najlepších a najperspektívnejších výskumníkov, ktorí sa môžu zamestnať v členských štátoch EÚ a v pridružených krajinách, na základe žiadosti predloženej spoločne výskumníkom s hosťujúcou organizáciou v akademickom alebo neakademickom sektore.

Poskytované štipendiá

- **European Fellowships (EF)** – pobyt sa realizuje v členských štátoch EÚ alebo v pridružených krajinách. Štipendia/výskumné pozície sú určené pre výskumníkov, ktorí plánujú do Európy prísť alebo chcú realizovať mobilitu v rámci Európy. V rámci tejto schémy môžu získať podporu aj výskumníci, ktorí:
 - sa vracajú na dlhodobú výskumnú pozíciu do Európy (Reintegration Panel, EF-RI),
 - chcú opätovne naštartovať svoju kariéru po jej prerušení (napr. z dôvodu rodičovskej dovolenky), pričom podmienkou je, že neboli aktívni vo výskume minimálne 12 mesiacov pred termínom uzávierky (Career Restart Panel, EF-CAR),
 - pôsobia mimo akademického prostredia (Society and Enterprise Panel, EF-SE).
- **Global Fellowships (GF)** – ide o dočasné vyslanie výskumníka z Európy do tretej krajiny s povinnou 12-mesačnou fázou návratu do hosťujúcej organizácie v Európe.

Oprávnení žiadatelia a výskumníci

Oprávnenými žiadateľmi sú organizácie so sídlom v členskom štáte EÚ a v krajinách, ktoré budú zamestnávateľom výskumníka počas realizácie projektu. Oprávnení výskumníci získajú v prípade EF podporu v dĺžke 12 – 24 mesiacov a v prípade GF v dĺžke 12 – 24 mesiacov pre vyslanie do tretej krajiny plus 12 mesiacov pre fázu návratu do Európy. Do programu sa môžu zapojiť skúsení výskumníci s titulom PhD. alebo s viac ako 4 rokmi výskumnej praxe bez ohľadu na štátnu príslušnosť, ktorí sa nezdržovali, resp. nevykonávali svoju hlavnú činnosť (prácu, štúdium, atď.) v krajine hosťujúcej organizácie po dobu viac ako 12 mesiacov v rámci 3 rokov bezprostredne pred dátumom uzávierky výzvy (v prípade EF-RI, EF-CAR a EF-SE je podmienka splnená, ak sa v posledných piatich rokoch nezdržovali v hosťujúcej krajine viac ako 36 mesiacov). Opatrenie je financované vo výške 100 % oprávnených výdavkov.

Opatrenie 3: **RISE (Research and Innovation Staff Exchange)** – stimulovanie inovácií pomocou vzájomného obohacovania sa znalosťami

Cieľom opatrenia RISE je posilniť medzinárodnú a medzisektorovú spoluprácu v oblasti výskumu a inovácií prostredníctvom výmeny výskumných a inovačných pracovníkov; umožniť zdieľanie poznatkov a nápadov medzi výskumom a trhom a naopak, a tak napomáhať ďalšiemu napredovaniu vo výskume a rozvoji inovácií.

Rozsah opatrenia RISE:

- podpora rozvoja partnerstiev vo forme spoločných výskumných a/alebo inovačných projektov; zdieľanie poznatkov prostredníctvom medzinárodnej ako aj medzisektorovej mobility, založenej na obojsmernom dočasnom vysielaní pracovníkov vo výskume a vývoji (výmeny) so zabudovaným mechanizmom návratu,
- do výmen môžu byť zapojení mladí i skúsení výskumníci, ako aj administratívni, technickí pracovníci a pracovníci manažmentu, ktorí budú priamo zapojení do realizácie projektu,

- spolupracujúce organizácie v rámci Európy môžu realizovať len medzisektorovú mobilitu,
- výmeny medzi mimoeurópskymi krajinami alebo v rámci toho istého členského štátu EÚ alebo pridruženej krajiny nie sú možné.

Oprávnení žiadatelia a výskumníci

Organizácie zapojené do tohto opatrenia musia byť minimálne z 3 rôznych krajín, pričom minimálne 2 musia byť z členských štátov EÚ a/alebo pridružených krajín. V prípade ak sú všetky organizácie z jedného sektora (akademického alebo neakademického), aspoň jeden z účastníkov musí byť z tretej krajiny. EÚ podporí vyslania do max. 540 osobomesiacov. Oprávnení výskumníci získajú podporu v dĺžke 1–12 mesiacov. Dočasné vyslania môžu byť rozdelené na niekoľko kratších pobytov nepresahujúcich celkom 12 mesiacov a celkovú dĺžku projektu. Opatrenie je financované vo výške 100 % oprávnených výdavkov.

Opatrenie 4: **COFUND (Co-funding of Regional, National and International Programmes) – zvyšovanie štrukturálneho vplyvu spolufinancovaním činností**

Opatrenie je zamerané na spolufinancovanie regionálnych, národných a medzinárodných programov; zvýšenie číselného a štrukturálneho vplyvu opatrení MSCA a na národnej úrovni na podporu excelentnosti odborného vzdelávania, mobility a rozvoja kariéry výskumníka. Kľúčovou činnosťou je povzbudiť pomocou mechanizmu spolufinancovania verejné i súkromné regionálne, národné a medzinárodné organizácie k vytvoreniu nových programov a prispôbenie existujúcich programov vývoju v oblasti medzinárodnej a medzisektorovej odbornej prípravy, mobility a kariéry.

V rámci opatrenia COFUND môžu byť podporené 36- až 60-mesačné projekty predložené jedným žiadateľom na nové alebo existujúce programy realizované na regionálnej, národnej alebo medzinárodnej úrovni, a to:

- **doktorandské programy (Doctoral programmes) – fungujúce na princípe opatrenia ITN, zamerané na rozvoj a rozšírenie výskumných kompetencií mladých výskumníkov.** Pozitívne je hodnotená spolupráca žiadateľa s viacerými partnermi, vrátane neakademického sektora. Každý výskumník zapojený do programu musí byť prijatý na doktorandské štúdium.
- **štipendijné programy (Fellowship programmes) – podpora individuálnych štipendií zameraných na odbornú prípravu výskumníkov a rozvoj kariéry skúsených výskumníkov.** Programy musia mať pravidelné uzávierky, v rámci ktorých sa výskumníci môžu uchádzať o podporu. Okrem medzinárodnej mobility je vítaná aj medzisektorová mobilita. Programy by nemali obsahovať obmedzenia týkajúce sa pôvodu výskumníkov alebo destinácie ich pobytu a mali by pokrývať všetky vedné disciplíny. Podpora je pre individuálnych výskumníkov a nie pre tímy.

Oprávnení žiadateľa a výskumníci

O podporu v rámci tohto opatrenia sa môžu uchádzať právne subjekty so sídlom v členskom štáte EÚ alebo v pridruženej krajine, ktoré financujú alebo koordinujú doktorandské alebo štipendijné programy pre výskumníkov. Vybrané programy získajú spolufinancovanie na 3 – 5 rokov. Oprávnení výskumníci získajú podporu v dĺžke minimálne 3 mesiacov. Opatrenie je zo strany EÚ spolufinancované vo výške 50 % oprávnených výdavkov.

Bližšie informácie o MSCA

Webstránka Európskej komisie, Generálne riaditeľstvo pre výskum a inovácie:

<http://ec.europa.eu/research/>

Webstránka zameraná na Opatrenia Marie Skłodowskej-Curie:

<http://ec.europa.eu/research/mariecurieactions/>

Otvorené výzvy na predkladanie projektov:

<http://ec.europa.eu/research/participants/portal/>

Otvorené pracovné a štipendijné ponuky pre výskumníkov v rámci opatrení Marie Skłodowskej-Curie sú zverejňované na portáli EURAXESS:

<https://euraxess.ec.europa.eu/jobs/search>.

Európska rada pre výskum (European Research Council, ERC)

Európska rada pre výskum je v programe Horizont 2020 súčasťou I. piliera Excelentná veda. Ako významný nástroj podpory excelentnosti vo výskume získala v programe Horizont 2020 rozpočet vo výške vyše 13 mld. €. Činnosť ERC je autonómna: celkovú osobitnú stratégiu stanovuje nezávislá vedecká rada, ktorá rozhoduje aj o druhu výskumu, ktorý sa má financovať. Základnou činnosťou ERC je poskytovať prítlačlivé dlhodobé financovanie na podporu excelentných výskumníkov a ich výskumných tímov pri vykonávaní prelomového, vysoko ziskového/rizikového výskumu. Granty ERC sa udeľujú na základe jediného kritéria, ktorým je vedecká excelentnosť. ERC funguje na základe prístupu zdola nahor a priority sa vopred neurčujú. Granty ERC sú otvorené pre jednotlivé tímy výskumných pracovníkov každého veku, pohlavia a z ktorejkoľvek krajiny sveta, ktorí pracujú v Európe. Cieľom ERC je podporovať zdravú súťaž v celej Európe na základe spoľahlivých, transparentných a objektívnych hodnotiacich postupov, ktoré riešia najmä prípadnú rodovú predpojatnosť.

ERC má k dispozícii tri hlavné a dve doplnkové finančné schémy:

- **ERC Starting Grants** – granty pre mladých výskumných pracovníkov. Cieľom tejto finančnej schémy je podporiť nezávislosť kariéry excelentných výskumníkov na začiatku kariéry (5 2–7 rokmi výskumnej praxe po získaní titulu PhD.) vo fáze zakladania ich prvého výskumného tímu a práce na prvom nezávislom výskume. Výška grantu môže dosiahnuť 2 mil. € na obdobie 5 rokov.
- **ERC Consolidator Grants** – granty pre skúsených výskumných pracovníkov. Schéma je určená výskumníkom s dĺžkou praxe od 7 do 12 rokov od získania titulu PhD., ktorí predostnú excelentný výskumný návrh. Granty poskytnú financovanie až do výšky 2,75 mil. € na obdobie 5 rokov.

- **ERC Advanced Grants** – granty pre pokročilých výskumníkov. Schéma sa zameriava na výskumníkov, ktorí sa už etablovali ako nezávislí lídri výskumných tímov, s minimálne 10 rokmi excelentnej vedeckej kariéry. Nevyhnutné je predložiť vynikajúci výskumný návrh. Výška získaného grantu môže predstavovať až 3,5 mil. € na obdobie 5 rokov.
- **ERC Proof of Concept** – overenie navrhnutého riešenia. Schéma je určená úspešným riešiteľom iných ERC projektov (Starting, Consolidator, Advanced alebo Synergy Grants), ktorí majú záujem preniesť výsledky z výskumu do konkrétnej inovácie. Výška grantu môže dosiahnuť 150-tis. € na obdobie 18 mesiacov.
- **ERC Synergy Grants** – granty pre synergiu. Schéma bola pilotne vytvorená v roku 2012 s cieľom podporovať spoluprácu tímov dvoch až štyroch výskumníkov, ktoré chcú spoločne riešiť problémy hraničného výskumu. Na základe rozhodnutia Vedeckej rady ERC z mája 2017 je schéma obnovená v rámci Pracovného programu ERC na rok 2018. Poskytnutý grant môže dosiahnuť výšku až 14 mil. € na obdobie 6 rokov.

Viac informácií o všetkých schémach a možnostiach uchádzania sa o finančnú podporu nájdete na web stránke <http://erc.europa.eu>.

Otvorené pracovné ponuky pre výskumníkov, ktoré vznikli v projektoch ERC, sú zverejňované prostredníctvom portálu EURAXESS:
<https://euraxess.ec.europa.eu/jobs/search>.

Spoločné výskumné centrum (Joint Research Centre, JRC)

Spoločné výskumné centrum so sídlom v Bruseli je referenčné vedeckovýskumné centrum Európskej únie. Výsledky jeho viac než 50-ročnej výskumnej činnosti slúžia na podporu tvorby politik a opatrení EÚ. Získané poznatky zdieľa nie len s členskými štátmi, ale tiež so širokou vedeckou komunitou a medzinárodnými partnermi.

JRC má šesť vedeckých inštitútov, ktoré sa nachádzajú v piatich krajinách (v Belgicku, Nemecku, Taliansku, Holandsku a Španielsku), so širokou škálou laboratórií a unikátnych výskumných zariadení. Prístup k mnohým z týchto zariadení je poskytovaný vedcom z partnerských organizácií, s ktorými JRC spolupracuje.

Činnosti JRC v rámci programu Horizont 2020 sa zameriavajú na politické priority Únie a na spoločenské výzvy, ktoré sa nimi riešia. Tieto činnosti sú zosúladené s hlavnými cieľmi stratégie Európa 2020 a s okruhmi viacročného finančného rámca na roky 2014 – 2020 nazvanými „Bezpečnosť a občianstvo“ a „Globálna Európa“.

Kľúčovými oblasťami záujmu JRC sú poľnohospodárstvo a potravinová bezpečnosť, hospodárska a menová únia, energetika a doprava, životné prostredie a zmena klímy, zdravie a ochrana spotrebiteľa, informačné a komunikačné technológie, inovácie a rast, bezpečnosť a ochrana (vrátane oblasti jadrovej bezpečnosti v rámci programu Euratomu), referenčné materiály.

V rámci JRC sú vytvorené rôzne schémy na spoluprácu s výskumníkmi. Okrem trvalého pracovného pomeru je možné získať niektorú z pozícií v rámci dočasných schém. Informácie sú dostupné na stránke JRC (<https://ec.europa.eu/jrc/>) v časti Working with us > Jobs.

JRC môže prijímať zamestnancov na dobu určitú v rámci nasledujúcich zmluvných možností:

- **Zmluvní zamestnanci (Contract Staff)**
 - Prijímanie zmluvných zamestnancov zaoberajúcich sa technickými, administratívnymi a/alebo manuálnymi úlohami je organizované prostredníctvom otvorených výberových konaní Európskeho úradu pre výber pracovníkov (EPSO). JRC môže prijímať zmluvných zamestnancov v štyroch funkčných skupinách (IV, III, II a I). Pre funkčné skupiny IV, III a II môže byť uzavretý krátkodobý kontrakt maximálne do 3 rokov. V prípade skupiny I môže byť ponúknutá zmluva na dobu neurčitú.
 - Viac informácií o zmluvných zamestnancoch je dostupných na: <https://ec.europa.eu/jrc/en/working-with-us/jobs/temporary-positions/contract-staff-members>.
- **Dočasní zamestnanci (Temporary Agents)**
 - Pozície dočasných zamestnancov sú špecializované a zaoberajú sa vedecko-technickými úlohami. Nábor na tieto pozície je vypisovaný na konkrétne pozície, ktoré JRC potrebuje obsadiť. Informácie o voľných pozíciách sú zverejňované priamo na stránke JRC, cez ktorú prebieha aj proces uchádzania sa.
 - Viac informácií o dočasných zamestnancoch na: <https://ec.europa.eu/jrc/en/working-with-us/jobs/temporary-positions/temporary-agents>.
- **Dočasne vyslaní národní experti (Seconded National Experts)**
 - Dočasne vyslaní národní experti sú národní štátni zamestnanci, ktorí dočasne pracujú pre Komisiu. Národní odborníci majú dvojakú úlohu: priniesť do Komisie svoje skúsenosti s problémami, ktoré riešia tam, kde zvyčajne pracujú, a vrátiť sa do svojej domovskej krajiny so znalosťami ohľadom otázok Únie, ktoré získajú počas svojho vyslania.
 - Viac informácií o vyslaných národných expertoch na: <https://ec.europa.eu/jrc/en/working-with-us/jobs/temporary-positions/seconded-national-experts>.
- **Držitelia grantov (Grantholders)**
 - JRC ponúka doktorandom, vedcom na začiatku ich kariéry a aj skúseným vedeckým pracovníkom zmluvy podľa pracovného práva krajiny sídla vybraného výskumného inštitútu JRC. Aktuálne voľné miesta sú uverejnené na webovej stránke JRC.
 - Viac informácií o systéme držiteľa grantu JRC na: <https://ec.europa.eu/jrc/en/working-with-us/jobs/temporary-positions/grantholders>.
- **Stážisti JRC (JRC Trainees)**
 - Cieľom stáží je umožniť študentom alebo čerstvým absolventom overiť si v praxi to, čo získali počas štúdia, a získať skúsenosti z prvej ruky o fungovaní JRC a Európskej komisie všeobecne. Dĺžka stáže môže byť 3 – 5 mesiacov. Existujú dva druhy stáží:
 1. odborná príprava súvisiaca s prípravou záverečnej práce na získanie vysokoškolského diplomu,
 2. odborná príprava po ukončení vysokoškolského štúdia (alebo jeho ekvivalentu), v rámci 5 rokov od ukončenia posledného vysokoškolského štúdia.

- Viac informácií o stážach JRC na: <https://ec.europa.eu/jrc/en/working-with-us/jobs-temporary-positions/jrc-trainees>.

Viac informácií o národných kontaktných bodoch JRC: <https://ec.europa.eu/jrc/en/working-with-us/jrc-national-contact-points>.

Európsky inovačný a technologický inštitút (European Institute of Innovation and Technology, EIT)

Európsky inovačný a technologický inštitút je nezávislou inštitúciou Európskej únie založenou v roku 2008, so sídlom v Budapešti. Cieľom inštitútu je povzbudiť inovácie a podnikanie v Európe. Svoj cieľ naplňa zapojením vysokoškolských a výskumných inštitúcií, ako aj priemyselných organizácií, do dynamických cezhraničných partnerstiev. Celkový rozpočet inštitútu na obdobie rokov 2014 – 2020 je 2,7 mld. €.

Zapojené inštitúcie a organizácie vytvárajú znalostné a inovačné spoločenstvá (Knowledge and Innovation Communities – KIC, nazývané jednoducho aj Innovation Communities), pričom každé z nich sa zameriava na inú spoločenskú výzvu. V roku 2010 začali svoju činnosť 3 KIC zamerané na zmierňovanie dopadov klimatických zmien (EIT Climate-KIC), informačné a komunikačné technológie (EIT Digital, do júna 2015 EIT ICT Labs) a na udržateľnú energiu (EIT InnoEnergy). V roku 2014 k nim pribudli 2 KIC so zameraním na inovácie pre zdravý životný štýl a aktívne starnutie, zvýšenie kvality života Európanov a udržateľnosť systému zdravotníctva (EIT Health) a základné suroviny (EIT Raw Materials) a v novembri 2016 vzniklo partnerstvo orientované na zabezpečenie udržateľného globálneho potravinového reťazca a odolného voči zmene klímy (EIT Food). Do roku 2020 budú vytvorené ďalšie 2 nové spoločenstvá so zameraním na posilnenie a zvýšenie konkurencieschopnosti európskeho odvetvia priemyslu a mestskú mobilitu. KIC zabezpečujú celý rad aktivít na podporu inovácií – vzdelávacie a školiace programy, podporu cesty inovácie od výskumu po uvedenie na trh, inovačné projekty a priemyselné inkubátory.

KIC umožňujú špecifické zapojenie všetkých záujmových skupín, a to vrátane študentov na druhom a treťom stupni vysokoškolského štúdia. Štúdium a doktorandský výskum na popredných európskych univerzitách sú doplnené o partnerstvo a mentoring excelentných európskych výskumných a priemyselných organizácií. Proces prihlásenia sa a kritériá prijatia na magisterské a doktorandské štúdium v jednotlivých programoch sú rôzne.

V prípade prijatia na **EIT Digital Master School** je slovenským občanom odpustený poplatok na zápisné (vo výške 10 000 €/rok) a sú pokryté náklady na účasť na podujatiach organizovaných v rámci štúdia (napr. letné školy). Vynikajúci študenti majú možnosť získať aj mesačne vyplácané štipendium vo výške 1000 €. Viac informácií na <https://masterschool.eitdigital.eu/>.

EIT Digital Doctoral School ponúka možnosť doktorandského programu, praktického tréningu a získania skúseností v obchodnej oblasti. Program je otvorený záujemcom, ktorí nie sú zapísaní na doktorandské štúdium na univerzite alebo inom vzdelávacom inštitúte a je výsledkom spolupráce partnerských univerzít, súkromných spoločností a Centier prípravy doktorandov (Doctoral Training Centres/DTCs) v siedmich mestách. Viac informácií na <https://doctoralschool.eitdigital.eu>.

KIC InnoEnergy ponúka sedem magisterských programov spájajúcich inžinierske aj podnikateľské znalosti dôležité pre zvládnutie celosvetových energetických výziev. Schváleným študentom môže byť odpustený účastnícky poplatok (vo výške 12 000 €/rok) a po dobu max. 24 mesiacov udelené mesačne vyplácané štipendium vo výške 750 €. Viac informácií na www.innoenergy.com/education/master-school/.

Záujemcovia o **doktorandský program KIC InnoEnergy** musia byť zapísaní na štúdiu na európskej inštitúcii vysokoškolského vzdelávania, pričom do získania titulu PhD. im ostávajú aspoň dva roky. Tematicky sú doktorandské programy organizované v **ôsmych oblastiach**, napr. energetická účinnosť, energia z chemických palív, obnoviteľné zdroje energie. Aktivity súvisiace s doktorandským výskumom na KIC InnoEnergy PhD School sú hrazené, napr. cestovné, ubytovanie, vstupné poplatky. Viac informácií na www.innoenergy.com/education/phd-school/.

Bližšie informácie o EIT na <http://eit.europa.eu>.

COST – Európska spolupráca vo vede a technike (European Cooperation in Science & Technology)

COST vytvára od roku 1971 medzivládny rámec pre európsku spoluprácu v oblasti vedecko-technického výskumu, zameraný na koordináciu národne financovaného výskumu na európskej úrovni. COST prispieva k redukcii fragmentácie investícií do výskumu v Európe a otvoreniu Európskeho výskumného priestoru svetu.

COST anticipuje a dopĺňa aktivity rámcových programov EÚ, funguje ako „most“ voči vedeckým komunitám, zvyšuje mobilitu výskumníkov v Európe a podporuje vedeckú excelentnosť. Pôvodný systém pozostávajúci z 9 kľúčových výskumných domén bol nahradený otvoreným „bottom-up“ (zdola-hore) princípom, v ktorom sú výskumné oblasti zo všetkých disciplín navrhované priamo uchádzačmi o podporu.

Rozpočet COST-u v rámci Horizontu 2020 je čerpaný v rámci dvoch pracovných programov „Výzva 6 – Európa v meniacom sa svete – inkluzívne, inovačné a reflexívne spoločnosti“ a „Šírenie excelentnosti a zvyšovanie účasti“. O poslaní a cieľoch COST-u rozhodujú členské krajiny organizácie. Kľúčové rozhodnutia robia ministerské konferencie, ktoré sa stretávajú raz za päť-šesť rokov (posledná ministerská konferencia bola v septembri 2016 v Bratislave v rámci slovenského predsedníctva v Rade EÚ). V súčasnosti je do aktivít COST-u zapojených 37 krajín – 35 členských krajín a jedna spolupracujúca krajina. Je to 28 členských štátov EÚ, Bosna a Hercegovina, Čierna Hora, Island, Macedónsko, Nórsko, Srbsko, Švajčiarsko a Turecko. Izrael je spolupracujúcim štátom. COST podpísal recipročné dohody o spolupráci aj s Novým Zélandom, Juhoafrickou republikou a Argentínou.

COST financuje európske výskumné siete výskumníkov. Tieto siete sa volajú akcie COST. Všetky členské krajiny môžu navrhnúť akcie COST kedykoľvek a v akejkolvek oblasti vedecko-technického výskumu. Iniciatíva môže taktiež prísť odinakiaľ, napríklad od medzinárodných organizácií.

Účasť na akciách COST je dobrovoľná. COST finančne podporuje koordináciu výskumných sietí (akcií), zatiaľ čo financovanie samotného výskumu členov siete spočíva na národnej úrovni. COST pokrýva náklady na stretnutia pracovných skupín, konferencie, odborné workshopy, semináre, krátkodobé vedecké výmenné pobyty, výcvikové školy, publikácie a diseminačné aktivity, pričom akcie COST sú otvorené pre členské krajiny, pre účastníkov z krajín, ktoré podpísali recipročné dohody o spolupráci, ako aj pre účastníkov zo susedných krajín COST-u a medzinárodné partnerské krajiny COST-u.

Bližšie informácie

www.cost.eu

Národný koordinátor COST

prof. Ing. Milan Dado, PhD.

Žilinská univerzita v Žiline, Elektrotechnická fakulta

Univerzitná 1, 010 26 Žilina

tel.: 041/513 20 51, milan.dado@uniza.sk

EUREKA

EUREKA je verejne financovaná medzivládna sieť pre trhovo orientovaný priemyselný výskum a vývoj. Ide o decentralizovanú sieť, ktorá napomáha koordinácii národných finančných prostriedkov určených na inovácie, ktorých cieľom je zvýšenie produktivity a konkurencieschopnosti európskeho priemyslu. Sieť spája viac ako 40 celoeurópskych ekonomík, ale zapája sa do nej aj Čile, Izrael, Juhoafrická republika, Kórejská republika a Kanada. Členské štáty EUREKA v spolupráci s Európskou komisiou od roku 1985 rozvíjajú a využívajú technológie kľúčové pre globálnu konkurencieschopnosť a lepšiu kvalitu života. Program EUREKA je zameraný na podniky a výskumné ústavy ochotné spolupracovať na špecifických projektoch na medzinárodnej úrovni. Slovenská republika sa stala členom EUREKA 28. júna 2001.

Typy projektov EUREKA:

- **EUREKA Network Projects**

Program podporuje medzinárodné trhovo orientované inovatívne projekty výskumu a vývoja. Prístup „zdola nahor“, ktorý je charakteristický pre sieť EUREKA, umožňuje projektovým konzorciám rozhodovať o zameraní a obsahu projektov. Do projektov musia byť zapojení aspoň dvaja partneri z dvoch členských štátov, pričom oprávnenými partnermi sú malé a stredné podniky, veľké firmy, výskumné inštitúcie aj univerzity. Projekty majú za cieľ vývoj nových technológií a/alebo služieb a vstup na trh prostredníctvom inovácií.

- **Eurostars**

Eurostars je spoločným programom EUREKA a Európskej komisie. Je to prvý európsky program, ktorý financuje a podporuje malé a stredné podniky (MSP) zapojené do výskumu. Program ich motivuje k tomu, aby spolupracovali na medzinárodných projektoch zameraných na výskum a inovácie tým, že im uľahčuje prístup k podpore a financovaniu. Je spolufinancovaný Európskou komisiou a 33 členskými štátmi EUREKA. Do projektov musia byť zapojení minimálne dvaja partneri z dvoch členských štátov, pričom hlavnou organizáciou predkladajúcou projekt musí byť výskumne orientovaný MSP. Minimálne 50 % kľúčových aktivít musí realizovať výskumne orientovaný MSP. Maximálna dĺžka trvania projektov sú tri roky, pričom do dvoch rokov od ukončenia projektu musí byť produkt výskumu pripravený na vstup na trh (výnimkou sú biomedicínske a medicínske projekty, kde sa do dvoch rokov musia začať klinické testy).

- **EUREKA Clusters**

Clusters sú dlhodobé, strategicky významné priemyselné iniciatívy, ktoré hrajú kľúčovú úlohu pri budovaní európskej konkurencieschopnosti. Zlučujú pomerne veľký počet partnerov – veľkých firiem, MSP, výskumných organizácií a iných verejných alebo súkromných organizácií s cieľom vytvoriť technológie kľúčovej dôležitosti na komerčné účely. Pôvodne sa realizovali len v oblasti IKT, ku ktorej neskôr pribudla oblasť vody, komunikácie, energie a výroby.

- **EUREKA Umbrellas**

Umbrellas sú tematické siete zamerané na určitú špecifickú oblasť technológií alebo podnikateľské odvetvie (napr. výroba, materiály, turizmus, potraviny). Ich hlavným cieľom je podporiť tvorbu projektov EUREKA v cieľovej oblasti. Aktivity v rámci tohto typu projektov sú koordinované a realizované pracovnou skupinou pozostávajúcou zo zástupcov EUREKA a priemyselných expertov.

- **EUREKA InnoVest Programme (E!nnovest)**

Cieľom E!nnovest je zvyšovať investičné povedomie malých a stredných podnikov, predstaviť najslubnejšie z nich investičnej komunite a aktívne sprostredkovať ich kontakt s medzinárodnými investormi. Program pozostáva zo šiestich štádií a zahŕňa webináre, koučing, mentoring, hodnotenie či nadväzovanie kontaktov.

Bližšie informácie

www.eurekanetwork.org, www.minedu.sk/eureka/

Národný koordinátor projektov Eurostars na Slovensku:

Mgr. Jana Stadtruckerová

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR

Sekcia vedy a techniky

Odbor implementácie štátnej politiky a európskych a medzinárodných iniciatív vo vede a výskume

Stromová 1, 813 30 Bratislava 1

tel.: 02/59 37 47 18, jana.stadtruckerova@minedu.sk

Erasmus+ – program Európskej únie pre vzdelávanie, odbornú prípravu, mládež a šport

Program Erasmus+ sa realizuje v rokoch **2014–2020**. Celkový rozpočet pre toto obdobie je takmer 14,7 mld. €, čo predstavuje až 40 %-ný nárast financovania EÚ v porovnaní s predchádzajúcim programovým obdobím.

Program sa zameriava na dosiahnutie týchto cieľov:

- a) **zlepšiť úroveň kľúčových kompetencií a zručností s osobitným zreteľom na ich relevantnosť pre trh práce** a ich príspevok k súdržnej spoločnosti, najmä prostredníctvom väčších príležitostí pre vzdelávaciu mobilitu a prostredníctvom posilnenej spolupráce medzi oblasťou vzdelávania a odbornej prípravy a svetom práce,
- b) **podporovať zvyšovanie kvality, excelentnosť inovácie a internacionalizáciu na úrovni inštitúcií vzdelávania a odbornej prípravy**, najmä posilnením nadnárodnej spolupráce medzi poskytovateľmi vzdelávania a odbornej prípravy a ostatnými zainteresovanými stranami,
- c) **podporovať vytvorenie európskeho priestoru celoživotného vzdelávania** a zvyšovanie povedomia o tomto priestore najmä posilnenou spolupracou v oblasti politik, lepším využívaním nástrojov Únie na transparentnosť a uznávanie kvalifikácií a rozširovaním osvedčených postupov,
- d) **zlepšiť medzinárodný rozmer vzdelávania a odbornej prípravy**, najmä prostredníctvom spolupráce medzi inštitúciami Únie a partnerských krajín v oblasti odborného vzdelávania a prípravy a vysokoškolského vzdelávania, zvýšením atraktívnosti európskych inštitúcií vysokoškolského vzdelávania a podporou vonkajšej činnosti Únie vrátane jej rozvojových cieľov presadzovaním mobility a spolupráce medzi inštitúciami vysokoškolského vzdelávania Únie a partnerských krajín a cieľového budovania kapacít v partnerských krajinách,
- e) **zlepšovať výučbu a učenie sa jazykov** a podporovať širokú jazykovú rozmanitosť a medzikultúrne povedomie v Únii,
- f) **podporovať excelentnosť vo výučbe a výskume v európskej integrácii** prostredníctvom činností Jean Monnet na celom svete.

V oblasti vzdelávania a odbornej prípravy sa ciele programu presadzujú prostredníctvom týchto kľúčových akcií (KA) a ďalších oblastí:

1. KA1 – Vzdelávacia mobilita jednotlivcov

Táto kľúčová akcia podporuje:

- **mobilitu študentov (vrátane doktorandov) a zamestnancov**: príležitosti pre študentov, účastníkov vzdelávania, mladých ľudí a dobrovoľníkov, a tiež pre profesorov, učiteľov, školiteľov, pracovníkov s mládežou, pre zamestnancov vzdelávacích inštitúcií a organizácií občianskej spoločnosti, aby získali študijné a/alebo profesionálne skúsenosti v inej krajine,

- **spoločné magisterské štúdiá Erasmus Mundus:** integrované medzinárodné študijné programy na vysokej úrovni poskytované konzorciami inštitúcií vysokoškolského vzdelávania, ktoré udeľujú plné štipendia najlepším študentom magisterského štúdiá na celom svete,
- **pôžičky z programu Erasmus+ na magisterské štúdium:** vysokoškolskí študenti z krajín zapojených do programu môžu získať pôžičku na to, aby mohli vyštudovať celé magisterské štúdium vo vybraných krajinách.

2. KA2 – Spolupráca v oblasti inovácií a výmena osvedčených postupov

Táto kľúčová akcia podporuje:

- **nadnárodné strategické partnerstvá**, ktorých cieľom je vytvárať iniciatívy zamerané na jednu alebo viacero oblastí vzdelávania, odbornej prípravy a mládeže, podporovať inováciu, výmenu skúseností a odborných znalostí medzi rôznymi typmi organizácií, ktoré sa venujú vzdelávaniu, odbornej príprave a mládeži alebo pôsobia v iných súvisiacich oblastiach; podporujú sa aj určité mobilítne činnosti, pokiaľ prispievajú k dosiahnutiu cieľov projektu,
- **znalostné aliancie** vytvárané medzi inštitúciami vysokoškolského vzdelávania a podnikmi, ktorých cieľom je podporiť inováciu, podnikavosť, tvorivosť, zamestnateľnosť, výmenu znalostí a/alebo multidisciplinárnu výučbu a štúdium,
- **aliancie pre sektorové zručnosti** podporujúce návrh a tvorbu spoločných učebných plánov odbornej prípravy, programov a metodík výučby a odbornej prípravy na základe preukázaných trendov v konkrétnom hospodárskom odvetví, a tiež na základe zručností, ktoré sú potrebné na prácu v jednej alebo vo viacerých profesionálnych oblastiach,
- **projekty zamerané na budovanie kapacít** podporujúce spoluprácu s partnerskými krajinami v oblasti mládeže a vysokoškolského vzdelávania; cieľom projektov zameraných na budovanie kapacít je podporovať organizácie, resp. inštitúcie a systémy v procese modernizácie a internacionalizácie; v niektorých oprávnených partnerských krajinách sa podporujú aj určité mobilítne činnosti, pokiaľ prispievajú k dosiahnutiu cieľov projektu,
- **podporné informačno-technologické platformy**, ako sú eTwinning, Elektronická platforma pre vzdelávanie dospelých v Európe (EPALE) a Európsky portál pre mládež, ktoré poskytujú virtuálny priestor na spoluprácu, databázy príležitostí, spoločenstvá praxe a iné on-line služby pre učiteľov, školiteľov a odborníkov z praxe v oblasti školského vzdelávania a vzdelávania dospelých, a tiež pre mladých ľudí, dobrovoľníkov a pracovníkov s mládežou v celej Európe a aj mimo nej.

3. KA3 – podpora reformy politík

Táto kľúčová akcia podporuje:

- **znalosti v oblastiach vzdelávania**, odbornej prípravy a mládeže na tvorbu politík na základe zisteného stavu a na monitorovanie v rámci stratégie Európa 2020. Ide najmä o:
 - tematickú analýzu a analýzu jednotlivých krajín vrátane analýz vykonávaných v spolupráci s akademickými sieťami,
 - partnerské učenie sa a partnerské hodnotenia prostredníctvom otvorených metód koordinácie v oblastiach vzdelávania, odbornej prípravy a mládeže,

- **iniciatívy pre inovačnú politiku**, ktoré medzi zainteresovanými stranami podnietia tvorbu inovatívnych politík a verejným orgánom umožnia odskúšať účinnosť inovatívnych politík prostredníctvom praktických skúšok na základe primeraných metódik hodnotenia,
- **podporu európskych politických nástrojov** s cieľom uľahčiť transparentnosť a uznávanie zručností a kvalifikácií, a tiež prenos kreditov, posilniť zabezpečovanie kvality, podporiť validáciu neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa, riadenie zručností a usmerňovanie; táto akcia zahŕňa aj podporu sietí, ktoré umožňujú výmeny medzi európskymi krajinami, študijnú a pracovnú mobilitu občanov, a tiež vytváranie flexibilných vzdelávacích kanálov medzi jednotlivými oblasťami vzdelávania, odbornej prípravy a mládeže,
- **spoluprácu s medzinárodnými organizáciami** s vysoko uznávanou odbornosťou a analytickými kapacitami (napr. OECD a Rada Európy) s cieľom posilniť dosah a pridanú hodnotu politík v oblastiach vzdelávania, odbornej prípravy a mládeže,
- **dialóg zainteresovaných strán**, podporu politík a programu medzi verejnými orgánmi, poskytovateľmi a zainteresovanými stranami v oblastiach vzdelávania, odbornej prípravy a mládeže, ktoré sú potrebné na zvyšovanie informovanosti o stratégii Európa 2020, o strategickom rámci ET 2020, o európskej stratégii pre mládež a o ostatných európskych politických programoch vytvorených pre jednotlivé odvetvia, a tiež o vonkajšom rozmere politík EÚ v oblastiach vzdelávania, odbornej prípravy a mládeže. Sú nevyhnutné na rozvoj kapacity zainteresovaných strán konkrétne podporovať vykonávanie politík prostredníctvom podnecovania účinného využitia výsledkov programu a docielenia jeho hmatateľného dosahu.

4. Činnosti Jean Monnet

Činnosti Jean Monnet podporujú:

- **akademické moduly, katedry, centrá excelentnosti s cieľom prehliť výučbu štúdiá európskej integrácie** začleneného do oficiálnych učebných plánov inštitúcií vysokoškolského vzdelávania, zámerom týchto akcií je poskytnúť aj hĺbkovú výučbu o záležitostiach súvisiacich s európskou integráciou budúcim odborníkom v oblastiach s rastúcim dopytom na trhu práce, a zároveň si kladú za cieľ podporovať mladú generáciu učiteľov a výskumníkov pôsobiacich v oblastiach, ktoré sa zameriavajú na tému európskej integrácie a poskytovať im poradenstvo a mentorstvo,
- **politickú diskusiu s akademickou sférou** prostredníctvom podpory: a) sietí na rozšírenie spolupráce medzi jednotlivými univerzitami z Európy i celého sveta, na podnietenie spolupráce a na vytvorenie kvalitnej platformy na výmenu znalostí s verejnými subjektmi a útvarmi Komisie o veľmi významných témach EÚ, b) projektov zameraných na inováciu, výmenu skúseností a šírenie obsahu EÚ, s cieľom podporiť diskusiu, úvahy o záležitostiach EÚ a rozšírenie znalostí o EÚ a jej procesoch,
- **podporu inštitúciám a združeniam** s cieľom organizovať a vykonávať činnosti, ktoré sa zaoberajú štúdiami o EÚ a záležitosťami EÚ, a s cieľom zverejňovať skutočnosti o EÚ v rámci širšej verejnosti, a tak prehľbovať aktívne európske občianstvo; činnosti programu Jean Monnet poskytujú aj granty na prevádzku určených inštitúcií, ktoré presadzujú cieľ európskeho záujmu,
- **štúdie a konferencie** so zámerom poskytnúť tvorcom politík nový pohľad a konkrétne odporúčania prostredníctvom kritických nezávislých akademických názorov a s cieľom zamyslieť sa nad aktuálnou situáciou v EÚ, predovšetkým formou veľkej výročnej medzinárodnej konferencie o výsostne politických témach, na ktorej sa zúčastnia tvorcovia politík, občianska spoločnosť a najvýznamnejší akademici.

5. Šport

V oblasti športu sú podporované:

- partnerstvá spolupráce zamerané na podporu bezúhonnosti v športe (boj proti dopingu, boj proti ovplyvňovaniu výsledkov zápasov, ochrana maloletých detí), podporu inovatívnych prístupov k vykonávaniu zásad EÚ týkajúcich sa dobrej správy v oblasti športu, stratégií EÚ v oblastiach sociálneho začlenenia a rovnakých príležitostí, na podnietenie účasti na športových činnostiach a fyzickej aktivite (podpora vykonávania usmernení EÚ o fyzickej aktivite, podpora dobrovoľníctva, zamestnanosti v oblasti športu, ako aj vzdelávania a odbornej prípravy v športe) a na podporu vykonávania usmernení EÚ o dvojitých kariérach športovcov,
- neziskové európske športové podujatia, pričom grant sa poskytne jednotlivým organizáciám, ktoré majú na starosti prípravu a organizáciu daného podujatia, a tiež nadväzujúce činnosti súvisiace s týmto podujatím; medzi oprávnené činnosti patrí organizovanie prípravných činností pre športovcov a dobrovoľníkov v rámci prípravy podujatia, otváracie a záverečné ceremonie, súťaže, doplnkové činnosti k športovým podujatiam (konferencie, semináre), a tiež vykonávanie dlhodobých činností, ako sú hodnotenia alebo nadväzujúce činnosti,
- posilnenie dôkazovej základne na tvorbu politík prostredníctvom štúdií, zhromažďovania údajov, prieskumov, sietí, konferencií a seminárov, ktoré rozširujú osvedčené postupy z krajín zapojených do programu a zo športových organizácií a posilňujú siete na úrovni EÚ tak, aby vnútroštátni členovia týchto sietí mohli ťažiť zo synergii a z výmeny skúseností so svojimi partnermi,
- dialóg s relevantnými európskymi zainteresovanými stranami, najmä každoročné fórum EÚ pre šport a podpora športových podujatí v súvislosti s predsedníctvom, ktoré organizujú členské štáty EÚ predsedajúce Rade EÚ. V prípade potreby možno zorganizovať aj ďalšie zasadnutia a semináre ad hoc potrebné na zabezpečenie optimálneho dialógu so zainteresovanými stranami z oblasti športu.

Účasť na programe Erasmus+ je otvorená pre tieto krajiny:

Programové krajiny:

- členské štáty EU – 28 krajín,
- členské štáty Európskeho hospodárskeho priestoru (Nórsko, Island, Lichtenštajnsko),
- Turecko, Macedónsko (FYROM).

Partnerské krajiny susediace s EÚ:

- krajiny západného Balkánu: Albánsko, Bosna a Hercegovina, Srbsko (vrátane Kosova),
- krajiny východného partnerstva: Arménsko, Azerbajdžan, Bielorusko, Gruzínsko, Moldavsko, Ukrajina,
- krajiny južného Stredomoria: Alžírsko, Egypt, Izrael, Jordánsko, Libanon, Líbya, Maroko, Palestína, Sýria, Tunisko,
- Rusko.

Do programu sú zapojené aj ďalšie krajiny sveta, označované ako „**ďalšie partnerské krajiny**“. Na rozdiel od programových krajín sa partnerské krajiny môžu zapojiť iba do niektorých aktivít programu. Podrobné rozdelenie „ďalších“ krajín, rozdelených do 9 regiónov, je k dispozícii na http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/about_en#tab-1-1. Jednou z týchto krajín je aj **Švajčiarsko**.

Bližšie informácie

<http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/>
www.erasmusplus.sk

Národné agentúry Erasmus+ pre Slovenskú republiku:

Slovenská akademická asociácia pre medzinárodnú spoluprácu (SAAIC) – oblasť vzdelávanie

Križkova 9, 811 04 Bratislava

tel.: 02/20 92 22 01, www.saaic.sk, erasmusplus@saaic.sk

IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže – oblasť mládež a šport

Karloveská 64, 842 58 Bratislava 4 (poštová adresa)

tel.: 02/59 29 63 24, www.iuventa.sk, iuventa@iuventa.sk

4. Medzinárodné programy

CEEPUS

Stredoeurópsky výmenný program pre univerzitné štúdiá CEEPUS (Central European Exchange Programme for University Studies) podporuje mobility študentov, doktorandov a vysokoškolských učiteľov v rámci 15 členských štátov programu. V súčasnosti sa ho aktívne zúčastňujú Albánsko, Bosna a Hercegovina, Bulharsko, Česká republika, Čierna Hora, Chorvátsko, Macedónsko, Maďarsko, Moldavsko, Poľsko, Rakúsko, Rumunsko, Slovenská republika, Slovinsko, Srbsko a univerzity v Kosove.

Program podporuje:

- semestrálne pobyty študentov a doktorandov (3 – 10 mesiacov)
- krátkodobé pobyty študentov a doktorandov spojené s vypracovaním diplomových a dizertačných prác (1 – 2 mesiace)
- prednáškové pobyty vysokoškolských učiteľov
- študentské exkurzie a intenzívne kurzy

Tvorba sietí spolupracujúcich vysokých škôl v rámci programu

Spolupráca v programe sa realizuje v rámci sietí pozostávajúcich aspoň z troch vysokých škôl s minimálne troch rôznych členských štátov programu CEEPUS. V sieti spolupracuje koordinujúca inštitúcia s partnerskými inštitúciami. Koordinátorom a partnermi sú vysokoškolskí učitelia.

Podmienky pre založenie spolupracujúcej siete:

- vzájomné uznávanie časti štúdiá absolvovaného na hostiteľskej vysokej škole
- existujúci systém ECTS
- poskytovanie prednášok, seminárov a iných foriem výučby v anglickom, nemeckom alebo francúzskom jazyku, príp. v jazyku niektorého z členských štátov
- nevyžadovanie žiadnych študijných a/alebo registračných poplatkov od účastníkov mobility prichádzajúcich v rámci programu

Vítaný je záujem inštitúcií rozvíjať v rámci siete spoločné študijné programy a systém na uľahčenie vzájomného uznania štúdiá. V takomto prípade by mali dve spolupracujúce vysoké školy poskytovať alebo rozvíjať aspoň jeden spoločný študijný program vedúci k spoločným diplomom (spoločné vedenie dizertačných alebo diplomových prác, dvojijitý diplom, spoločný diplom).

Registrované siete sú schvaľované na národnej a medzinárodnej úrovni. Schválené siete realizujú svoj program nasledujúci akademický rok. Zoznam schválených sietí je na www.ceepus.saia.sk.

Registrácia sietí: Uzávierka elektronických registrácií sietí spolupracujúcich vysokých škôl je každoročne 15. januára na www.ceepus.info.

Mobility študentov, doktorandov a učiteľov

Podmienky pre mobility v rámci schválených sietí, do ktorých je domáca vysoká škola zapojená:

- **študenti, doktorandi:**
 - študenti VŠ musia mať v čase nástupu na pobyt ukončené minimálne 2 semestre bakalárskeho štúdia (v prípade študentov 2. a 3. stupňa je táto podmienka splnená automaticky)
 - minimálna dĺžka pobytu je vždy 1 mesiac – podmienkou pre vyplatenie jednomesačného štipendia je minimálne 21 dní pobytu; pri viacmesačných pobytoch je podmienka pre vyplatenie posledného štipendia minimálne 16 dní pobytu v poslednom mesiaci
- **učitelia vysokých škôl:**
 - pre absolvovanie pobytu je možné priznať maximálne 1 štipendijný mesiac, pričom podmienkou pre vyplatenie štipendia je minimálna dĺžka pobytu 5 pracovných dní a povinnosť odučiť alebo viesť minimálne 6 vyučovacích hodín (konkrétne podmienky pre jednotlivé krajiny sú na www.ceepus.info)

Žiadosti na mobility v rámci sietí spolupracujúcich vysokých škôl: uzávierka podávania elektronických prihlášok je 15. júna na mobility v zimnom semestri a 30. októbra na mobility v letnom semestri. Elektronické žiadosti sa podávajú online na www.ceepus.info.

Individuálne mobility „freemover“

V prípade, ak uchádzač chce ísť na mobilitu mimo schválených sietí spolupracujúcich vysokých škôl v danom akademickom roku a v prijímajúcej krajine nie sú vyčerpané štipendijné mesiace, záujemca o štipendijný pobyt má možnosť žiadať o štipendium ako „freemover“ (mimosieťový uchádzač) na niektorej z vysokých škôl v jednej z členských krajín programu, pričom ale platí, že daná vysoká škola podľa pravidiel danej krajiny môže prijímať štipendistov programu CEEPUS a zapájať sa doň.

Žiadosti uchádzačov kategórie „freemover“: uzávierka podávania elektronických prihlášok je 30. novembra na mobility v letnom semestri. V prípade záujmu o štipendijný pobyt v kategórii freemover v zimnom semestri sa odporúča záujemcom, aby kontaktovali v priebehu letných mesiacov (júl, august) národnú kanceláriu krajiny, do ktorej chcú vycestovať a informovali sa o prípadných voľných štipendijných mesiacoch. Česká republika, Poľsko a Rakúsko v zimnom semestri freemoverov neprijímajú. Elektronické žiadosti sa podávajú na www.ceepus.info. Uchádzač vkladá do elektronickej žiadosti scan akceptačného listu a 1 alebo 2 odporúčacie listy podľa požiadavky danej krajiny. Dokumenty musia byť na predpísanom formulári, ktoré je možné stiahnuť na www.ceepus.saia.sk.

Bližšie informácie

Národná kancelária programu CEEPUS (NCO)

SAIA, n. o.

Sasinkova 10, 812 20 Bratislava 1

www.ceepus.saia.sk, www.ceepus.info

tel.: 02/59 30 47 36, 02/59 30 47 35, 02/59 30 47 00

fax: 02/59 30 47 01

Štipendiá Európskeho centra pre časticovú fyziku (CERN)

Fellowship Programme

- Zameranie: oblasť experimentálnej a teoretickej časticovej fyziky, aplikované a technické vedy, programovanie
- Cieľová skupina: absolvent VŠ, postdoktorand
- Podmienky: uchádzači v oblasti experimentálnej a teoretickej časticovej fyziky musia mať ukončené doktorandské štúdium (titul PhD.) alebo tesne pred jeho ukončením; uchádzači z aplikovaných a technických vied a programovania ukončené univerzitné štúdium; počet rokov praxe v odbore definuje schému štipendia:
 - **The Senior Fellowship Programme** – pre postdoktorandov, resp. uchádzačov s viac ako 4-ročnou praxou po získaní magisterského vzdelania, s praxou nie dlhšou ako 10 rokov (doktorandské štúdium sa ráta do doby praxe)
 - **The Junior Fellowship Programme** – pre absolventov VŠ (inžinierov, magistróv) s praxou do 4 rokov
- Poznámky: štipendiá sú udeľované na 6 mesiacov – 3 roky (zväčša na 2 roky, s možnosťou výnimočného predĺženia na tretí rok alebo jeho časť)
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v marci a v septembri
- Bližšie informácie: www.cern.ch, <https://jobs.web.cern.ch/>, <http://jobs.web.cern.ch/join-us/fellowship-programme>

Scientific and Corresponding Associateships

- Zameranie: fyzika elementárnych častíc (experimentálna, teoretická), aplikované vedy, elektronika, technické vedy, programovanie
- Cieľová skupina: skúsený výskumný pracovník, vysokoškolský učiteľ
- Poznámky:
 - **Scientific Associateships**: pre skúsených a uznávaných vedeckých pracovníkov; zameraný na využitie výskumného vybavenia v definovaných oblastiach výskumu; trvanie pobytu max. 1 rok, vo výnimočných prípadoch max. 2 roky; opätovne môže byť pozícia udelená najskôr 5 rokov po ukončení predchádzajúceho pobytu; pracovníci musia byť počas stáže naďalej zamestnaní a poberať mzdu (resp. podstatnú časť zo mzdy) od svojho domáceho zamestnávateľa, CERN poskytuje len finančnú výpomoc
 - **Corresponding Associateships**: pre výskumných pracovníkov a vysokoškolských učiteľov; program zameraný na aktualizáciu vedomostí a zručností v časticovej fyzike a súvisiacich disciplínach; trvanie pobytu max. 6 mesiacov; pracovníci musia byť počas stáže naďalej zamestnaní a poberať mzdu (resp. podstatnú časť zo mzdy) od svojho domáceho zamestnávateľa, CERN poskytuje len financie na pobytové náklady; určené pre kandidátov zamestnaných vo vybraných členských krajinách CERN-u
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v marci a v septembri
- Bližšie informácie: www.cern.ch, <https://jobs.web.cern.ch/>, <http://jobs.web.cern.ch/join-us/scientific-associateships>, <http://jobs.web.cern.ch/join-us/corresponding-associateships>

Doctoral Student Programme

- Zameranie: prírodovedné, technické vedy, aplikované vedy s výnimkou experimentálnej a teoretickej časticovej fyziky
- Cieľová skupina: doktorand na univerzite v členskom štáte CERN-u
- Podmienky: uchádzač je zapísaný na doktorandské štúdium, resp. plánuje doktorandské štúdium (nemusí byť určená výskumná téma). Pobyť je možné absolvovať na 6–36 mesiacov.
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v marci/apríli a v novembri
- Bližšie informácie: www.cern.ch,
<http://jobs.web.cern.ch/join-us/doctoral-student-programme>

Pracovné pozície pre skúsených profesionálov

- Bližšie informácie: www.cern.ch,
<https://jobs.web.cern.ch/join-us/experienced-professionals>

Medzinárodný vyšehradský fond

Medzinárodný vyšehradský fond (International Visegrad Fund) je medzinárodná organizácia so sídlom v Bratislave založená 9. júna 2000 vládami krajín Vyšehradskej skupiny (V4): Českou republikou, Maďarskom, Poľskou republikou a Slovenskou republikou. Cieľom Fondu je podporovať užšiu spoluprácu medzi občanmi a organizáciami z krajín V4, ako aj medzi krajinami V4 a ďalšími krajinami, hlavne krajinami Strednej a Východnej Európy, Západného Balkánu a Južného Kaukazu. Fond tieto aktivity podporuje grantmi, ktoré môžu získať kultúrne, vedecké a vzdelávacie projekty, projekty zamerané na výmenu mládeže, cezhraničné projekty a projekty, ktoré podporujú turizmus, ako aj individuálnu mobilitu (štipendia, rezidenčné programy). O podporu sa môžu uchádzať mimovládne organizácie, občianske spoločnosti, samosprávy, školy a vysoké školy, ale aj súkromné spoločnosti a jednotlivci, ak sa ich projekt týka daného regiónu a podporuje ďalšiu spoluprácu medzi partnermi projektu. Ročný rozpočet fondu predstavuje 8 mil. €; zložený je z rovnakých príspevkov jednotlivých vlád krajín V4.

• Visegrad Fund

Grantové programy

- **Vyšehradské granty**
 - Okrem projektov cezhraničnej spolupráce, ktoré je možné implementovať na bilaterálnej báze, musia byť do projektu zapojení partneri z minimálne troch krajín V4 (odporúča sa, aby boli do projektu zapojení partneri zo všetkých štyroch krajín V4). O grant môže požiadať akákoľvek organizácia alebo fyzická osoba (z ktorejkoľvek krajiny sveta), ktorej činnosť nie je priamo financovaná zo štátneho rozpočtu, ak projekt bude mať „vyšehradské črty“. Financovanie projektu trvá maximálne 12 mesiacov, aj keď trvanie projektu je dlhšie. Fond podporuje projekty zamerané na:
 1. kultúru a spoločnú identitu
 2. vzdelávanie a budovanie kapacít
 3. životné prostredie
 4. demokratické hodnoty a médiá

5. verejnú správu a inštitucionálne partnerstvá
 6. vedeckú výmenu a spoluprácu vo výskume
 7. regionálny rozvoj, podnikanie a turizmus
 8. sociálny rozvoj
- Žiadosti: podávajú sa online na webovej stránke Fondu. Uzávierka na podávanie žiadostí je každoročne 1. marca, 1. júna, 1. septembra a 1. decembra.
 - Bližšie informácie: <http://visegradfund.org/grants/visegrad-grants/>
- **Strategické granty**
 - Cieľom programu je podporiť dlhodobé projekty strategického charakteru spájajúce inštitúcie všetkých štyroch krajín V4. Projekty musia byť zamerané na aspoň jednu z priorít, ktoré stanovila Konferencia ministrov zahraničných vecí členských krajín V4. Aktuálny zoznam priorít stanovených Konferenciou ministrov na daný rok sa nachádza na webovej stránke Fondu. Pre tento druh grantov nie je určený finančný strop, ale v priemere ide o granty vo výške 40 000 € (príspevok Fondu je maximálne 70 % z celkového rozpočtu projektu). Financovanie projektu trvá maximálne 36 mesiacov (minimálna dĺžka projektu je 12 mesiacov), aj keď trvanie projektu je dlhšie.
 - Žiadosti: podávajú sa online na webovej stránke Fondu
 - Bližšie informácie: <http://visegradfund.org/grants/strategic-grants/>
 - **Vyšehradské granty pre univerzitné štúdiá**
 - Program je určený pre vysoké školy a jeho cieľom je podporiť vznik a rozvoja vysokoškolských predmetov a študijných programov, ktoré sa týkajú konkrétnych javov bezprostredne súvisiacich s krajinami V4. Výška jednotlivých grantov závisí od typu a kvality projektu, ale predpokladá sa s finančnou podporou vo výške približne 10 000 €/predmet, resp. 40 000 €/študijný program. O grant sa môže uchádzať akákoľvek verejná alebo súkromná vysoká škola na svete. Predmet/program môže byť vyučovaný v akomkoľvek jazyku.
 - Žiadosti: podávajú sa online na webovej stránke Fondu a originály požadovaných dokumentov musia byť doručené do sídla Fondu. Uzávierka na podávanie žiadostí je raz ročne (1. decembra).
 - Bližšie informácie: <http://visegradfund.org/grants/visegrad-university-studies-grants/>
 - **Visegrad+**
 - Program finančne podporuje projekty, ktoré prispievajú k demokratizácii a transformácii vo vybraných krajinách a regiónoch, hlavne Východná Európa a Južný Kaukaz (Arménsko, Azerbajdžan, Bielorusko, Gruzínsko, Moldavsko, Ukrajina) a Západný Balkán (Albánsko, Bosna a Hercegovina, Čierna Hora, Macedónsko, Srbsko – vrátane Kosova)
 - Cieľové krajiny záujmu, zameranie a téma projektov Visegrad+ sú stanovené a schvaľované Konferenciou ministrov zahraničných vecí členských krajín V4. Výzvy sú zverejňované na webovej stránke Fondu.
 - Žiadosti: podávajú sa online na webovej stránke Fondu a originály požadovaných dokumentov musia byť doručené do sídla Fondu.
 - Bližšie informácie: <http://visegradfund.org/grants/visegrad-grants/visegrad-plus/>

Vyšehradské štipendia

O vyšehradské štipendia sa môžu uchádzať študenti 2. a 3. stupňa vysokoškolského vzdelávania, iného postgraduálneho štúdia (študijný alebo výskumný projekt po 2. stupni vysokoškolského vzdelávania) a postdoktorandi, a to v týchto schémach:

- **Vnútrovyšehradské štipendia (Intra-Visegrad Scholarships)**
 - Program je určený pre uchádzačov pochádzajúcich z krajín V4 (Česká republika, Maďarsko, Poľsko, Slovenská republika) na študijný/výskumný pobyt na akreditovaných verejných alebo súkromných vysokých školách alebo v ústavoch národných akadémií vied v dĺžke 1 alebo 2 semestru (5 alebo 10 mesiacov) v inej krajine V4. Štipendia sú poskytované vo výške 2 300 €/semester pre štipendistu a 1 500 €/semester pre prijímajúcu organizáciu za jedného štipendistu.
 - Zameranie: štipendijný program je otvorený pre všetky vedné odbory
 - Poznámky: prijímajúca inštitúcia sa musí líšiť od vysielajúcej. Prijímajúca krajina sa musí líšiť od krajiny, v ktorej má uchádzač občianstvo.
 - Žiadosti: podávajú sa online na webovej stránke Fondu. Uzávierka na podávanie žiadostí je každoročne 31. januára. Súčasťou výberového konania je osobný pohovor v anglickom jazyku.
 - Bližšie informácie: <http://visegradfund.org/scholarships/visegrad-scholarship-program/>
- **Štipendia pre vysielaných štipendistov (Outgoing Scholarships)**
 - Program je určený pre uchádzačov z krajín V4 na študijný/výskumný pobyt na akreditovaných verejných alebo súkromných vysokých školách alebo v ústavoch národných akadémií vied v nasledujúcich krajinách: Albánsko, Arménsko, Azerbajdžan, Bielorusko, Bosna a Hercegovina, Čierna Hora, Gruzínsko, Macedónsko, Moldavsko, Srbsko (vrátane Kosova), Ukrajina. Štipendia sú poskytované vo výške 2 300 €/semester pre štipendistu a 1 500 €/semester pre prijímajúcu organizáciu za jedného štipendistu; študijný/výskumný pobyt trvá 1 alebo 2 semestru (5 alebo 10 mesiacov). Jednorazový cestovný grant je poskytnutý úspešným uchádzačom, ktorých prijímajúca organizácia je vzdialená viac ako 1 500 km od ich domácej organizácie.
 - Zameranie: štipendijný program je otvorený pre všetky vedné odbory
 - Poznámky: prijímajúca inštitúcia sa musí líšiť od vysielajúcej. Prijímajúca krajina sa musí líšiť od krajiny, v ktorej má uchádzač občianstvo.
 - Žiadosti: podávajú sa online na webovej stránke Fondu. Uzávierka na podávanie žiadostí je každoročne 31. januára.
 - Súčasťou výberového konania je osobný pohovor v anglickom jazyku.
 - Bližšie informácie: <http://visegradfund.org/scholarships/visegrad-scholarship-program/>
- **Štipendia pre prichádzajúcich štipendistov (Incoming Scholarships)**
 - Program je určený pre uchádzačov z Albánska, Arménska, Azerbajdžanu, Bieloruska, Bosny a Hercegoviny, Čiernej Hory, Gruzínska, Macedónska, Moldavska, Ruska, Srbska (vrátane Kosova) a Ukrajiny na študijný/výskumný pobyt na akreditovaných verejných alebo súkromných vysokých školách alebo v ústavoch národných akadémií vied v krajinách V4. Štipendia sú poskytované vo výške 2 300 €/semester pre štipendistu a 1 500 €/semester pre prijímajúcu organizáciu za jedného štipendistu; študijný/výskumný pobyt trvá 1 alebo 2 semestru (5 alebo 10 mesiacov). Jednorazový cestovný grant je poskytnutý úspešným uchádzačom, ktorých prijímajúca organizácia je vzdialená viac ako 1 500 km od ich domácej organizácie.

- Žiadosti: podávajú sa online na webovej stránke Fondu. Uzávierka na podávanie žiadostí je každoročne 31. januára.
- Bližšie informácie: <http://visegradfund.org/scholarships/visegrad-scholarship-program/>
- **Vyšehradské štipendiá do Archívu Otvorenej spoločnosti (Visegrad Scholarships at Open Society Archives)**
 - Medzinárodný vyšehradský fond v spolupráci s Archívom Otvorenej spoločnosti v Budapešti ponúka štipendiá na výskumné pobyty v Archíve Otvorenej spoločnosti (OSA) v Budapešti pri Stredoeurópskej univerzite v Budapešti (Central European University in Budapest). Štipendiá sú každoročne udelené 12 akademikom, výskumníkom umelcom a žurnalistom z krajín V4 a 3 uchádzačom z krajín mimo V4, ktorých výskumný projekt je relevantný pre výskumné priority stanovené Fondom a OSA. Zoznam priorít na daný akademický rok je zverejnený na webovej stránke Fondu. Výška štipendia je 2000 €. Štipendium by malo pokryť cestovné náklady do Budapešti a späť, náklady na stravu a ubytovanie na obdobie 2 mesiacov.
 - Žiadosti: uzávierka na podávanie žiadostí je trikrát ročne (10. január, 10. apríl, 15. október)
 - Bližšie informácie: <http://visegradfund.org/scholarships/visegrad-scholarships-at-osa/>
- **Vyšehradsko-taiwanské štipendiá (Visegrad-Taiwan Scholarships)**
 - Cieľom programu je podporiť mobilitu doktorandov a postdoktorandov z krajín V4, ktorí majú záujem študovať alebo vykonávať výskumnú činnosť na Taiwane a naopak. Uchádzači z krajín V4 môžu svoj študijný/výskumný pobyt realizovať na vybraných vysokých školách akreditovaných vládou Čínskej republiky (Taiwan).
 - Dĺžka pobytu: 10 mesiacov (2 semestre) s možnosťou jedného predĺženia o ďalších 10 mesiacov (spolu 20 mesiacov).
 - Výška štipendia: doktorand – 750 €/mesiac a jednorazový cestovný grant 800 €; postdoktorand – 1 000 €/mesiac a jednorazový cestovný grant 800 €.
 - Uchádzači si môžu žiadosť podať v jednej z nasledujúcich oblastí:
 - nanotechnológia
 - elektrotechnický priemysel
 - biotechnológia
 - informačné technológie (IT)
 - turizmus
 - spoločenské a humanitné vedy
 - Žiadosti: podávajú sa online na webovej stránke Fondu a originály požadovaných dokumentov musia byť doručené do sídla Fondu. Uzávierka na podávanie žiadostí je raz ročne (marec).
 - Bližšie informácie: <http://visegradfund.org/scholarships/visegrad-taiwan-scholarships/>

Vyšehradské rezidenčné programy pre umelcov

Vyšehradský rezidenčný program pre umelcov (Visegrad Artist Residency Program) bol vytvorený pôvodne ako jeden všeobecný rezidenčný program v roku 2006 s cieľom umožniť mobilitu a výmenu umelcov z krajín Vyšehradskej skupiny (V4). Každý uchádzač musí spĺňať nasledujúce základné podmienky:

- občianstvo ktoréhokoľvek štátu V4
- dokumentácia doterajšej práce (portfólio)
- originálny návrh projektu

Jednotný program sa postupom času pretransformoval do viacerých samostatných podprogramov:

- **Visual & Sound Arts (individuálna mobilita v rámci regiónu V4)**
 - Pobyty sú určené pre uchádzačov z oblasti výtvarného a zvukového umenia. Pobyty sa musia zrealizovať v jednej z krajín V4, ale mimo krajiny, v ktorej má uchádzač trvalý pobyt. Dĺžka pobytu je 3 mesiace.
 - Úspešný uchádzač aj prijímajúca inštitúcia získajú finančnú podporu vo výške 750 €/mesiac (každý projekt je podporený sumou 4 500 €).
 - Žiadosti sa podávajú online na webovej stránke Fondu a originály požadovaných dokumentov musia byť doručené do sídla Fondu. Uzávierka na podávanie žiadostí je raz ročne (september).
 - Bližšie informácie: <http://visegradfund.org/residencies/visual-sound-arts/>
- **Performing Arts (individuálne a skupinové mobility zamerané na scénické umenie)**
 - Cieľom programu je podporovať inováciu, experiment a kreativitu v rámci scénického umenia – moderný tanec, nový cirkus, alternatívne divadlo, atď. Pobyty sú určené tak pre individuálnych umelcov, ako aj umelecké skupiny (jej členovia musia byť z tej istej krajiny); ide o 3-mesačné projekty s minimálne 2-týždenným pobytom v danej prijímajúcej organizácii. Finančnú podporu môžu uchádzači získať raz ročne. Finančná podpora je poskytovaná tak pre umelcov, ako aj pre prijímajúce inštitúcie:
 - 4 000 € pri individuálnom pobyte (1–2 umelci): 1 500 € pre prijímajúcu inštitúciu a 2 500 € pre umelca/umelcov
 - 8 000 € pri skupinovom pobyte (3 umelci a viac): 2 500 € pre prijímajúcu inštitúciu a 5 500 € pre umeleckú skupinu
 - Žiadosti sa podávajú online na webovej stránke Fondu a originály požadovaných dokumentov musia byť doručené do sídla Fondu. Uzávierka na podávanie žiadostí je raz ročne (október).
 - Bližšie informácie: <http://visegradfund.org/residencies/performing-arts/>
- **Residencies in New York (individuálne rezidenčné pobyty v Brooklyne, NY)**
 - Pobyt je určený umelcom z oblasti výtvarného umenia. Z každej krajiny V4 bude vybraný 1 umec na základe jeho predchádzajúcej práce, potenciálneho prínosu pre rezidenčný program v New Yorku, ako aj potenciálneho prínosu, ktorý môžu získať z pobytu. Dĺžka pobytu je 3 mesiace (v období jún – september)
 - Finančná podpora vo výške 4 000 €/projekt je určená na pokrytie životných nákladov, výdavkov na ubytovanie, cestovné a ďalšie výdavky spojené s pobytom.
 - Žiadosti sa podávajú online na webovej stránke Fondu a originály požadovaných dokumentov musia byť doručené do sídla Fondu. Uzávierka na podávanie žiadostí je raz ročne (apríl).
 - Bližšie informácie: <http://visegradfund.org/residencies/new-york/>
- **Vyšehradský literárny rezidenčný program (individuálne rezidenčné pobyty v rámci regiónu V4)**
 - Program podporuje prácu a mobilitu talentovaných literátov; jeho cieľom je vytvoriť platformu na výmenu informácií a podporovať rozvoj a propagáciu literatúry krajín V4. Pobyt je určený spisovateľom beletrie a faktu, básnikom, esejistom, literárnym kritikom, ako aj umeleckým prekladateľom, publicistom a žurnalistom z krajín V4.

Dĺžka pobytu je 6 týždňov alebo 3 mesiace; pobyty sa realizujú na zapojených organizáciách v období 1. mája – 12. júna alebo 1. septembra – 30. novembra. Výška štipendia je 1 125 €/jarný termín a 2 250 €/jesenný termín. Poplatky za ubytovanie a pracovný priestor hradí daná prijímajúca inštitúcia.

- Žiadosti sa podávajú online na webovej stránke Fondu a originály požadovaných dokumentov musia byť doručené do sídla Fondu. Uzávierka na podávanie žiadostí je raz ročne (január).
- Bližšie informácie: <http://visegradfund.org/residencies/literary/>

Bližšie informácie

Medzinárodný vyšehradský fond
Kráľovské údolie 8, 811 02 Bratislava
tel.: 02/59 20 38 11, 02/59 20 38 02

www.visegradfund.org, visegradfund@visegradfund.org

Otto Kinne Foundation

- Zameranie: environmentalistika
- Cieľová skupina: výskumníci, ktorí vykazujú vysokú mieru odbornosti, z jednej z nasledujúcich krajín: Albánsko, Arménsko, Azerbajdžan, Bielorusko, Bosna a Hercegovina, Bulharsko, Česká republika, Čierna Hora, Estónsko, Gruzínsko, Chorvátsko, Litva, Lotyšsko, Macedónsko, Maďarsko, Moldavsko, Poľsko, Rumunsko, Rusko, Srbsko, Slovenská republika, Slovinsko, Ukrajina
- Poznámky: finančne je podporovaný základný výskum zameraný na ochranu druhov a životného prostredia. Nadácia poskytuje granty na:
 1. výskumné projekty
 2. študijné cesty (návšteva renomovaných výskumných inštitútov, účasť na dôležitých vedeckých podujatiach)
 3. zakúpenie prístrojov alebo literatúry
- Žiadosti: nominácie spolu s odporúčacím listom a podkladovými materiálmi dokladujúcimi odbornosť sa doručujú na adresu uvedenú ďalej. Uzávierka nominácií – spravidla 30. septembra.

Bližšie informácie

Dr. Anna F. Pasternak – OKF President

P. P. Shirshov Institute of Oceanology, Russian Academy of Sciences

36 Nakhimovskii prospekt, 117 851 Moscow, Russia

www.int-res.com/ecology-institute/okf, pasternakanna@hotmail.com

UNESCO

UNESCO udeľuje a administruje rôzne štipendiá, študijné a cestovné granty.

Bližšie informácie

Aktuálne ponuky sú zverejňované na webstránke:

<http://www.unesco.org/new/en/unesco/join-us>

Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR
Slovenská komisia pre UNESCO/Sekretariát SK pre UNESCO
Hlboká cesta 2, 811 04 Bratislava, unesco@mzv.sk

Program NATO „Veda pre mier a bezpečnosť“ (Science for Peace and Security – SPS)

Program „Veda pre mier a bezpečnosť“ (SPS – Science for Peace and Security) podporuje praktickú spoluprácu v oblasti vedy a inovácií prostredníctvom projektov zameraných na bezpečnosť, udržateľnosť životného prostredia a ďalšie vymedzené priority partnerov NATO. Program má ročný rozpočet približne 12 miliónov €. Finančné prostriedky sú určené na projekty spolupráce vedeckých a výskumných inštitúcií, ako aj výcvikových centier z členských krajín NATO s podobnými inštitúciami v partnerských krajinách.

Financované aktivity

Projekty podporené v rámci programu SPS nemusia mať výlučne vedecké zameranie. Projekty však musia mať jasné prepojenie s kľúčovými prioritami NATO, pridanú hodnotu v oblasti bezpečnosti a prínos pre rozvoj vzťahov medzi NATO a jej partnermi. Výhodou je, ak majú projekty veľkú pridanú hodnotu v oblasti verejnej diplomacie. Aktivity financované v rámci programu musia zodpovedať nasledujúcim **kľúčovým prioritám**:

- **podpora vzájomne prospešnej spolupráce v otázkach spoločného záujmu, vrátane snáh o predchádzanie bezpečnostným hrozbám** (boj proti terorizmu, energetická bezpečnosť, kybernetická obrana, obrana proti použitiu rádioaktívnych, biologických, alebo chemických látok; environmentálna bezpečnosť)
- **podpora operácií a misií NATO**
- zvyšovanie **povedomia o vývoji bezpečnostnej situácie**, vrátane systému včasného varovania a prevencie krízových situácií (vývoj vyspelej technológie na zvyšovanie bezpečnosti, bezpečnosť hraníc a prístavov, detekcia mín a nevybuchnutej munície a ich likvidácia, humánne a sociálne aspekty bezpečnosti)
- **iný projekt jednoznačne zameraný na bezpečnostnú hrozbu (posudzovaný voči strategickým cieľom NATO)**

Podrobný zoznam kľúčových priorít zaradených do konkrétnych kategórií možno nájsť na www.nato.int/cps/en/natolive/85291.htm.

Grantové mechanizmy financovania spolupráce v prioritných oblastiach:

- **viacročné projekty výskumu a vývoja** (Multi-year research & development projects) – 2–3-ročné projekty súvisiace so strategickými cieľmi NATO a relevantné pre kľúčové priority SPS. Žiadosť predkladajú spoločne expert z členského štátu NATO a z partnerskej krajiny, pričom uprednostňované sú projekty, do ktorých je zapojená viac než jedna partnerská krajina a projekty s účasťou mladých výskumníkov
- **školenia** pre výskumníkov a odborníkov z členských a partnerských krajín (Advanced Study Institute, Advanced Training Course) s cieľom sprostredkovať najnovšie poznatky a vývojové trendy v oblastiach relevantných pre NATO v trvaní 5 – 7 pracovných dní
- **workshopy** (Advanced Research Workshops) – granty na usporiadanie odborných workshopov s cieľom zdieľať skúsenosti, názory a hľadanie riešení na bezpečnostné otázky relevantné pre NATO v trvaní 2–5 dní

Podávanie žiadostí

Podrobné informácie ku každej schéme a formuláre žiadostí možno nájsť na www.nato.int/cps/en/natolive/87260.htm. Návrhy projektov sa predkladajú prostredníctvom tejto web stránky počas celého roka (spravidla k 3 dátumom uzávierky) a sú podrobené medzinárodnému hodnoteniu. Konečné rozhodnutie o podpore projektu vydajú predstavitelia členských štátov NATO. Záujemcom sa odporúča včasná konzultácia projektových zámerov so Stálou delegáciou SR pri NATO (nato.brussel@mzv.sk). Informácie o programe sú k dispozícii aj v databáze štipendií a grantov SAIA: <https://granty.saia.sk/Pages/ProgramDetail.aspx?Program=574>.

Bližšie informácie

SPS Programme
Emerging Security Challenges Division (ESCD)
NATO HQ, Bd Leopold III
B-1110 Brussels, Belgium
Fax: +32 2 707 4 232
sps.info@hq.nato.int

5. Financovanie z národných zdrojov

V tejto časti nájdete prehľad rôznych typov finančnej podpory (štipendiá, granty) pre študentov, doktorandov, vysokoškolských učiteľov a výskumných pracovníkov v rôznych krajinách sveta. Tieto štipendiá a granty sú financované spravidla krajinou, ktorá štipendium ponúka, a môžu sa o ne uchádzať aj slovenskí občania.

Veľká skupina štipendií na študijné, výskumné a prednáškové pobyty jednotlivcov vyplýva z **bilaterálnych dohôd v oblasti vzdelávania, resp. ponúk jednotlivých vlád**. Vo väčšine prípadov na ne prijíma žiadosti SAIA, n. o. O výbere štipendistov na tieto pobyty rozhodujú výberové komisie zložené zo zástupcov vysokých škôl, Slovenskej akadémie vied, ako aj Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR (MŠVVaŠ SR), prípadne zastupiteľského úradu príslušnej krajiny.

Doktorandi a výskumní pracovníci môžu získať finančnú podporu na svoje mobility aj prostredníctvom grantov na základe **bilaterálnych dohôd o vedecko-technickej spolupráci**, ktoré uzatvára MŠVVaŠ SR. V tomto prípade musia vysoké školy/výskumné pracoviská predložiť projekt v spolupráci so svojím zahraničným partnerom. V rámci bilaterálnych výskumných projektov sa schvaľujú finančné prostriedky len na mobility zahraničných doktorandov a výskumných pracovníkov na Slovensku a mobility slovenských doktorandov a výskumných pracovníkov do zahraničia. Pobyty jednej osoby by spravidla nemali prekročiť rozsah dvoch týždňov. (Pozri časť: „Mobilné granty na základe bilaterálnych dohôd o vedecko-technickej spolupráci“.)

Národný štipendijný program SR poskytuje štipendiá pre študentov, doktorandov a postdoktorandov slovenských vysokých škôl a výskumných organizácií na pokrytie životných nákladov na študijný a/alebo výskumný/umelecký pobyt na vybranej zahraničnej vysokej škole, resp. výskumnom pracovisku v ľubovoľnej krajine sveta.

V neposlednom rade uvádzame aj stručnú informáciu o ďalších možnostiach financovania prostredníctvom slovenských nadácií a fondov.

Národný štipendijný program SR

Vytvorenie Národného štipendijného programu schválila vláda Slovenskej republiky v roku 2005. Národný štipendijný program je financovaný MŠVVaŠ SR a je určený tak pre uchádzačov s trvalým pobytom na Slovensku, ako aj pre uchádzačov zo zahraničia. Vzhľadom na charakter tejto publikácie sa v tejto časti venujeme podpore záujemcov s trvalým pobytom na Slovensku, ktorí chcú absolvovať pobyt v zahraničí (v prípade záujmu o podmienky pre zahraničných uchádzačov nájdete viac informácií na stránke www.scholarships.sk).

Prostredníctvom Národného štipendijného programu (NŠP) je v prípade uchádzačov s trvalým pobytom na Slovensku poskytovaná finančná podpora formou štipendia a cestovného grantu.

Štipendium

Štipendium je určené na pokrytie životných nákladov počas študijného a/alebo výskumného/umeleckého pobytu (napr. stravné, ubytovanie, lokálna doprava) na vybranej zahraničnej vysokej škole, resp. výskumnom pracovisku. Mesačná výška štipendia odráža životné náklady v jednotlivých krajinách a stanovuje sa po konzultácii so zastupiteľským úradom SR s pôsobnosťou pre danú krajinu. Výšku štipendia schvaľuje MŠVVaŠ SR.

O štipendium zo zdrojov NŠP sa môžu uchádzať:

- a) **študenti** verejných, súkromných alebo štátnych vysokých škôl v SR, s trvalým pobytom v SR, ktorí v čase poberania štipendia budú na Slovensku študentmi študijných programov 2. stupňa vysokoškolského vzdelávania alebo v 4. a ďalších rokoch štúdia v študijných programoch, v ktorých je prvý a druhý stupeň spojený do jedného celku, a to s cieľom realizovať:
 - študijný pobyt na zahraničnej vysokej škole v trvaní minimálne 1 semestra (resp. 1 trimestra, ak má zahraničná vysoká škola organizovaný akademický rok na trimestre), maximálne však v trvaní jedného akademického roka
 - **výskumný/umelecký pobyt na zahraničnej vysokej škole, úzko súvisiaci s prípravou diplomovej práce, a to v trvaní minimálne 3 a maximálne 6 mesiacov**
- b) **doktorandi** – študenti študijných programov 3. stupňa vysokoškolského vzdelávania na Slovensku, ktorí majú trvalý pobyt v SR, a to s cieľom realizovať študijný a/alebo výskumný pobyt na zahraničnej vysokej škole alebo v inej výskumnej inštitúcii v trvaní 1 – 10 mesiacov súvisiaci s ich doktorandským štúdiom a jeho zameraním
- c) **postdoktorandi** – vysokoškolskí učitelia a výskumní pracovníci pôsobiaci na inštitúcii so sídlom na Slovensku s platným osvedčením o spôsobilosti vykonávať výskum a vývoj, ktorá nie je obchodnou spoločnosťou, ktorým bol udelený titul PhD. (alebo jeho ekvivalent), pričom k termínu uzávierky na predkladanie žiadostí od udelenia tohto titulu neuplynulo viac ako 10 rokov, a to s cieľom realizovať výskumný pobyt na zahraničnej vysokej škole alebo v inej výskumnej inštitúcii v trvaní 3 – 6 mesiacov súvisiaci so získaním nových zručností a výsledkov potrebných pre kariérny rast, pričom nevyhnutnou podmienkou pre udelenie štipendia je aj návrat na domácu inštitúciu

Študenti vysokých škôl musia mať v čase nástupu na štipendijný pobyt ukončené bakalárske štúdium, resp. 6 semestrov štúdia, ak sa štúdium nedelí na 1. a 2. stupeň. Počas štipendijného pobytu na zahraničnej vysokej škole musí byť uchádzač riadnym študentom magisterského/inžinierskeho/doktorského štúdia (2. stupeň vysokoškolského vzdelávania) na slovenskej vysokej škole a po ukončení pobytu sa musí vrátiť a ukončiť štúdium na slovenskej vysokej škole. Študenti, ktorí sú v čase podávania žiadosti v poslednom ročníku bakalárskeho štúdia, musia byť pred nástupom na štipendijný pobyt zapísaní na štúdium študijného programu 2. stupňa (na magisterské/inžinierske/doktorské štúdium) na slovenskej vysokej škole v príslušnom akademickom roku.

Študenti a doktorandi, ktorých štúdium sa realizuje v externej forme, môžu získať štipendium len v prípade, že sú zároveň zamestnancami vysokej školy na Slovensku, SAV, resp. inej externej vzdelávacej inštitúcii v zmysle zákona o vysokých školách, a to na plný pracovný úväzok, a na danú inštitúciu sa vrátia aj po ukončení pobytu.

Štipendia nie sú určené:

- študentom a doktorandom prijatým na celé štúdium 2. alebo 3. stupňa v zahraničí, resp. tým, ktorí celé štúdium mimo SR už realizujú a chceli by si jeho časť financovať zo zdrojov NŠP
- občanom SR študujúcim na zahraničných vysokých školách, ktorí chcú absolvovať pobyt na inej zahraničnej alebo slovenskej škole
- záujemcom prijatým na pobyt v rámci iných štipendijných programov financovaných z verejných zdrojov (napr. Erasmus+, Medzinárodný vyšehradský fond, CEEPUS, bilaterálne medzivládne dohody a pod.), vrátane záujemcov, ktorí v rámci programu Erasmus+ absolvujú pobyt s nulovým grantom (t. j. štipendisti NŠP nemôžu zároveň absolvovať ten istý pobyt v rámci iného programu, resp. poberať na tento účel ďalšie štipendium z verejných zdrojov; zároveň pri predkladaní žiadosti nemôže byť prijatie na zahraničnú inštitúciu doložené akceptačným/pozývacím listom, ktorý bol vydaný v rámci iného štipendijného programu. Zahraničný pobyt v rámci iného štipendijného programu realizovaný v minulosti však nie je prekážkou pre podanie si žiadosti o štipendium v rámci NŠP).
- študentom a doktorandom, ktorí v rámci tej istej kategórie oprávnených žiadateľov zo zdrojov NŠP už poberali minimálne 3-mesačné štipendium (v prípade viacerých pobytov sa do úvahy berie aj súčet mesiacov za tieto pobyty)

Cestovný grant

Cestovný grant je finančný príspevok poskytovaný na základe reálne vynaložených nákladov na cestovné, a to maximálne do výšky schválenej výberovou komisiou. Cestovný grant slúži na pokrytie výdavkov oprávnenej osoby na prepravu na miesto pobytu a späť, avšak maximálne do schválenej výšky. Cestovný grant nemusí pokryť celé náklady na cestovné, ale iba ich časť.

O cestovný grant sa možno uchádzať len súčasne so žiadosťou o štipendium v rámci NŠP. V prípade, že uchádzač má záujem aj o cestovný grant, je potrebné, aby v rámci žiadosti o štipendium uviedol výšku požadovaného cestovného grantu a doložil ju dokladom (napr. cenová kalkulácia cestovnej kancelárie, prepravnej spoločnosti alebo screenshot webovej stránky s relevantnou cenovou ponukou). Cestovný grant slúži na úhradu cestovných nákladov alebo ich časti v súvislosti s realizáciou študijného a/alebo výskumného/umeleckého pobytu štipendistu na zahraničnej vysokej škole alebo v zahraničnej výskumnej organizácii.

Študenti a doktorandi v externej forme štúdia a postdoktorandi sa môžu uchádzať o cestovný grant (tak ako aj o štipendium NŠP) iba v prípade, ak sú zamestnancami vysokej školy na Slovensku, SAV, resp. inej externej vzdelávacej inštitúcie v zmysle zákona o vysokých školách, a to na plný pracovný úväzok.

Oprávnené výdavky v rámci cestovného grantu môžu predstavovať cestovné náklady na verejnú dopravu (autobus, železničná doprava 2. triedy, letecká doprava ekonomickej triedy) v súvislosti s jednou cestou na miesto realizácie plánovaného pobytu na jeho začiatku a s jednou cestou z miesta tohto pobytu na jeho konci (z cestovného grantu sa nefinancuje MHD). Cestovné náklady sa refundujú po skončení štipendijného pobytu maximálne do výšky schváleného cestovného grantu na základe predložených originálov cestovných a účtovných dokladov. Cestovný doklad musí byť v súlade s nástupom a ukončením štipendijného pobytu.

Podávanie žiadostí o štipendium a cestovný grant

Žiadosť o štipendium a cestovný grant sa podáva iba online na www.stipendia.sk. **Elektronický (online) systém na podávanie žiadostí sa otvára najneskôr 6 týždňov pred termínom uzávierky**; až po otvorení systému je možné vyplňať žiadosti.

Žiadosť musí byť podaná v on-line systéme do termínu uzávierky – to znamená, že uchádzač musí on-line žiadosť vyplniť, vložiť prílohy v predpísanom formáte a odoslať žiadosť stlačením tlačidla „Odoslať“ (žiadosť je možné odoslať len v prípade, že sú vyplnené všetky povinné polia a nahrané všetky povinné prílohy). **Jeden uchádzač si môže k jednému termínu uzávierky podať iba jednu žiadosť.**

Uzávierka na predkladanie žiadostí

- 30. apríla do 16.00 hod. – na pobyty počas nasledujúceho akademického roka
- 31. októbra do 16.00 hod. – na pobyty v letnom semestri prebiehajúceho akademického roka

Bližšie informácie

SAIA, n. o.

Sasínkova 10

812 20 Bratislava 1

tel.: 02/59 30 47 32, 59 30 47 33, 59 30 47 00

fax: 02/59 30 47 01

www.stipendia.sk

Štipendiá na základe bilaterálnych medzivládnych dohôd a ponúk zahraničných vlád

Slovenská republika má s niekoľkými desiatkami krajín podpísané bilaterálne dohody o spolupráci v oblasti školstva, vzdelávania a kultúry, z ktorých vyplývajú aj rôzne štipendiá, o ktoré sa môžu uchádzať slovenskí občania študujúci a pôsobiaci na slovenských vzdelávacích a výskumných inštitúciách. Okrem týchto bilaterálnych zmlúv však štipendiá vo viacerých prípadoch poskytujú aj individuálne národné vlády. Z celej tejto palety krajín vyberáme tie, kde existujú štipendiá, o ktoré sa môžu uchádzať doktorandi, vysokoškolskí učitelia, umeleckí pracovníci vysokých škôl, resp. výskumníci.

Krajiny

Belgicko	Chorvátsko	Maďarsko	Slovensko
Bielorusko	India	Mexiko	Srbsko
Bulharsko	Izrael	Moldavsko	Švajčiarsko
Česká republika	Japonsko	Nemecko	Taliano
Čína	Južná Kórea	Poľsko	Turecko
Egypt	Kazachstan	Rakúsko	Ukrajina
Francúzsko	Litva	Rumunsko	USA
Grécko	Macedónsko	Rusko	

Podrobnejšie informácie o jednotlivých štipendiách a ich cieľových skupinách v rámci vyššie uvedených krajín nájdete v kapitole 6 „Prehľad štipendií podľa krajín“.

Finančné podmienky

Vo všeobecnosti platí, že prijímajúca krajina hradí pobytové náklady. Výška štipendia, ako aj podmienky pre získanie štipendia závisia od krajiny a od typu štipendia. V prípade získania štipendia MŠVVaŠ SR hradí do niektorých krajín cestovné a poskytne príplatok k štipendiu tým uchádzačom, ktorí v čase nástupu na pobyt pôsobia v rezorte školstva.

Žiadosti

Proces predkladania žiadostí v prípade štipendií na základe bilaterálnych dohôd môže byť rôzny, a to s ohľadom na ustanovenia bilaterálnych zmlúv a programov spolupráce. V prípade tých štipendií, kde zber žiadostí a výber štipendistov zabezpečuje priamo SAIA, n. o., je potrebné žiadosť s požadovanými podkladovými materiálmi vložiť online na stránke www.saia.sk a vybrané požadované materiály predložiť osobne alebo zaslať doporučenou poštou (platí dátum poštovej pečiatky) na adresu SAIA, n. o., resp. na adresu uvedenú pri štipendijnej ponuke. V prípade iných štipendií sa predkladajú žiadosti priamo zahraničnej alebo inej určenej organizácii. Presný postup a zoznam podkladových materiálov je dostupný na stránke www.saia.sk.

Bližšie informácie

SAIA, n. o.

Sasinkova 10, 812 20 Bratislava 1

tel.: 02/59 30 47 00, 59 30 47 11, fax: 02/59 30 47 01

e-mail: saia@saia.sk

www.saia.sk

Mobilitné granty na základe bilaterálnych dohôd o vedecko-technickej spolupráci

Cieľom spolupráce je podpora účasti vedcov a expertov na spoločných projektoch. Pre spoluprácu nie sú definované žiadne prioritné výskumné oblasti. Predkladať možno návrhy projektov zo všetkých oblastí výskumu a vývoja na základe spoločných výskumno-vývojových aktivít.

Spolupracujúci partneri z výskumno-vývojových organizácií na oboch stranách vypracujú spoločne obsahovo totožné projekty. Spoločné projekty sa realizujú prostredníctvom výmeny osôb a informácií.

V rámci bilaterálnych projektov schválených zmluvnými stranami sú možné tieto činnosti:

- výmena vedcov a expertov na realizáciu vedecko-technickej spolupráce
- výmena vedcov a expertov na konzultácie, sympóziá a špeciálny výskum
- realizácia a podpora spoločných podujatí s možnosťou vzájomného poskytovania si vedeckého materiálu, vedeckých prístrojov a vybavenia
- výmena vedecko-technických informácií, dokumentácie a publikácií

Finančná podpora sa poskytuje výhradne na mobilitu vedeckých pracovníkov (pobytové a cestovné náklady a náklady na ubytovanie). Vo väčšine prípadov je každoročne možné napláňovať krátkodobé pobyty, spravidla max. 2 x 14 dní/rok.

Cieľová skupina

Návrhy projektov môžu podávať fyzické a právnické osoby pôsobiace v oblasti výskumu a vývoja v SR v rámci verejného i súkromného sektora, zapojené do riešenia dohodnutého výskumného programu formou existujúcich podporených projektov.

Žiadosti

Za koordináciu medzinárodnej vedecko-technickej spolupráce zodpovedá Sekcia vedy a techniky MŠVVaŠ SR. Administratívne zabezpečuje výber a realizáciu projektov Agentúra na podporu výskumu a vývoja (APVV). Aktuálne výzvy na podávanie projektov na základe uzavretých zmlúv vypisuje APVV v spolupráci so Sekciou vedy a techniky MŠVVaŠ SR. Znenie výzvy spolu s metodickým pokynom a vzorovým formulárom sú zverejňované na stránke www.apvv.sk/grantove-schemy.html. Každý projekt musí mať jedného zodpovedného riešiteľa na každej strane. Návrh projektu musí byť predkladaný súčasne v SR slovenským žiadateľom a zahraničným žiadateľom v danej krajine. Posudzované sú len návrhy projektov podané súčasne oboma zúčastnenými stranami. Schvaľovanie projektov vykonávajú vždy príslušné zmiešané komisie na základe výsledkov hodnotiaceho procesu v každej krajine.

Krajiny, s ktorými má SR uzavreté bilaterálne dohody o vedecko-technickej spolupráci (www.minedu.sk/bilateralna-spolupraca/):

Argentína	India	Poľsko	Španielsko
Bulharsko	Japonsko	Portugalsko	Taliansko
Česká republika	Juhoafrická republika	Rakúsko	Ukrajina
Čína	Keňa	Rumunsko	USA
Egypt	Kórejská republika	Rusko	
Francúzsko	Litva	Slovinsko	
Grécko	Maďarsko	Srbsko	

Bližšie informácie

Agentúra na podporu výskumu a vývoja
Mýtna 23, 811 07 Bratislava
tel.: 02/57 20 45 01
www.apvv.sk

Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu vedeckým a odborným pracovníkom

Príspevok na tvorivú zahraničnú cestu zahŕňa výhradne financovanie cestovných nákladov. Poskytuje sa na rozšírenie znalostí, získanie potrebného materiálu na ďalšiu tvorivú prácu, publikovanie a oboznamovanie vedeckej verejnosti na medzinárodných stretnutiach vedcov a na individuálnych študijných cestách. Výška príspevku závisí od vzdialenosti cieľovej krajiny:

- zámorské a ázijské krajiny – do výšky 500 €
- európske krajiny a Turecko – do výšky 335 €
- susedné krajiny – do výšky 65 €

O príspevok možno požiadať raz za dva roky, pričom prednosť majú žiadatelia, ktorým ešte príspevok na cestu nebol poskytnutý.

Špeciálna podpora sa vzťahuje na mladých vedcov vo veku do 35 rokov, a to ako pomoc pri nadväzovaní a prehľbovaní kontaktov a spolupráce v zahraničí, do výšky 850 € na hradenie cestovných a pobytových nákladov spojených s účasťou na vedeckom podujatí, resp. študijnom alebo pracovnom pobyte v zahraničí.

Cieľová skupina

Vedecký pracovník, odborný pracovník.

Žiadosti

Uzávierka podávania žiadostí je priebežne a žiadosti sú vyhodnocované mesačne (okrem júla a augusta).

Bližšie informácie

Sekcia pre vedeckú a odbornú literatúru a počítačové programy Literárneho fondu

www.litfond.sk

http://litfond.sk/index.php/kategoria/artikel/formy_podpornej_cinnosti6/

Nadácia Tatra banky – Grantový program Študenti do sveta

Granty v max. výške 5 000 € sú poskytované na pokrytie časti nákladov spojených so zahraničnými študijnými pobytmi (dva semestre), letnými školami, stážami a výskumnými pobytmi na niektorej z renomovaných univerzít v zahraničí.

Zameranie

Všetky vedné odbory (Nadácia Tatra banky si vyhradzuje právo pri hodnotení transparentným spôsobom zvýhodniť študentov ekonómie, práva, manažmentu a IT).

Cieľová skupina

Študenti denného štúdia do 30 rokov (od 2. ročníka, vrátane doktorandov).

Žiadosti

Uzávierka žiadostí je spravidla v apríli.

Bližšie informácie

www.nadaciatatrabanky.sk/index.php/grantove-programy/studenti-do-sveta/

6. Prehľad štipendií podľa krajín

V tejto kapitole sa nachádza **prehľad štipendií zoradených podľa krajín v abecednom poradí**. Sú tu zaradené štipendiá a granty na rôzne typy pobytov do 61 krajín sveta. Štipendiá a granty v tejto časti rozdeľujeme do niekoľkých kategórií: štipendiá na základe bilaterálnych medzivládnych dohôd v oblasti vzdelávania, štipendiá vlády konkrétnej krajiny, granty na základe bilaterálnych dohôd o vedecko-technickej spolupráci. Ponuky jednotlivých organizácií, nadácií a výskumných pracovísk sú uvedené v kategórii Iné. Ak je ponuka týchto organizácií obširnejšia, venovali sme jej pri danej krajine špeciálnu kategóriu. K jednotlivým národným ponukám zväčša zaraďujeme aj odkazy na štipendiá a granty v rámci rôznych európskych a medzinárodných programov, ktoré sú k dispozícii pre danú krajinu.

Pri každej štipendijnej ponuke v tejto časti sme sa snažili uviesť informáciu o **odbornom zameraní** študijného/výskumného/prednáškového pobytu, **cieľovej skupine**, na ktorú sa štipendium vzťahuje (absolvent vysokej školy, doktorand, postdoktorand, vysokoškolský učiteľ alebo výskumný pracovník), **podmienkach** a požiadavkách na uchádzača. Detaily o pobyte a type ponúkaných programov sme špecifikovali v **poznámkach**. V časti **žiadosti** uvádzame informáciu o uzávierkach podávania žiadostí, ktoré sa zväčša pravidelne opakujú. Taktiež prinášame informáciu o mieste, kam má uchádzač zaslať svoju žiadosť o štipendium – či žiadosť poslať SAIA, n. o., inej organizácii na Slovensku alebo priamo na adresu organizácie v zahraničí. Snažíme sa v skratke informovať aj o podkladových materiáloch, z ktorých žiadosť pozostáva. V časti **bližšie informácie** poskytujeme adresy a kontaktné údaje, ale predovšetkým webové stránky, kde sú zverejnené podrobnejšie informácie o štipendijnej ponuke.

ALBÁNSKO

- Národný štipendijný program (str. 69)
- CEEPUS (str. 58)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 39)
- Medzinárodný vyšehradský fond (str. 61)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 67)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 74)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 75)

ARMÉNSKO

- Národný štipendijný program (str. 69)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 39)
- Medzinárodný vyšehradský fond (str. 61)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 67)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 74)

AUSTRÁLIA

Štipendiá austrálskej vlády *Australia Awards/Endeavour Scholarships and Fellowships*

Austrálska vláda poskytuje štipendiá na krátkodobé alebo dlhodobé štúdium, výskum alebo odborný rast (*Endeavour Postgraduate Scholarship, Endeavour Research Fellowship, Endeavour Vocational Education and Training Scholarships, Endeavour Executive Fellowship*).

- Zameranie: všetky vedné odbory.
- Cieľová skupina: študent 2. stupňa VŠ štúdia, absolvent VŠ, doktorand, postdoktorand, výskumník a špecialista.
- Podmienky: výborné študijné/výskumné výsledky, výborná znalosť anglického jazyka (certifikát TOEFL alebo IELTS)
- Žiadosti: podávanie žiadostí prebieha spravidla do konca júna
- Bližšie informácie: <https://internationaleducation.gov.au/Endeavour>

Iné

- Národný štipendijný program (str. 69)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 39)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 67)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 74)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 75)
- Mobilitný portál pre výskumných pracovníkov – Austrália <http://mobility.anu.edu.au/>

AZERBAJDŽAN

- Národný štipendijný program (str. 69)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 39)
- Medzinárodný vyšehradský fond (str. 61)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 67)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 74)

BELGICKO

Dohoda o spolupráci medzi vládou SR a vládou Francúzskeho spoločenstva a vládou Valónskeho regiónu

Letný kurz francúzštiny ako cudzieho jazyka

- Zameranie: didaktika francúzskeho jazyka
- Cieľová skupina: učiteľ/budúci učiteľ francúzskeho jazyka
- Podmienky: francúzsky jazyk
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla vo februári v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov

Štipendia excelentnosti WBI

Výskumný pobyt trvajúci najmenej jeden rok alebo 1 až 3-mesačný výskumný pobyt

- Zameranie: prioritné oblasti sú transport a logistika, strojárstvo, vedy o živote, agro-potravinársky priemysel, aeronautika – kozmonautika, prípustné sú aj ostatné študijné odbory z iných vedných disciplín (humanitné, aplikované a iné)
- Cieľová skupina: doktorand, postdoktorand, mladý vedecký pracovník
- Žiadosti: uzávierka: na dlhodobý pobyt spravidla 1. marca, na krátkodobý pobyt spravidla vo februári, v máji a v októbri
- Bližšie informácie: L.delcourte@wbi.be, www.wbi.be/fr/inwbi#.WP124dKLTIU

NATO – interné stáže

- Zameranie: politické vedy, medzinárodné vzťahy, bezpečnostné štúdiá, ekonómia, financie, ľudské zdroje, informačné technológie, webový alebo grafický dizajn, knižničné vedy, aeronautika, technika, médiá alebo žurnalistika, cudzie jazyky (ruština, arabčina)
- Cieľová skupina: študent (ukončené aspoň 2 roky štúdia) alebo absolvent VŠ (titul získaný max. do 12 mesiacov)
- Podmienky: dobrá znalosť jedného z dvoch oficiálnych jazykov NATO (angličtina, francúzština), praktická znalosť druhého jazyka je vítaná; občan členských krajín NATO (vrátane Slovenska), vek od 21 rokov (v čase nástupu na stáž); získanie bezpečnostnej previerky
- Poznámky: výška odmeny je 800 eur mesačne (nie je vyňatá zo zdaňovania) a cestovné
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v apríli
- Bližšie informácie: www.nato.int/cps/en/natolive/71157.htm

10-mesačné postgraduálne štúdium na College of Europe

- Zameranie: postgraduálne štúdium v oblasti európskych štúdií, medzinárodných vzťahov, ekonómie, európskeho práva a verejnej správy v Brugách (Belgicko) alebo v Natoline (Poľsko)
- Cieľová skupina: absolvent 2. stupňa VŠ do 30 rokov (v čase nástupu)
- Podmienky: dobrá znalosť anglického a francúzskeho jazyka
- Poznámky: prijatie na štúdium nie je automaticky spojené s pridelením štipendia, ktoré majú možnosť získať vynikajúci študenti. Slovenskí študenti sa môžu uchádzať o štipendium v rámci dvoch schém: Štipendium pre študentov z krajín strednej a východnej Európy (platí len pre Bruggy) a Štipendium pre občanov členských štátov EÚ, ktorí sa zaujímajú o európsku susedskú politiku (platí pre Bruggy aj Natolin).
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla 15. januára
- Bližšie informácie: www.coleurope.eu

Iné

- Národný štipendijný program (str. 69)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 39)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 67)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 74)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 75)
- Ďalšie možnosti podpory výskumu: portál EURAXESS Belgicko www.euraxess.be

BIELORUSKO

Dohoda o spolupráci medzi MŠVVaŠ SR a Ministerstvom školstva a vedy Bieloruskej republiky

1- až 10-mesačný výskumný pobyt

- Zameranie: všetky vedné odbory, výskumný pobyt sa realizuje na verejnej vzdelávacej a výskumnej inštitúcii podľa vlastného výberu
- Cieľová skupina: doktorand, vedecký pracovník VŠ, vysokoškolský učiteľ
- Podmienky: akceptačný alebo pozývaci list; bieloruský alebo ruský jazyk, príp. iný dohodnutý jazyk
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v marci v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov

Kurz bieloruského jazyka

- Zameranie: bieloruský jazyk
- Cieľová skupina: doktorand, vedecký pracovník VŠ, vysokoškolský učiteľ
- Podmienky: základy bieloruského jazyka
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v marci v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov

Iné

- Národný štipendijný program (str. 69)
- Programy financované z prostriedkov Európskej únie (str. 39)
- Medzinárodný vyšehradský fond (str. 61)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 67)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 74)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 75)

BOSNA A HERCEGOVINA

- Národný štipendijný program (str. 69)
- CEEPUS (str. 58)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 39)
- Medzinárodný vyšehradský fond (str. 61)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 67)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 74)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 75)
- Ďalšie možnosti podpory výskumu: portál EURAXESS Bosna a Hercegovina www.euraxess.ba

BRAZÍLIA

- Národný štipendijný program (str. 69)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 39)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 74)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 75)

BULHARSKO

Program spolupráce medzi MŠVVaŠ SR a Ministerstvom školstva a vedy Bulharskej republiky

1-až 10-mesačný postgraduálny a výskumný pobyt

- Zameranie: všetky vedné odbory, výskumný pobyt sa realizuje na verejnej vzdelávacej a výskumnej inštitúcii podľa vlastného výberu
- Cieľová skupina: doktorand, vedecký pracovník VŠ, vysokoškolský učiteľ
- Podmienky: akceptačný alebo pozývací list; bulharský jazyk, príp. iný dohodnutý jazyk potvrdený v akceptačnom liste
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla vo februári v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov

Letný kurz bulharského jazyka

- Zameranie: bulharský jazyk
- Cieľová skupina: doktorand, vedecký pracovník VŠ, vysokoškolský učiteľ
- Podmienky: základy bulharského jazyka
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla vo februári v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov.

Iné

- Národný štipendijný program (str. 69)
- CEEPUS (str. 58)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 39)
- Mobilítne granty na základe bilaterálnych dohôd o vedecko-technickej spolupráci (str. 73)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 67)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 74)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 75)
- Ďalšie možnosti podpory výskumu: portál EURAXESS Bulharsko www.euraxess.bg

CYPRUS

- Národný štipendijný program (str. 69)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 39)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 74)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 75)
- Ďalšie možnosti podpory výskumu: portál EURAXESS Cyprus www.euraxess.org.cy

ČESKÁ REPUBLIKA

Protokol medzi MŠVVaŠ SR a Ministerstvom školstva, mládeže a telovýchovy ČR o spolupráci v oblasti vzdelávania, mládeže a športu

Študijný alebo výskumný pobyt (3 – 10 mesiacov)

- Zameranie: všetky vedné odbory, výskumný pobyt sa realizuje na verejnej vzdelávacej a výskumnej inštitúcii podľa vlastného výberu
- Cieľová skupina: doktorand
- Podmienky: akceptačný list
- Poznámky: nevyžadujú sa preklady dokladov o vzdelaní, česká prihláška sa vyplňa po slovensky
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla vo februári v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov.

Letná škola slovanských štúdií

- Zameranie: slovanské štúdiá
- Cieľová skupina: doktorand, vysokoškolský učiteľ v oblasti humanitných vied
- Poznámky: trvanie pobytu je 1 mesiac; nevyžadujú sa preklady dokladov o vzdelaní
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla vo februári v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov.

Prednáškový a výskumný pobyt

- Zameranie: všetky odbory; ide o štipendium na realizáciu prednáškových a výskumných pobytov na verejných vysokých školách alebo vo vedeckých a výskumných inštitúciách a organizáciách pôsobiach v ČR
- Cieľová skupina: akademický, vedecký a výskumný pracovník (nie doktorand)
- Poznámky: trvanie pobytu je 1 – 14 dní; vyžaduje sa akceptačný (pozyvací) list z hostiteľskej univerzity. Prijímajúca strana hradí ubytovanie a stravné a vreckové vo výške 500 Kč na deň.
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v máji v SAIA, n. o. V prípade nevyčerpania kvóty bude na jeseň vyhlásená nová výzva na prednáškové a výskumné pobyty pre letný semester akademického roka.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov

CERGE-EI – doktorandské štúdium v oblasti ekonómie

- Zameranie: teoretická a aplikovaná ekonómia
- Cieľová skupina: absolvent VŠ
- Podmienky: výborná znalosť anglického jazyka (doložená certifikátom); ekonomické vzdelanie je výhodou, nie je však povinné; solídne matematické znalosti sú výhodou
- Poznámky: ponúkaný program na „The Center for Economic Research and Graduate Education and the Economic Institute (CERGEEI)“ je doktorandské štúdium, akreditované v ČR a USA; program je 4ročný, počas 2. časti programu sa realizuje pobyt v partnerských inštitúciách v Západnej Európe a USA; vybraní uchádzači sa zúčastnia prípravného kurzu v júli a auguste. Uchádzači prijatí na doktorandské štúdium CERGEEI môžu získať štipendium na celé štúdium v plnej výške a finančný príspevok na životné náklady.
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla koncom apríla.
- Bližšie informácie: www.cerge-ei.cz/phd-admissions/welcome

Akadémia vied Českej republiky

Fellowship J. E. Purkyně pre významných perspektívnych vedeckých pracovníkov

- Cieľová skupina: vedecký pracovník
- Podmienky: vek do 40 rokov
- Poznámky: cieľom je získať pre jednotlivé pracoviská Akadémie vied ČR vynikajúci vedcov zo zahraničia a zabezpečiť im vhodné podmienky na rozvoj ich výskumných aktivít
- Žiadosti: žiadosti na podporu uchádzačov predkladajú riaditelia pracovísk Akadémie vied ČR spravidla do konca augusta, najneskôr v 4. štvrtroku kalendárneho roka
- Bližšie informácie: www.avcr.cz

Mimoriadna podpora Akadémie vied ČR pre zahraničných bohemistov

- Zameranie: české kultúrne dedičstvo (český jazyk, literatúra, dejiny, kultúrna história)
- Cieľová skupina: vedecký pracovník (bohemista)
- Poznámky: cieľom je podporiť výskum českého kultúrneho dedičstva vo svete, uľahčiť a zintenzívniť spoluprácu českých a zahraničných výskumníkov
- Žiadosti: žiadosti predkladajú riaditelia hostiteľských vedeckých pracovísk Akadémie vied ČR priebežne
- Bližšie informácie: www.avcr.cz

AIPES: letný kurz v oblasti politickej ekonómie

- Zameranie: Americký inštitút pre politické a ekonomické systémy (The American Institute on Political and Economic Systems – AIPES), umožňuje každoročne získať čiastočné štipendiá na medzinárodný letný kurz v oblasti politickej ekonómie, ktorý sa koná v anglickom jazyku v Prahe
- Cieľová skupina: doktorand
- Žiadosti: predkladajú online k 31. januáru a 15. marcu.
- Bližšie informácie: www.tfasinternational.org/aipes

Iné

- Národný štipendijný program (str. 69)
- CEEPUS (str. 58)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 39)
- Medzinárodný vyšehradský fond (str. 61)
- Mobilitné granty na základe bilaterálnych dohôd o vedecko-technickej spolupráci (str. 73)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 67)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 74)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 75)
- Ďalšie možnosti podpory výskumu: portál EURAXESS Česká republika www.euraxess.cz

ČIERNÁ HORA

- Národný štipendijný program (str. 69)
- CEEPUS (str. 58)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 39)
- Medzinárodný vyšehradský fond (str. 61)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 67)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 74)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 75)
- Ďalšie možnosti podpory výskumu: portál EURAXESS Čierna hora www.euraxess.me

ČÍNA

Program spolupráce medzi MŠVVaŠ SR a Ministerstvom školstva ČĽR v oblasti vzdelávania

Ročný študijný pobyt

- Zameranie: všetky vedné odbory (prioritne sinológia), študijný pobyt sa realizuje na verejnej vzdelávacej a výskumnej inštitúcii podľa vlastného výberu
- Cieľová skupina: doktorand
- Podmienky: akceptačný list (nesinológovia); čínsky jazyk, príp. iný dohodnutý jazyk; súčasťou pobytu môže byť aj jazyková príprava
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla vo februári v SAIA, n. o., súčasťou výberu je aj osobný pohovor
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov

Ročný pobyt pre vedeckých a pedagogických pracovníkov vysokých škôl

- Zameranie: všetky vedné odbory, výskumný pobyt sa realizuje na verejnej vzdelávacej a výskumnej inštitúcii podľa vlastného výberu
- Cieľová skupina: vedecký pracovník VŠ, vysokoškolský učiteľ
- Podmienky: pozývaci list (nesinológovia); znalosť čínskeho jazyka alebo iného svetového jazyka dohodnutého s prijímajúcou organizáciou
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla vo februári v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov.

Štipendium čínskej vlády – EU program

- Zameranie: všetky vedné odbory
- Cieľová skupina: absolvent VŠ
- Podmienky: vynikajúce študijné výsledky, výborné predpoklady na doktorandské štúdium
- Poznámky: štipendium je poskytované na 3 roky (výnimočne na 4 roky)
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v apríli
- Bližšie informácie: www.chinamission.be/eng/zglx/

Iné

- Národný štipendijný program (str. 69)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 39)
- Mobilné granty na základe bilaterálnych dohôd o vedecko-technickej spolupráci (str. 73)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 74)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 75)

DÁNSKO

Dánska agentúra pre medzinárodné vzdelávanie

Letné kurzy dánskeho jazyka a kultúry

- Zameranie: dánsky jazyk a kultúra
- Cieľová skupina: postgraduálny študent, mladý výskumník
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v marci
- Bližšie informácie: www.ufm.dk

Iné

- Národný štipendijný program (str. 69)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 39)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 67)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 74)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 75)
- Ďalšie možnosti podpory výskumu: portál EURAXESS Dánsko www.euraxess.dk, portál Faerské ostrovy www.euraxess fo

EGYPT

Program spolupráce v oblasti školstva a vedy medzi MŠVVaŠ SR a Ministerstvom vysokého školstva a vedeckého výskumu Egyptskej arabskej republiky

3- až 5-mesačný výskumný pobyt

- Zameranie: všetky vedné odbory, výskumný pobyt sa realizuje na verejnej vysokej škole alebo výskumnej organizácii podľa vlastného výberu
- Cieľová skupina: doktorand
- Podmienky: akceptačný list (nepredkladajú študenti arabistiky); arabský alebo iný dohodnutý jazyk
- Žiadosti: uzávierka na podávanie žiadostí o štipendium býva spravidla v marci v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov

Krátkodobý vedecký pobyt (max. 10 dní)

- Zameranie: všetky vedné odbory, výskumný pobyt sa realizuje na verejnej vysokej škole alebo výskumnej organizácii podľa vlastného výberu
- Cieľová skupina: vedecký pracovník, vysokoškolský učiteľ
- Podmienky: pozývaci list; arabský alebo iný dohodnutý jazyk
- Žiadosti: uzávierka na podávanie žiadostí o štipendium býva priebežne, minimálne 5 mesiacov pred začatím pobytu v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov

2- až 6-mesačný dlhodobý vedecký pobyt

- Zameranie: všetky vedné odbory, výskumný pobyt sa realizuje na verejnej vysokej škole alebo výskumnej organizácii podľa vlastného výberu
- Cieľová skupina: vedecký pracovník, vysokoškolský učiteľ
- Podmienky: pozývaci list; arabský alebo iný dohodnutý jazyk
- Žiadosti: uzávierka na podávanie žiadostí o štipendium býva spravidla v marci v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov

Kurz arabského jazyka

- Zameranie: arabský jazyk
- Cieľová skupina: doktorand, vysokoškolský učiteľ
- Podmienky: základy arabského jazyka
- Poznámky: kurz sa uskutočňuje počas akademického roka v Arabskom vzdelávacom centre; trvanie kurzu je 1 mesiac
- Žiadosti: uzávierka na podávanie žiadostí o štipendium býva spravidla v marci v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov

Iné

- Národný štipendijný program (str. 69)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 39)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 67)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 74)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 75)

ESTÓNSKO**Estophilus – štipendiá pre doktorandov**

- Zameranie: štúdium tém súvisiacich s Estónskom, prípadne zber materiálu na napísanie práce na tému súvisiacu s Estónskom
- Cieľová skupina: doktorand, absolvent doktorandského štúdia
- Podmienky: znalosť estónskeho jazyka je výhodou
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v marci a v októbri
- Bližšie informácie: <http://haridus.archimedes.ee/en/estophilus-scholarship>

Celé doktorandské štúdium

- Zameranie: všetky vedné odbory
- Cieľová skupina: doktorand
- Žiadosti: uzávierka na podávanie žiadostí o štipendium býva spravidla v máji
- Bližšie informácie: www.studyinestonia.ee/doctoral-degree-scholarships

Iné

- Národný štipendijný program (str. 69)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 39)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 67)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 74)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 75)
- Ďalšie možnosti podpory výskumu: portál EURAXESS Estónsko www.euraxess.ee

FÍNSKO**Štipendium EDUFI (EDUFI Fellowship)****3- až 12-mesačný výskumný pobyt pre doktorandov**

- Zameranie: všetky vedné odbory, výskumný pobyt sa realizuje na univerzite podľa vlastného výberu
- Cieľová skupina: doktorand
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva priebežne; žiadosť podáva fínsky partner na EDUFI (Finnish National Agency for Education) 5 mesiacov pred plánovaným pobytom
- Bližšie informácie: www.studyinfinland.fi/tuition_fees_and_scholarships/edufi_scholarships/edufi_fellowships

Iné

- Národný štipendijný program (str. 69)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 39)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 67)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 74)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 75)
- Ďalšie možnosti podpory výskumu: portál EURAXESS Fínsko www.euraxess.fi

FRANCÚZSKO**Štipendia francúzskej vlády na základe Dohody v oblasti školstva, jazykového vzdelávania, univerzitnej a vedeckej spolupráce medzi MŠVVaŠ SR a Ministerstvom zahraničných vecí a európskych záležitostí Francúzskej republiky****1- až 6-mesačné výskumné štipendia**

- Zameranie: všetky vedné odbory, výskumný pobyt sa realizuje na univerzite alebo vedeckom pracovisku podľa vlastného výberu
- Cieľová skupina: doktorand, vysokoškolský učiteľ alebo vedecký pracovník
- Podmienky: pozývaci list z prijímajúcej organizácie; znalosť francúzskeho jazyka (v prípade výskumu iný dohodnutý jazyk na základe súhlasu vedúceho výskumu)
- Poznámky: v prípade doktoranda platí, že doktorand študuje aj ukončuje doktorandské štúdium na slovenskej univerzite. Štipendium sa nevzťahuje na jazykové študijné pobyty.

- Žiadosti: uzávierka podávania prihlášok býva spravidla vo februári na Veľvyslanectve Francúzskej republiky. S uchádzačmi je aj osobný pohovor v marci až apríli. Výsledky sú zverejňované v máji.
- Bližšie informácie: Veľvyslanectvo Francúzskej republiky v SR: <https://institutfrancais.sk/>, martina.saganova@diplomatie.gouv.fr

Thèse en cotutelle – doktorandské štúdium na dvoch univerzitách

- Zameranie: všetky vedné odbory, študijný pobyt sa realizuje na univerzite alebo vedec-
kom pracovisku podľa vlastného výberu
- Cieľová skupina: absolvent VŠ, doktorand
- Podmienky: znalosť francúzskeho jazyka (prípadne anglického jazyka na základe sú-
hlasu francúzskeho školiteľa), každý uchádzač musí k žiadosti o štipendium pripojiť list
od oboch vedúcich doktorandskej práce, v ktorom sa zaväzujú viesť doktoranda počas
troch rokov
- Poznámky: doktorandské štúdium sa realizuje na dvoch univerzitách – na Slovensku a vo
Francúzsku. Počas troch rokov strávi doktorand v rámci každého roka 6 mesiacov na jed-
nej a 6 mesiacov na druhej univerzite. V priebehu troch šesťmesačných pobytov vo Fran-
cúzsku má doktorand udelené štipendium francúzskej vlády. Doktorand získava diplom
z oboch univerzít.
- Žiadosti: uzávierka podávania prihlášok býva spravidla vo februári na Veľvyslanectve
Francúzskej republiky. S uchádzačmi je aj osobný pohovor v marci až apríli. Výsledky sú
zverejňované v máji.
- Bližšie informácie: Veľvyslanectvo Francúzskej republiky v SR: <https://institutfrancais.sk/>, martina.saganova@diplomatie.gouv.fr

Odborné vzdelávacie kurzy v oblasti verejnej správy na École National d'Administration v Paríži

- Cieľová skupina: zamestnanci verejnej správy
- Zameranie: medzinárodná spolupráca, diplomacia, globálne a európske otázky, právny
štát a občianske práva, štátna reforma, financie, samospráva
- Dĺžka pobytu: 2 – 4 týždne
- Podmienky: pracovník verejnej správy, držiteľ diplomu 2. stupňa VŠ/rovnocenného dip-
lomu potvrdzujúceho absolvované 4 roky vyššieho vzdelávania, minimálne 3 roky pra-
covných skúseností, nominácia vládou/zamestnávateľom, dobré znalosti francúzskeho
jazyka
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla vo februári a v júni;
žiadosti prijíma Veľvyslanectvo Francúzskej republiky na Slovensku
- Bližšie informácie: www.ena.fr/fre/content/location/1278/full

Eiffelove štipendiá excelentnosti

- Zameranie: inžinierstvo, matematika, fyzika, chémia, vedy o živej prírode (life sciences),
bio a nanotechnológie, vedy o životnom prostredí, informačné a komunikačné vedy,
ekonómia a manažment, právo, politické vedy, medzinárodné vzťahy
- Cieľová skupina: absolvent VŠ, doktorand
- Podmienky: maximálna doba poberania štipendia pre doktorandov je 10 mesiacov
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla od septembra do
januára
- Bližšie informácie: www.campusfrance.org/en/eiffel

Študijné a výskumné pobyty na École Normale Supérieure v Cachan

- Zameranie: matematika, informatika, fyzika, chémia, biológia, aplikovaná fyzika, strojárské inžinierstvo, stavebné inžinierstvo, elektrotechnické inžinierstvo, sociológia, história, ekonómia, právo a riadenie podnikov, učiteľstvo
- Cieľová skupina: absolvent VŠ, doktorand
- Poznámky: dĺžka pobytu min. 6 mesiacov, max. 12 mesiacov
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla vo februári
- Bližšie informácie: www.ens-cachan.fr/

Štipendia na výskumné pobyty na renomovaných výskumných pracoviskách v Paríži/Île-de-France

- Zameranie: všetky vedné odbory
- Cieľová skupina: vedecký pracovník
- Poznámky: trvanie podpory je 12 mesiacov s možnosťou predĺženia na 2 roky; zvýhodnené sú uchádzačky – ženy; pobyt sa uskutoční v oblasti Île-de-France
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí je v januári
- Bližšie informácie: www.chaires-blaise-pascal.ens.fr

Štipendia mesta Paríž „Research in Paris“ na výskumný pobyt

- Zameranie: všetky vedné odbory
- Cieľová skupina: postdoktorand, vedecký pracovník
- Poznámky: pobyt sa uskutoční v parížskych laboratóriách
- Žiadosti: výzva býva spustená spravidla od januára do marca
- Bližšie informácie: www.paris.fr v časti Professionnels > Chercheurs

CNES (Národné stredisko astronomického výskumu)

Doktorandské štúdium, postdoktorandský výskum

- Zameranie: inžinierstvo (orbitálne a vesmírne systémy pre transport), vedy o vesmíre, Zemi, mikrogravitácii
- Cieľová skupina: doktorand, postdoktorand
- Podmienky: ukončené magisterské/doktorandské štúdium
- Poznámky: trvanie pobytu je 1 rok, doktorandi majú možnosť ho predĺžiť dvakrát, postdoktorandi jedenkrát
- Žiadosti: uzávierka prihlášok je spravidla koncom marca
- Bližšie informácie: www.cnes.fr v časti CNES Careers > PhD grants

IFREMER (Francúzsky vedecký inštitút pre výskum mora)

Štipendia na doktorandské štúdium

- Zameranie: podľa návrhu tém inštitútu
- Cieľová skupina: absolvent VŠ, doktorand
- Podmienky: ukončené vysokoškolské vzdelanie ekvivalentné titulu Master 2, umožňujúce prijatie na 3. stupeň štúdia
- Poznámky: trvanie podpory je 3 roky
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí je spravidla v máji
- Bližšie informácie: <https://www.ifremer.fr/Accueil-de-doctorants-et-post-doctorants>

Štipendiá na postdoktorandský výskumný pobyt

- Zameranie: podľa návrhu tém inštitútu
- Cieľová skupina: postdoktorand
- Podmienky: vek do 35 rokov; ukončené doktorandské štúdium
- Poznámky: trvanie podpory je 12 mesiacov s možnosťou predĺženia o 6 mesiacov
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí je spravidla v septembri
- Bližšie informácie: <https://www.ifremer.fr/Accueil-de-doctorants-et-de-post-doctorants>

Iné

- Národný štipendijný program (str. 69)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 39)
- Mobilitné granty na základe bilaterálnych dohôd o vedecko-technickej spolupráci (str. 73)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 67)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 74)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 75)
- Ďalšie možnosti podpory výskumu: portál EURAXESS Francúzsko www.euraxess.fr/en

GRÉCKO

Program spolupráce v oblasti školstva a kultúry medzi Slovenskou republikou a Helénskou republikou

5- až 10-mesačný výskumný pobyt

- Zameranie: všetky vedné odbory, výskumný pobyt sa realizuje na verejnej vzdelávacej a výskumnej inštitúcii podľa vlastného výberu
- Cieľová skupina: doktorand, vedecký pracovník
- Podmienky: akceptačný list; grécky, anglický alebo francúzsky jazyk
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v marci v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov

Krátkodobý prednáškový alebo výskumný pobyt (10 dní)

- Zameranie: všetky vedné odbory, výskumný pobyt sa realizuje na verejnej vzdelávacej a výskumnej inštitúcii podľa vlastného výberu
- Cieľová skupina: vedecký pracovník
- Podmienky: akceptačný list; grécky, anglický alebo francúzsky jazyk
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva priebežne v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov

Letný kurz modernej gréčtiny

- Zameranie: všetky vedné odbory, výskumný pobyt sa realizuje na verejnej vzdelávacej a výskumnej inštitúcii podľa vlastného výberu
- Cieľová skupina: doktorand, pedagogický pracovník VŠ
- Podmienky: základy gréckeho jazyka
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v marci v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov

Štipendiá Onassisovej nadácie pre cudzincov

- Cieľová skupina: doktorand, postdoktorand, vedecký pracovník, vysokoškolský učiteľ, umelec, postgraduálny študent, prekladateľ gréckej literatúry, učiteľ gréčtiny na základnej a strednej škole
- Podmienky: v závislosti od typu programu
- Poznámky: Štipendiá sa poskytujú na študijné a výskumné pobyty v nasledujúcich oblastiach: humanitné vedy (filológia, literatúra, lingvistika, teológia, história, archeológia, filozofia, pedagogika, psychológia), sociálne vedy (politické vedy, sociológia, medzinárodné a európske vzťahy, vrátane práva); ekonomické vedy (finančníctvo, verejné financie) a umenie (vizuálne umenie, hudba, tanec, divadlo, fotografia, film, nové médiá)
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla vo februári
- Bližšie informácie: www.onassis.gr

Iné

- Národný štipendijný program (str. 69)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 39)
- Mobilitné granty na základe bilaterálnych dohôd o vedecko-technickej spolupráci (str. 73)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 67)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 74)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 75)
- Ďalšie možnosti podpory výskumu: portál EURAXESS Grécko www.euraxess.gr

HOLANDSKO

Letný kurz medzinárodného verejného alebo súkromného práva

- Zameranie: právo
- Cieľová skupina: študent práva (ukončených 8 semestrov), absolvent VŠ, doktorand
- Podmienky: anglický alebo francúzsky jazyk
- Poznámky: kurz prebieha na Hague Academy of International Law
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v januári
- Bližšie informácie: www.hagueacademy.nl

Iné

- Národný štipendijný program (str. 69)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 39)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 67)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 74)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 75)
- Ďalšie možnosti podpory výskumu: portál EURAXESS Holandsko www.euraxess.nl

CHORVÁTSKO

Program spolupráce medzi MŠVVaŠ SR a Ministerstvom vedy, vzdelávania a športu Chorvátskej republiky

Výskumný pobyt (min. 1 mesiac)

- Zameranie: všetky vedné odbory, výskumný pobyt sa realizuje na verejnej vzdelávacej a výskumnej inštitúcii podľa vlastného výberu
- Cieľová skupina: doktorand.
- Podmienky: akceptačný list; chorvátsky alebo iný dohodnutý jazyk
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla vo februári v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov

Letný kurz chorvátskeho jazyka

- Zameranie: chorvátsky jazyk
- Cieľová skupina: doktorand, vedecký pracovník, vysokoškolský učiteľ
- Podmienky: základy chorvátskeho jazyka
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla vo februári v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov

Prednáškový pobyt VŠ učiteľ'ov chorvátskeho a slovenského jazyka

- Zameranie: chorvátsky jazyk a literatúra, slovenský jazyk a literatúra
- Cieľová skupina: vysokoškolský učiteľ slovenského jazyka a literatúry a chorvátskeho jazyka a literatúry
- Podmienky: akceptačný (pozyvací) list, odborný program
- Poznámky: Prijímajúca strana poskytuje bezplatné ubytovanie hotelového typu a stravné a vreckové (170 HRK/deň)
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v apríli v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov

Iné

- Národný štipendijný program (str. 69)
- CEEPUS (str. 58)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 39)
- Medzinárodný vyšehradský fond (str. 61)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 67)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 74)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 75)
- Ďalšie možnosti podpory výskumu: portál EURAXESS Chorvátsko www.euraxess.hr

INDIA

Inštitút hindského jazyka v Agre

Ročný jazykový kurz hindského jazyka

- Zameranie: hindský jazyk
- Cieľová skupina: občan SR
- Podmienky: 12 rokov ukončenej školskej dochádzky; vek od 21 do 35 rokov; dobrá znalosť angličtiny, základy hindčiny (jazyková úroveň A2)
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla vo februári v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov

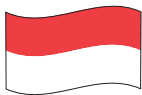
Program Indickej technickej a ekonomickej spolupráce (ITEC)

Odborný kurz (min. 2 týždne)

- Zameranie: napr. anglický jazyk, manažment, webový dizajn, telekomunikácie, IT kurzy atď.
- Cieľová skupina: vedecký pracovník VŠ, vysokoškolský učiteľ, zamestnanec štátnej alebo verejnej správy, obchodnej alebo priemyselnej komory, neziskovej organizácie
- Podmienky: VŠ vzdelanie; aktívna znalosť anglického jazyka; zdravotná spôsobilosť (špecifické podmienky sa líšia v závislosti od konkrétneho kurzu)
- Poznámky: zoznam kurzov je na <http://itec.mea.gov.in>, uchádzač si musí vybrať jeden z ponúkaných kurzov (musí si zistiť, či kurz spadá do štipendijného programu ITEC)
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva priebežne, minimálne 4,5 mesiaca pred začiatkom kurzu v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov

Iné

- Národný štipendijný program (str. 69)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 67)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 74)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 75)

INDONÉZIA

Program indonézskej vlády Dharmasiswa

- Zameranie: štúdium indonézskeho jazyka, tradičného tanca, tradičnej hudby a indonézskeho remesiel
- Cieľová skupina: absolvent VŠ
- Podmienky: vek do 35 rokov; aktívna znalosť anglického jazyka
- Poznámky: uchádzač si môže vybrať miesto štúdia na jednej zo 45 univerzít; v ponuke sú 2 programy: ročný štipendijný program (Regular 1 Year Darmasiswa RI Scholarship Program) alebo 6-mesačný štipendijný program (Regular 6 Months Darmasiswa RI Scholarship Program).
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium je spravidla v januári/februári na Indonézskom veľvyslanectve v Bratislave.
- Bližšie informácie: www.indonesia.sk

Iné

- Národný štipendijný program (str. 69)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 67)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 74)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 75)

ISLAND

- Národný štipendijný program (str. 69)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 39)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 67)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 74)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 75)
- Ďalšie možnosti podpory výskumu: portál EURAXESS Island www.euraxess.is

IZRAEL**Program spolupráce medzi vládou SR a vládou Štátu Izrael v oblasti kultúry, školstva a vedy****8-mesačný študijný alebo výskumný pobyt**

- Zameranie: všetky vedné odbory, výskumný pobyt sa realizuje na verejnej vzdelávacej a výskumnej inštitúcii podľa vlastného výberu
- Cieľová skupina: doktorand
- Podmienky: akceptačný list; angličtina alebo hebrejčina; vek do 35 rokov; ďalšie podmienky stanovené univerzitou
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla novembri v SAIA, n. o.; výber prebieha formou osobného pohovoru
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov.

Letný kurz modernej hebrejčiny

- Zameranie: moderná hebrejčina
- Cieľová skupina: absolvent VŠ, doktorand, postdoktorand
- Podmienky: základy hebrejčiny alebo ivritu a anglický jazyk; vek do 35 rokov
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v novembri v SAIA, n. o.; výber prebieha formou osobného pohovoru
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov.

Iné

- Národný štipendijný program (str. 69)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 39)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 67)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 74)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 75)
- Ďalšie možnosti podpory výskumu: portál EURAXESS Izrael www.euraxess.org.il/

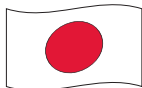
ÍRSKO

Walsh Fellowships Scheme – výskumný program pre doktorandov

- Zameranie: poľnohospodárstvo, potravinárstvo, ekonomika poľnohospodárstva a potravinárstva, rozvoj vidieka, vidiecke prostredie a lesníctvo
- Cieľová skupina: absolvent VŠ, doktorand
- Poznámky: štipendium sa najskôr udeľuje na rok s možnosťou predĺženia na 3 roky na získanie titulu PhD.; študijný pobyt sa realizuje na rôznych inštitútoch írskoho Úradu pre rozvoj poľnohospodárstva a potravinárstva Teagasc; projekt musí zodpovedať prioritám výskumného programu inštitútu
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v septembri
- Bližšie informácie: www.teagasc.ie

Iné

- Národný štipendijný program (str. 69)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 39)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 67)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 74)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 75)
- Ďalšie možnosti podpory výskumu: portál EURAXESS Írsko www.euraxess.ie

JAPONSKO

Program japonskej vlády Monbukagakusho

Výskumný pobyt s možnosťou absolvovať celé magisterské/doktorandské štúdium

- Zameranie: všetky vedné odbory, výskumný pobyt sa realizuje na verejnej vzdelávacej a výskumnej inštitúcii podľa vlastného výberu
- Cieľová skupina: absolvent VŠ, doktorand vo veku do 35 rokov
- Podmienky: akceptačný list je potrebné predložiť po osobnom pohovore; japonský alebo anglický jazyk; ochota učiť sa japončinu (výučba prebieha v japončine); dobrý zdravotný stav
- Poznámky: prvých 6 mesiacov prebieha kurz japonského jazyka; súčasťou výberu je osobný pohovor a test na japonskom veľvyslanectve
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v máji v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov

Program intelektuálnej výmeny

- Zameranie: humanitné a spoločenské vedy, médiá, neziskové organizácie
- Cieľová skupina: absolvent VŠ, vedecký pracovník
- Podmienky: projekt zameraný na tradície a kultúru, tvorenie občianskej spoločnosti, vzdelávanie a rozvoj ľudských zdrojov, rodové role, urbanizáciu a regionálnu revitalizáciu, nastoľovanie mieru, súžitie, presadzovanie a nastoľovanie sociálneho poriadku a práva, ekonomickú globalizáciu a medzinárodnú spoluprácu, energetické otázky, otázky bezpečnosti, trhovej ekonomiky, environmentálne problémy, národnú diskusiu a interakciu, bilaterálne otázky

- Poznámky: program je zameraný na podporu rozvoja novej generácie intelektuálnych lídrov, ktorí využijú poznatky o Japonsku vo svojej vedeckej činnosti a nadviažu individuálne a inštitucionálne siete, ktoré budú využívať i v budúcnosti; trvanie pobytu je 1 až 2 mesiace
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí je spravidla v decembri na Japonskom veľvyslanectve v Bratislave
- Bližšie informácie: www.jpf.go.jp

Matsumaeho medzinárodná nadácia – program pre postdoktorandov

- Zameranie: uprednostnení sú uchádzači z oblasti prírodných vied, techniky a medicíny.
- Cieľová skupina: mladý vedecký pracovník
- Podmienky: ukončené doktorandské štúdium; vek do 49 rokov; anglický alebo japonský jazyk
- Poznámky: dĺžka trvania pobytu je 3 až 6 mesiacov
- Žiadosti: uzávierka podávania prihlášok je spravidla v auguste
- Bližšie informácie: www.mif-japan.org

Japonská spoločnosť pre propagáciu vedy

Dlhodobé postdoktorandské štipendium

- Zameranie: humanitné, spoločenské a prírodné vedy
- Cieľová skupina: postdoktorand, mladý vedecký pracovník
- Podmienky: ukončené doktorandské štúdium pred menej než 6 rokmi
- Poznámky: štipendium je udeľované na 12 až 24 mesiacov
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí je v stanovených termínoch niekoľkokrát do roka
- Bližšie informácie: www.mif-japan.org/

Krátkodobé postdoktorandské štipendium

- Zameranie: humanitné, spoločenské a prírodné vedy
- Cieľová skupina: postdoktorand, mladý vedecký pracovník
- Podmienky: ukončené doktorandské štúdium pred menej než 6 rokmi
- Poznámky: štipendium je udeľované na 1 až 12 mesiacov
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí je spravidla 6-krát za rok
- Bližšie informácie: www.jsps.go.jp/english/e-fellow/postdoctoral.html

Štipendiá na výskumné pobyty v Slovanskom výskumnom centre Hokkaidskej univerzity

- Zameranie: oblasti štúdií zamerané na krajiny východnej Európy a krajiny bývalého Sovietskeho zväzu
- Cieľová skupina: vedecký pracovník, vysokoškolský učiteľ
- Podmienky: interní pracovníci; ukončené doktorandské štúdium
- Poznámky: trvanie pobytu je 10 mesiacov alebo 5 mesiacov v zimnom alebo letnom termíne
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v septembri
- Bližšie informácie: <http://src-h.slav.hokudai.ac.jp/index-e.html>

Nadácia Canon – program pre mladých výskumníkov

- Zameranie: všetky vedné odbory
- Cieľová skupina: výskumný pracovník (alebo príslušník obchodnej, priemyselnej, vládnej alebo inej odbornej sféry)

- Podmienky: ukončené doktorandské (minimálne magisterské) štúdium max. pred 10 rokmi; vek do 49 rokov
- Poznámky: trvanie pobytu je 3 mesiace až 1 rok
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v septembri
- Bližšie informácie: www.canonfoundation.org

Iné

- Národný štipendijný program (str. 69)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 39)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 74)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 75)

JORDÁNSKO

Štipendijné ponuky Amerického centra pre orientálny výskum (ACOR)

- Zameranie: humanitné a spoločenské vedy
- Cieľová skupina: doktorand
- Poznámky: dĺžka pobytu je 1 až 12 mesiacov
- Žiadosti: uzávierka na podávanie žiadostí o štipendium býva spravidla vo februári
- Bližšie informácie: www.acorjordan.org

Iné

- Národný štipendijný program (str. 69)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 39)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 67)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 74)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 75)

JUHOAFRICKÁ REPUBLIKA

Nadácia Clauda Leona

- Zameranie: prírodné, technické, lekárske a pôdohospodárske vedy
- Cieľová skupina: postdoktorand (max. 5 rokov od udelenia titulu PhD.)
- Poznámky: dĺžka pobytu je 2 roky
- Žiadosti: uzávierka na podávanie žiadostí o štipendium býva spravidla v apríli/májí
- Bližšie informácie: www.leonfoundation.co.za

Iné

- Národný štipendijný program (str. 69)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 39)
- Mobilné granty na základe bilaterálnych dohôd o vedecko-technickej spolupráci (str. 73)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 74)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 75)

KANADA

Informácie o možnostiach štipendií na doktorandské štúdium, postdoktorandské a iné výskumné pracovné príležitosti sa dajú získať na www.scholarships-bourses.gc.ca/. Scholarshipscanada.com (www.scholarshipscanada.com) je rozsiahla databáza štipendií a grantov určených pre kanadských aj zahraničných študentov a doktorandov pôsobiacich na kanadských univerzitách.

Zoznam zdrojov finančnej pomoci a prostriedkov na akademickú výmenu je uvedený aj na stránke „Canadian Information Centre for International Credentials“ www.cicic.ca.

V ďalšom texte uvádzame niektoré konkrétne štipendijné ponuky.

Program vlády kanadskej provincie Ontário (Ontario Graduate Scholarship Program)

- Zameranie: všetky vedné odbory
- Cieľová skupina: doktorand
- Poznámky: štipendium je udeľované na 1 rok (alebo na 2 – 3 trimestre); pobyt sa uskutočňuje na inštitúcii v oblasti Ontário
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí je v závislosti od prijímajúcej vysokej školy a študijného odboru
- Bližšie informácie: www.ontario.ca/page/student-loans-grants-scholarships-and-bursaries, www.sgs.utoronto.ca/currentstudents/Pages/Ontario-Graduate-Scholarship.aspx

Štúdium quebeckej literatúry v Montreale

Štipendium Jeana-Cleo Godina

- Zameranie: quebecká literatúra
- Cieľová skupina: doktorand
- Poznámky: trvanie podpory je 3 mesiace; pobyt sa musí uskutočniť v rámci akademického roka
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí je spravidla v máji
- Bližšie informácie: www.crilcq.org/accueil/ressources/bourses-prix-soutien/universite-de-montreal/bourse-jean-cleo-godin/

Postdoktorandské štipendium CRILCQ

- Zameranie: quebecká literatúra a kultúra
- Cieľová skupina: postdoktorand, výskumný pracovník
- Podmienky: ukončené doktorandské štúdium
- Poznámky: trvanie pobytu je 12 mesiacov
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí je spravidla v máji
- Bližšie informácie: www.crilcq.org/bourses-prix-soutien/

Výskumné štipendium v oblasti fyziky na Perimeter Institute

- Zameranie: teoretická fyzika
- Cieľová skupina: postdoktorand, výskumný pracovník
- Poznámky: trvanie pobytu je 3 roky
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí je spravidla v novembri
- Bližšie informácie: www.perimeterinstitute.ca/2013-perimeter-institute-postdoctoral-fellowship

Štipendium kanadskej vlády na doktorandské štúdium (The Vanier Canada Graduate Scholarships)

- Zameranie: spoločenské, humanitné, prírodné vedy, inžinierstvo, zdravotníctvo
- Cieľová skupina: doktorand
- Podmienky: uchádzača na štipendium nominuje vybraná kanadská univerzita (zoznam je na stránke)
- Poznámky: trvanie podpory je 3 roky
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí je spravidla v októbri
- Bližšie informácie: www.vanier.gc.ca/en/home-accueil.html

Štipendia Medzinárodnej rady pre kanadské štúdiá pre absolventov a postdoktorandov (The International Council for Canadian Studies)

- Zameranie: oblasť výskumu sa týka Kanady
- Cieľová skupina: absolvent VŠ, postdoktorand
- Poznámky: trvanie pobytu je 1 až 3 mesiace
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí je spravidla v novembri
- Bližšie informácie: www.iccs-ciec.ca/iccs-scholarships-awards.php

Štipendia na výskumné pobyty v kanadských laboratóriách v oblasti prírodných a technických vied (Natural Sciences and Engineering Research Council of Canada)

- Zameranie: prírodné a technické vedy
- Cieľová skupina: absolvent VŠ, doktorand
- Poznámky: trvanie podpory je 12 až 36 mesiacov (počas doktorandského štúdia)
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí je priebežne (podľa vybranej univerzity)
- Bližšie informácie: www.nserc-crsng.gc.ca/Students-Etudiants/Index.eng.asp

Iné

- Národný štipendijný program (str. 69)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 39)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 67)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 74)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 75)

KAZACHSTAN

Memorandum medzi MŠVVaŠ SR a Ministerstvom školstva a vedy Kazašskej republiky o spolupráci v oblasti vzdelávania

3- až 10-mesačný výskumný pobyt

- Zameranie: všetky vedné odbory, výskumný pobyt sa realizuje na verejnej vzdelávacej inštitúcii podľa vlastného výberu
- Cieľová skupina: doktorand
- Podmienky: akceptačný alebo pozývací list; kazašský alebo anglický jazyk
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v marci v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov

Iné

- Národný štipendijný program (str. 69)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 67)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 74)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 75)

KÓREJSKÁ REPUBLIKA**Štipendiá kórejskej vlády***Celé doktorandské štúdium*

- Zameranie: všetky vedné odbory, výskumný pobyt sa realizuje na verejnej vzdelávacej a výskumnej inštitúcii podľa vlastného výberu
- Cieľová skupina: absolvent VŠ, doktorand
- Podmienky: magisterský diplom; vek do 40 rokov; kórejský alebo anglický jazyk; dobrý zdravotný stav
- Poznámky: štúdiu predchádza ročná jazyková príprava
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla vo februári v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov.

Graduate School of Korean Studies*Štipendium na doktorandské štúdium a výskumný pobyt*

- Zameranie: humanitné vedy, umenie a spoločenské vedy
- Cieľová skupina: absolvent 2. stupňa VŠ, na výskumný pobyt sa môže uchádzať absolvent 1. stupňa VŠ
- Podmienky: magisterský diplom, alebo diplom ekvivalentný absolvovaniu 2. stupňa VŠ, prípadne doklad o blížiacom sa dátume ukončenia VŠ
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí je spravidla v máji, žiadosti sa podávajú online na www.aks.ac.kr/admission a zároveň sa materiály zasielajú poštou priamo na univerzitu
- Bližšie informácie: Veľvyslanectvo Kórejskej republiky na Slovensku, Štúrova 16/12, 811 02 Bratislava, info@rokembassy.sk

Iné

- Národný štipendijný program (str. 69)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 39)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 74)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 75)

LICHTENŠTAJSKO

- Národný štipendijný program (str. 69)
- Programy financované z Európskej únie (str. 39)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 74)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 75)

LITVA

- Národný štipendijný program (str. 69)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 39)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 67)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 74)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 75)
- Ďalšie možnosti podpory výskumu: portál EURAXESS Litva www.euraxess.lt

LOTYŠSKO

Štipendia lotyšskej vlády administrované VIAA (Štátna agentúra pre rozvoj vzdelávania)

Študijné a výskumné pobyty

- Zameranie: všetky vedné odbory, študijný pobyt sa realizuje na verejnej vzdelávacej a výskumnej inštitúcii podľa vlastného výberu
- Cieľová skupina: doktorand
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v apríli
- Poznámky: štipendium je poskytované na max. 11 mesiacov
- Bližšie informácie: www.viaa.gov.lv

Výskumné pobyty pre vysokoškolských učiteľov

- Zameranie: všetky vedné odbory, študijný pobyt sa realizuje na verejnej vzdelávacej a výskumnej inštitúcii podľa vlastného výberu
- Cieľová skupina: vysokoškolský učiteľ
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v apríli
- Poznámky: štipendium je poskytované na max. 3 mesiace
- Bližšie informácie: www.viaa.gov.lv

Letné školy

- Cieľová skupina: doktorand, vedecký pracovník VŠ, vysokoškolský učiteľ
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v máji
- Poznámky: uchádzač zasiela žiadosť o štipendium spolu s požadovanými podkladovými materiálmi priamo na vysokú školu, ktorá organizuje letnú školu
- Bližšie informácie: www.viaa.gov.lv

Iné

- Národný štipendijný program (str. 69)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 39)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 67)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 74)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 75)
- Ďalšie možnosti podpory výskumu: portál EURAXESS Lotyšsko www.euraxess.lv

LUXEMBURSKO

- Národný štipendijný program (str. 69)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 39)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 67)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 74)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 75)
- Ďalšie možnosti podpory výskumu: portál EURAXESS Luxembursko www.euraxess.lu

MACEDÓNSKO

Program spolupráce medzi MŠVVaŠ SR a Ministerstvom školstva a vedy Macedónskej republiky v oblasti vzdelávania a vedy

3- až 10-mesačný študijný/výskumný pobyt pre doktorandov

- Zameranie: všetky odbory
- Cieľová skupina: doktorand
- Podmienky: akceptačný list, odborný program, zoznam publikačnej činnosti (predkladajú doktorandi)
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla vo februári v SAIA, n. o.
- Poznámky: prijímajúca strana hradí štipendium vo výške 70 € na mesiac, ubytovanie na vysokoškolských internátoch a náklady na verejnú dopravu
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov

Iné

- Národný štipendijný program (str. 69)
- CEEPUS (str. 58)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 39)
- Medzinárodný vyšehradský fond (str. 61)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 67)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 74)
- Ďalšie možnosti podpory výskumu: portál EURAXESS Macedónsko www.euraxess.mk

MALTA

- Národný štipendijný program (str. 69)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 39)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 67)
- Ďalšie možnosti podpory výskumu: portál EURAXESS Malta www.euraxess.org.mt

MAĎARSKO

Program spolupráce medzi MŠVVaŠ SR a Ministerstvom školstva Maďarska v oblasti školstva, vedy, športu a mládeže

1- až 10-mesačný doktorandský pobyt

- Zameranie: všetky vedné odbory, výskumný pobyt sa realizuje na verejnej vzdelávacej a výskumnej inštitúcii podľa vlastného výberu
- Cieľová skupina: interný doktorand
- Podmienky: akceptačný list; maďarský jazyk alebo iný dohodnutý jazyk potvrdený v akceptačnom liste
- Poznámky: uchádzač sa musí zaregistrovať online na www.scholarship.hu do termínu uvedeného v databáze štipendií a grantov na www.saia.sk
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla vo februári v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov

1- až 3-mesačný výskumný pobyt

- Zameranie: všetky vedné odbory, výskumný pobyt sa realizuje na verejnej vzdelávacej a výskumnej inštitúcii podľa vlastného výberu
- Cieľová skupina: vedecký pracovník VŠ, vysokoškolský učiteľ
- Podmienky: pozývaci list; maďarský alebo iný dohodnutý jazyk, potvrdenie o zdravotnom stave v maďarskom/anglickom jazyku.
- Poznámky: uchádzač sa musí zaregistrovať online na www.scholarship.hu do termínu uvedeného v databáze štipendií a grantov na www.saia.sk
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla vo februári v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov

5- až 20-dňový krátkodobý pobyt

- Zameranie: všetky vedné odbory, výskumný pobyt sa realizuje na verejnej vzdelávacej a výskumnej inštitúcii podľa vlastného výberu
- Cieľová skupina: vedecký pracovník VŠ, vysokoškolský učiteľ
- Podmienky: pozývaci list; maďarský alebo iný dohodnutý jazyk, potvrdenie o zdravotnom stave v maďarskom/anglickom jazyku
- Poznámky: uchádzač sa musí zaregistrovať online na www.scholarship.hu do termínu uvedeného v databáze štipendií a grantov na www.saia.sk
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla vo februári v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov

Letné kurzy maďarského jazyka

- Zameranie: maďarský jazyk
- Cieľová skupina: doktorand, vysokoškolský učiteľ, vedecký pracovník (pôsobiaci v rezorte školstva)
- Podmienky: základy maďarského jazyka
- Poznámky: jazykové kurzy – Budapešť (www.summeruniversity.hu), Debrecín (www.nyariegyetem.hu), Pécs (www.isc.pte.hu), Szeged (www2.arts.u-szeged.hu/hungarianstudies/summer.htm); ponuka odborných kurzov sa každoročne obmieňa (www.scholarship.hu); kurzy sú v trvaní 2 až 4 týždne; uchádzač sa musí zaregistrovať

online na www.scholarship.hu do termínu uvedeného v databáze štipendií a grantov na www.saia.sk

- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla vo februári v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov

Maďarská štipendijná rada (MÖB)

Postgraduálne štúdium a výskum

- Zameranie: všetky vedné odbory
- Cieľová skupina: absolvent VŠ
- Poznámky: trvanie pobytu je 3 až 21 dní alebo 1 až 10 mesiacov
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí je spravidla vo februári
- Bližšie informácie: www.scholarship.hu

Celé doktorandské štúdium

- Zameranie: všetky vedné odbory
- Cieľová skupina: absolvent VŠ, doktorand
- Podmienky: plynulá znalosť maďarčiny; štipendium je podmienené následným prijatím na doktorandské štúdium
- Poznámky: trvanie podpory je 36 mesiacov
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí je spravidla vo februári
- Bližšie informácie: www.scholarship.hu

Postdoktorandské štúdium a výskum

- Zameranie: všetky vedné odbory
- Cieľová skupina: postdoktorand, vedecký pracovník
- Podmienky: ukončené doktorandské štúdium
- Poznámky: trvanie podpory je 1 až 10 mesiacov.
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí je spravidla vo februári
- Bližšie informácie: www.scholarship.hu

Výskumný pobyt

- Zameranie: všetky vedné odbory
- Cieľová skupina: výskumný pracovník
- Podmienky: ukončené doktorandské štúdium
- Poznámky: trvanie pobytu 3 až 21 dní alebo 1 až 10 mesiacov
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí je spravidla v apríli
- Bližšie informácie: www.scholarship.hu

Stredoeurópska univerzita so sídlom v Budapešti (Central European University in Budapest)

Štipendium na doktorandské štúdium aplikovanej matematiky v anglickom jazyku končiace americkým diplomom

- Zameranie: matematika
- Cieľová skupina: absolvent VŠ, doktorand
- Podmienky: anglický jazyk
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí je spravidla v marci
- Bližšie informácie: www.ceu.edu

Štipendijná ponuka CEU na letné odborné školy SUN

- Cieľová skupina: doktorand, vedecký pracovník, vysokoškolský učiteľ
- Podmienky: anglický jazyk
- Poznámky: v ponuke sú rôzne kurzy
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí je pre jednotlivé kurzy z ponuky rôzna (január až marec)
- Bližšie informácie: www.ceu.edu/academics/non-degree

Štipendiá na postgraduálne štúdium – MA, PhD, LLM, SJD

- Zameranie: spoločenské a humanitné vedy
- Cieľová skupina: absolvent VŠ, doktorand
- Podmienky: znalosť anglického jazyka; ukončené vysokoškolské štúdium; splnenie špecifických podmienok pre jednotlivé programy
- Študijné programy a akademické tituly: ekonómia (MA, PhD), environmentálne vedy (MS, PhD), rodové štúdiá (MA, PhD), história (MA, PhD), medzinárodné vzťahy a európske štúdiá (MA, PhD), právne vedy (LLM, MA, SJD), aplikovaná matematika (MA, PhD), stredoveké štúdiá (MA, PhD), štúdiá o nacionalizme (MA, PhD), filozofia (PhD), politické vedy (MA, PhD), sociológia a sociálna antropológia (MA, PhD), verejná správa (MA), obchodná akadémia CEU (BBA/Laurea, MBA, MS, IMM), kognitívne vedy (PhD)
- Druhy štipendií: Full CEU Scholarship – pokrýva školné, ubytovanie, stravu, vreckové a poistenie; Partial CEU Scholarship – pokrýva školné, ubytovanie, príspevok na stravu a poistenie; Tuition Waiver – odpustenie celého školného alebo jeho časti; uvedené štipendiá neplatia pre Obchodnú akadémiu CEU (CEU Business School). Prijatí doktorandi dostávajú plné štipendium.
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí: november, január a marec (podľa kompletnosti žiadosti)
- Bližšie informácie: www.ceu.edu

Iné

- Národný štipendijný program (str. 69)
- CEEPUS (str. 58)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 39)
- Medzinárodný vyšehradský fond (str. 61)
- Mobilné granty na základe bilaterálnych dohôd o vedecko-technickej spolupráci (str. 73)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 67)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 74)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 75)
- Ďalšie možnosti podpory výskumu: portál EURAXESS Maďarsko www.euraxess.hu/

MALAJZIA

Vládne štipendium Malajzie

- Zameranie: prírodné, technické, lekárske, pôdohospodárske, humanitné a spoločenské vedy
- Cieľová skupina: doktorand, postdoktorand
- Podmienky pre uchádzačov: vek do 45 rokov, absolvovaný test znalosti anglického jazyka TOEFL alebo IELTS nie starší ako 2 roky, výborné študijné výsledky, povinná zdravotná prehliadka
- Žiadosti: spravidla 15. jún
- Bližšie informácie: www.mohe.gov.my

Iné

- Národný štipendijný program (str. 69)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 39)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 74)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 75)

MEXIKO

Štipendiá mexickej vlády

1- až 12-mesačný postgraduálny alebo postdoktorandský výskumný pobyt

- Zameranie: takmer všetky vedné odbory (mexická strana explicitne vymedzila niektoré odbory, v rámci ktorých sa štipendium neudeľuje)
- Cieľová skupina: absolvent 2. stupňa VŠ, doktorand, vedecký pracovník, pedagogický pracovník VŠ
- Podmienky: akceptačný list; španielsky jazyk
- Poznámky: zoznam inštitúcií (vrátane ponúkaných odborov), na ktorých je možné realizovať pobyt, je uvedený na www.gob.mx/amexcid/documentos/programas-academicos-ies-becas-de-excelencia?idiom=es
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v auguste v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov

Celé doktorandské štúdium

- Zameranie: takmer všetky vedné odbory (mexická strana explicitne vymedzila niektoré odbory, v rámci ktorých sa štipendium neudeľuje)
- Cieľová skupina: absolvent 2. stupňa VŠ
- Podmienky: akceptačný list; španielsky jazyk
- Poznámky: štipendium je ročné s možnosťou predĺženia o 24 mesiacov; výber prebieha formou osobného pohovoru; zoznam inštitúcií (vrátane ponúkaných odborov), na ktorých je možné realizovať pobyt, je uvedený na www.gob.mx/amexcid/documentos/programas-academicos-ies-becas-de-excelencia?idiom=es
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v auguste v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov.

Ročný špecializačný pobyt

- Zameranie: takmer všetky vedné odbory (mexická strana explicitne vymedzila niektoré odbory, v rámci ktorých sa štipendium neudeľuje)
- Cieľová skupina: študent 2. stupňa VŠ, doktorand
- Podmienky: akceptačný list; španielsky jazyk
- Poznámky: výber prebieha formou osobného pohovoru; zoznam inštitúcií (vrátane ponúkaných odborov), na ktorých je možné realizovať pobyt, je uvedený na www.gob.mx/amexcid/documentos/programas-academicos-ies-becas-de-excelencia?idiom=es
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v auguste v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov.

Ročný špecializačný pobyt v oblasti medicíny

- Zameranie: lekárske vedy
- Cieľová skupina: študent 2. stupňa VŠ, doktorand, vedecký pracovník VŠ
- Podmienky: akceptačný list; španielsky jazyk
- Dĺžka pobytu: 1 rok s možnosťou predĺženia o 24 mesiacov
- Poznámky: výber prebieha formou osobného pohovoru; zoznam inštitúcií (vrátane ponúkaných odborov), na ktorých je možné realizovať pobyt, je uvedený na www.gob.mx/amexcid/documentos/programas-academicos-ies-becas-de-excelencia?idiom=es
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v auguste v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov.

1- až 12-mesačný prednáškový pobyt pre odborníkov a VŠ učiteľov (Visiting Professors Program)

- Zameranie: všetky vedné odbory
- Cieľová skupina: vedecký pracovník VŠ, vysokoškolský učiteľ
- Podmienky: ukončené doktorandské štúdium; pozývací list z verejnej vysokej školy alebo výskumného pracoviska
- Poznámky: pobyt sa môže začať realizovať najskôr v júni a najneskôr v novembri
- Žiadosti: žiadosti o štipendium sa podávajú online priebežne od apríla do septembra cez portál Academic Cooperation Management System (<https://sigca.sre.gob.mx/login>)
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov.

Prednáškový pobyt pre odborníkov (High-Level Conferences) – cestovný grant

- Zameranie: všetky vedné odbory
- Cieľová skupina: odborníci, ktorí budú prednášať v Mexiku
- Podmienky: ukončené doktorandské štúdium; pozývací list, v ktorom musí byť uvedený presný program prednášok (názov, dátum); španielsky jazyk
- Poznámky: pobyt sa môže začať realizovať najskôr v júni a najneskôr v novembri
- Žiadosti: žiadosti o štipendium sa podávajú online priebežne od apríla do septembra cez portál Academic Cooperation Management System (<https://sigca.sre.gob.mx/login>)
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov

Výskumný pobyt Genaro Estrada pre odborníkov na Mexiko

- Zameranie: mexická kultúra, história a pod.
- Cieľová skupina: vedecký pracovník
- Dĺžka pobytu: 2 týždne – 12 mesiacov
- Podmienky: pozývaci list z verejnej vysokej školy, výskumného pracoviska, odbornej knižnice alebo kultúrnej inštitúcie; španielsky jazyk, schválený výskumný projekt
- Poznámky: pobyt sa môže začať realizovať najskôr v júni a najneskôr v novembri
- Žiadosti: žiadosti o štipendium sa podávajú online priebežne od apríla do septembra cez portál Academic Cooperation Management System (<https://sigca.sre.gob.mx/login>)
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov

Program zlepšovania kvality mexického vysokého školstva

- Zameranie: kvalita, administrácia a manažment vzdelávania
- Cieľová skupina: odborník z uvedených oblastí
- Dĺžka pobytu: 1 týždeň – 1 mesiac
- Podmienky: pozývaci list; španielsky jazyk, schválenie projektu asociáciou ANUIES
- Poznámky: pobyt sa môže začať realizovať najskôr v júni a najneskôr v novembri
- Žiadosti: žiadosti o štipendium sa podávajú online priebežne od apríla do septembra cez portál Academic Cooperation Management System (<https://sigca.sre.gob.mx/login>)
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov

1- až 6-mesačný umelecký pobyt na vytvorenie umeleckého diela

- Zameranie: umenie
- Cieľová skupina: umelci po ukončení najmenej trojročného štúdia na univerzite
- Podmienky: akceptačný list, odborný program
- Poznámky: pobyt sa môže začať realizovať najskôr v júni a najneskôr v novembri
- Žiadosti: žiadosti o štipendium sa podávajú online priebežne od apríla do septembra cez portál Academic Cooperation Management System (<https://sigca.sre.gob.mx/login>)
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov.

Návšteva pre spolupracovníkov z printových a elektronických médií

- Zameranie: printové a elektronické médiá
- Cieľová skupina: pracovníci printových a elektronických médií
- Podmienky: odporúčanie zamestnávateľa, pozývaci list, originál práce
- Poznámky: pobyt sa môže začať realizovať najskôr v júni a najneskôr v novembri
- Žiadosti: žiadosti o štipendium sa podávajú online priebežne od apríla do septembra cez portál Academic Cooperation Management System (<https://sigca.sre.gob.mx/login>)
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov

Iné

- Národný štipendijný program (str. 69)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 39)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 74)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 75)

MOLDAVSKO

Program spolupráce medzi MŠVVaŠ SR a Ministerstvom školstva a mládeže Moldavskej republiky v oblasti vzdelávania

3- až 10-mesačný stážový a študijný pobyt

- Zameranie: všetky vedné odbory, výskumný pobyt sa realizuje na verejnej vzdelávacej a výskumnej inštitúcii podľa vlastného výberu
- Cieľová skupina: doktorand, vedecký pracovník VŠ, vysokoškolský učiteľ
- Podmienky: moldavský alebo anglický jazyk
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v januári v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov

Iné

- Národný štipendijný program (str. 69)
- CEEPUS (str. 58)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 39)
- Medzinárodný vyšehradský fond (str. 61)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 67)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 74)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 75)
- Ďalšie možnosti podpory výskumu: portál EURAXESS Moldavsko www.euraxess.md

NEMECKO

Štipendia Nemeckej akademickej výmennej služby – DAAD

Krátkodobé výskumné pobyty pre doktorandov a mladých vedeckých pracovníkov

- Zameranie: všetky vedné odbory, výskumný pobyt sa realizuje na verejnej vzdelávacej a výskumnej inštitúcii podľa vlastného výberu
- Cieľová skupina: doktorand, mladý vedecký pracovník
- Podmienky: akceptačný list; nemecký a/alebo anglický jazyk
- Poznámky: pobyt je v trvaní 1–6 mesiacov; v čase uchádzania sa o štipendium sa nesmie uchádzač zdržiavať v Nemecku dlhšie ako 15 mesiacov; mladí vedeckí pracovníci musia mať v čase uchádzania sa o štipendium ukončené doktorandské štúdium maximálne pred 4 rokmi
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v novembri a v máji v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov

Dlhodobé výskumné pobyty pre doktorandov a mladých vedeckých pracovníkov

- Zameranie: všetky vedné odbory, výskumný pobyt sa realizuje na verejnej vzdelávacej a výskumnej inštitúcii podľa vlastného výberu
- Cieľová skupina: doktorand, mladý vedecký pracovník
- Podmienky: akceptačný list; nemecký a/alebo anglický jazyk
- Poznámky: pobyt je v trvaní 7 – 10 mesiacov; v čase uchádzania sa o štipendium sa nesmie uchádzač zdržiavať v Nemecku dlhšie ako 15 mesiacov; mladí vedeckí pracovníci musia mať v čase uchádzania sa o štipendium ukončené doktorandské štúdium maximálne pred 2 rokmi
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v novembri v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov

Celé doktorandské štúdium (3 roky)

- Zameranie: všetky vedné odbory, výskumný pobyt sa realizuje na verejnej vzdelávacej a výskumnej inštitúcii podľa vlastného výberu
- Cieľová skupina: absolvent VŠ, doktorand v prvom ročníku
- Podmienky: akceptačný list; nemecký a/alebo anglický jazyk
- Poznámky: štipendium sa udeľuje vo výnimočných prípadoch; v čase uchádzania sa o štipendium sa nesmie uchádzač zdržiavať v Nemecku dlhšie ako 1 rok; odporúča sa, aby sa študenti prihlásili na medzinárodné doktorandské programy IPP (www.daad.de/ipp).
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v novembri v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov

Výskumný pobyt pre vysokoškolských učiteľov a vedeckých pracovníkov

- Zameranie: všetky vedné odbory, výskumný pobyt sa realizuje na verejnej vzdelávacej a výskumnej inštitúcii podľa vlastného výberu
- Cieľová skupina: vedecký pracovník VŠ, vysokoškolský učiteľ
- Podmienky: pozývaci list; nemecký a/alebo anglický jazyk
- Poznámky: pobyt je v trvaní 1 – 3 mesiace; opätovné udelenie štipendia je možné najskôr po 3 rokoch
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v novembri a v máji v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov

Výskumný pobyt pre bývalých štipendistov DAAD

- Zameranie: všetky vedné odbory, výskumný pobyt sa realizuje na verejnej vzdelávacej a výskumnej inštitúcii podľa vlastného výberu
- Cieľová skupina: bývalý štipendista DAAD
- Podmienky: pozývaci list; nemecký a/alebo anglický jazyk
- Poznámky: pobyt je v trvaní 1 – 3 mesiace; opätovné udelenie štipendia je možné najskôr po 3 rokoch
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v novembri a v máji v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov

Umelecké štipendiá

- Zameranie: výtvarné umenie, design, film, hudba, herectvo, tanec, réžia, choreografia, architektúra
- Cieľová skupina: absolvent VŠ
- Poznámky: pobyt je v trvaní 1 rok
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v októbri na adrese DAAD
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov, www.daad.de

Odborné exkurzie

- Zameranie: všetky vedné odbory
- Cieľová skupina: skupiny študentov VŠ od 10 do 15 osôb pod vedením učiteľa VŠ
- Poznámky: žiadosť podáva vysokoškolský učiteľ; trvanie exkurzie 7 – 12 dní
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla vo februári, máji a novembri na www.daad.de/deutschland/stipendium/datenbank/de/21148-stipendien-datenbank/?origin=12&status=3&subjec
- Bližšie informácie: www.daad.de

Študentské praxe

- Zameranie: všetky vedné odbory
- Cieľová skupina: skupiny študentov VŠ od 10 do 15 osôb po vedením učiteľa VŠ
- Poznámky: prax sa uskutoční na základe pozvania nemeckej vysokej školy na nemeckej vysokej škole, v podniku, prípadne vo vybraných organizáciách, môžu to byť aj odborné kurzy, semináre, workshopy; žiadosti o finančnú podporu podáva nemecký partner priamo na adresu DAAD v Bonne; trvanie praxe 7 – 12 dní
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla vo februári, máji a novembri
- Bližšie informácie: www.daad.de

Program podpory výmeny osôb pracujúcich na spoločnom projekte (PPP) medzi MŠVVaŠ SR, SAV a DAAD

- Zameranie: všetky vedné odbory
- Cieľová skupina: vedecký pracovník, vysokoškolský učiteľ
- Podmienky: účasť mladých vedeckých pracovníkov, doktorandov; aktuálna medzinárodne významná téma
- Poznámky: mobilita sa týka výlučne riešenia slovensko-nemeckých projektov schválených pre nasledujúce dvojročné obdobie. Nemeckí riešitelia podávajú projekty DAAD (Bonn), slovenskí podľa svojej domácej inštitúcie: z vysokých škôl Sekcii medzinárodnej spolupráce a európskych záležitostí MŠVVaŠ SR a z pracovísk SAV Odboru medzinárodnej spolupráce SAV. Predpokladom pre podanie žiadosti je konkrétny vedecký projekt (resp. zámer), na ktorom spoločne pracujú vedci z oboch krajín. Hradiť možno výlučne komplexné cestovné a pobytové náklady súvisiace s výmenou zúčastnených výskumných skupín; základné financovanie projektu (osobné a vecné náklady na oboch stranách) musí byť zabezpečené z iných prostriedkov, vedľajšie náklady súvisiace s riešením projektu (náklady na materiál atď.) nemôžu byť hradené.
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v júni na MŠVVaŠ SR (partneri zo slovenských vysokých škôl) alebo SAV (partneri z ústavov SAV)
- Bližšie informácie: www.minedu.sk, www.oms.sav.sk/index.php?dv=teritoria&code=GER&user_id=6924

Štipendium bavorskej vlády na postgraduálne alebo doktorandské štúdium

- Cieľová skupina: absolvent VŠ, doktorand
- Podmienky: vek do 30 rokov; ukončené vysokoškolské štúdium s vynikajúcim prospechom; výborné jazykové znalosti
- Poznámky: absolvovanie štúdia na bavorskej vysokej škole; dĺžka trvania štipendia 1 rok s možnosťou predĺženia celkovo na tri roky
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí je spravidla v decembri na adrese Bayhostu.
- Bližšie informácie: www.bayhost.de

KAAD – Katolícka akademická zahraničná služba

- Zameranie: všetky vedné odbory
- Cieľová skupina: doktorand, mladý vedecký pracovník VŠ, vysokoškolský učiteľ
- Podmienky: angažovanosť v cirkvi a spoločnosti (vo výnimočných prípadoch sa môže uchádzať aj príslušník iného náboženstva); dobrá znalosť nemeckého jazyka; odborná kvalifikácia
- Poznámky: doktorandské štipendiá v trvaní max. 3 roky; učitelia VŠ môžu absolvovať krátkodobý pobyt v trvaní do 6 mesiacov
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v januári a v júni
- Bližšie informácie: www.kaad.de, <http://kaad.de/stipendien/osteuropprogramm>
informovanie na Slovensku: prof. Dr. Peter Volek, peter.volek@fphil.ku.sk

Štipendiá Nadácie Alexandra von Humboldta

Výskumné pobyty pre postdoktorandov

- Zameranie: všetky vedné odbory
- Cieľová skupina: postdoktorand, mladý vedecký pracovník
- Podmienky: doktorandské štúdium ukončené max. pred 4 rokmi; kvalitná publikačná činnosť v uznávaných odborných časopisoch; v prípade humanitných a spoločenských vied je podmienkou veľmi dobrá znalosť nemeckého jazyka, v prípade prírodných a technických vied nemeckého alebo anglického jazyka
- Poznámky: trvanie štipendia 6–24 mesiacov, vo výnimočných prípadoch s možnosťou predĺženia; štipendiá na krátkodobé študijné pobyty a pracovné návštevy sa neudelujú
- Žiadosti: podávanie žiadostí je priebežne
- Bližšie informácie: www.humboldt-foundation.de

Výskumné pobyty špičkových vedeckých pracovníkov

- Zameranie: všetky vedné odbory
- Cieľová skupina: mladý vedecký pracovník
- Podmienky: doktorandské štúdium ukončené max. pred 12 rokmi; kvalitná publikačná činnosť v uznávaných odborných časopisoch; v prípade humanitných a spoločenských vied je podmienkou veľmi dobrá znalosť nemeckého jazyka, v prípade prírodných a technických vied nemeckého alebo anglického jazyka
- Poznámky: trvanie pobytu je 6–18 mesiacov
- Žiadosti: podávanie žiadostí je priebežne
- Bližšie informácie: www.humboldt-foundation.de

Štipendia Nadácie Hannsa Seidela

- Zameranie: všetky vedné odbory
- Cieľová skupina: absolvent VŠ, doktorand, postdoktorand, vedecký pracovník VŠ, vysokoškolský učiteľ
- Podmienky: odborné a osobnostné kvality; vedomie občianskej zodpovednosti a aktívna spoločensko-politická angažovanosť; dobré znalosti nemeckého jazyka; vek do 32 rokov
- Poznámky: štipendium sa udeľuje za účelom výskumnej práce, praxe alebo dokončenia doktorandského alebo doplnkového štúdia v trvaní 3–12 mesiacov; doktorandské štipendium sa prideľuje na 6–12 mesiacov
- Žiadosti: výber štipendistov sa uskutočňuje v spolupráci s projektovým partnerom a partnerskou organizáciou v domácej krajine uchádzača
- Bližšie informácie: www.hss.de/stipendium.html

Štipendia Nadácie Friedricha Eberta

- Zameranie: všetky vedné odbory
- Cieľová skupina: mladý vedecký pracovník prijatý na postgraduálne alebo doktorandské štúdium na nemeckej štátnej alebo štátom akreditovanej univerzite
- Podmienky: znalosť nemčiny; mimoriadne nadanie a odborná kvalifikácia (vynikajúce študijné výsledky na strednej a vysokej škole); ukončené vysokoškolské štúdium; angažovanosť v spoločensko-politickom dianí; osobnostné predpoklady
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí je priebežne počas celého roka; schvaľovací proces trvá 4–6 mesiacov; záujemcovia si žiadosti vyžadujú vyplnením dotazníka na internetovej stránke nadácie
- Bližšie informácie: www.fes.de

Štipendia Nadácie Friedricha Naumanna

- Zameranie: všetky vedné odbory okrem medicíny a stomatológie
- Cieľová skupina: absolvent a doktorand na vysokých školách v Nemecku
- Podmienky: mimoriadne nadanie a odborná kvalifikácia (vynikajúce študijné výsledky na strednej a vysokej škole); angažovanosť v spoločensko-politickom dianí; osobnostné predpoklady
- Poznámky: štipendium je v trvaní 1 rok a je možné ho predĺžiť maximálne na tri roky pri doktorandskom štúdiu a na dva roky pri doplnkovom štúdiu
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí je každoročne 15. mája na nasledujúci zimný semester a 15. novembra na nasledujúci letný semester; úspešní kandidáti sa zúčastňujú výberového pohovoru
- Bližšie informácie: www.fnst.org

Štipendia Nadácie Fritza Thyssena

- Zameranie: všetky vedné odbory
- Cieľová skupina: postdoktorand, mladý vedecký pracovník
- Podmienky: ukončené doktorandské štúdium
- Poznámky: krátkodobý výskumný pobyt
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí je priebežne; schvaľovací proces trvá 6–8 týždňov
- Bližšie informácie: www.fritz-thyssen-stiftung.de/

Medzinárodné stáže v parlamente

- Nemecký spolkový snem (Bundestag) v spolupráci s Humboldtovou univerzitou v Berlíne, Slobodnou univerzitou v Berlíne a Technickou univerzitou v Berlíne ponúka 5-mesačný program v Berlíne pre politicky angažovaných mladých ľudí.
- Cieľová skupina: absolvent VŠ
- Podmienky: ukončené vysokoškolské vzdelanie; vek do 30 rokov v čase nástupu na pobyt; výborná znalosť nemeckého jazyka; politická angažovanosť, prípadne mimoriadny záujem o dianie vo verejnom živote a aktívna participácia v ňom; úmysel pracovať v štátnej správe alebo v inej oblasti verejného života na Slovensku (v politických stranách, spolkoch, zväzoch a pod.)
- Poznámky: trvanie pobytu je 5 mesiacov; program pozostáva z úvodného seminára, v ktorom budú účastníci oboznámení s prácou v parlamente a s politickým, hospodárskym a kultúrnym životom v Nemecku, potom nasleduje prax v úradoch Spolkového snemu
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí je spravidla v júni; výber prebieha v dvoch etapách (prvé kolo výberu usporiada Nemecké veľvyslanectvo v Bratislave, úspešní kandidáti budú pozvaní na osobný pohovor s nemeckou komisiou na jeseň, pohovor sa koná v Bratislave)
- Bližšie informácie: www.bundestag.de/ips

Štipendia Nadácie Hermanna Niermanna na Univerzite vo Würzburgu na doktorandské a postgraduálne štúdium

- Zameranie: germanistika
- Cieľová skupina: absolvent VŠ, doktorand, vysokoškolský učiteľ germanistiky
- Poznámky: trvanie pobytu 1 alebo 2 roky; ročné pobyty s cieľom získania vysokej úrovne jazykových schopností, napr. pre budúcich učiteľov nemeckého jazyka na školách pre nemecké menšiny a pod.; ročné alebo dvojročné postgraduálne pobyty (Aufbaustudium) pre vynikajúcich absolventov germanistiky; doktorandské štúdium: pre doktorandov germanistiky na slovenskej univerzite alebo pre záujemcov o získanie doktorandského titulu na Univerzite vo Würzburgu; habilitácia pre mladých vysokoškolských učiteľov germanistiky; štipendium sa udeľuje na jeden rok a je možné ho predĺžiť
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí je každoročne v júni a v decembri
- Bližšie informácie: www.g-h-n-s.de/ (v časti Studienbörse), www.uni-wuerzburg.de

Herzog August Bibliothek, Wolfenbüttel

Štipendium na výskum v Knižnici kniežaťa Augusta (Herzog August Bibliothek)

- Zameranie: historicky orientované vedné odbory
- Cieľová skupina: výskumný pracovník, postdoktorand
- Poznámky: trvanie štipendia 2 – 12 mesiacov
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí je spravidla v januári
- Bližšie informácie: www.hab.de/de/home/wissenschaft/stipendienprogramme/forschungsstipendien.html

Štipendia Fondu Boehringer Ingelheim

Štipendia pre doktorandov

- Zameranie: biomedicína
- Cieľová skupina: doktorand

- Podmienky: doktorand – prvý univerzitný titul nemohol byť získaný pred viac ako 4 rokmi; osobnostné predpoklady, kvalitný výskumný projekt, vyhovujúce podmienky vo vybranej inštitúcii; nepracovať na téme dlhšie ako 6 mesiacov
- Poznámky: štipendium je poskytované na 2 roky s možnosťou predĺženia o ďalších 12 mesiacov
- Žiadosti: žiadosti sa podávajú spravidla vo februári, júni a októbri
- Bližšie informácie: www.bifonds.de

Cestovný grant

- Cieľová skupina: doktorand, postdoktorand
- Podmienky: doktorand – prvý univerzitný titul nemohol byť získaný pred viac ako 7 rokmi; postdoktorand – prvý univerzitný titul nemohol byť získaný pred viac ako 10 rokmi
- Poznámky: cestovný grant je udelený na krátkodobý pobyt do 3 mesiacov
- Žiadosti: uzávierka žiadostí je priebežná, žiadosť je potrebné predložiť najneskôr 6 týždňov pred plánovanou cestou
- Bližšie informácie: www.bifonds.de

Štipendá Nadácie Weimarskej klasiky

- Zameranie: dejiny kultúry
- Cieľová skupina: absolvent, postdoktorand, vedecký pracovník (ktorí pre svoj výskum potrebujú dokumentačné materiály z weimarských fondov)
- Poznámky: štipendium sa udeľuje na 1 až 6 mesiacov; štipendia sú rozdelené do troch kategórií (absolvent, postdoktorand, vedecký pracovník/rezident)
- Žiadosti: žiadosti sa podávajú spravidla do januára alebo do júla
- Bližšie informácie: www.klassik-stiftung.de/index.php?id=215

Štipendia Spoločnosti pre juhovýchodnú Európu

- Zameranie: ekonomické, humanitné a spoločenské vedy so zameraním na problematiku juhovýchodnej Európy
- Cieľová skupina: mladý výskumný pracovník (doktorand, postdoktorand, pracovník výskumnej inštitúcie)
- Podmienky: vek do 40 rokov; znalosť nemeckého jazyka
- Poznámky: štipendia sú poskytované záujemcom z juhovýchodnej Európy (zo Slovenska, ale aj z Albánska, Bosny a Hercegoviny, Bulharska, Macedónska, Grécka, Kosova, Chorvátska, Čiernej Hory, Moldavska, Rumunska, Srbska, Slovinska, Turecka, Maďarska a Cypru) na obdobie 28 dní
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí je spravidla v decembri, apríli a v auguste; rozhodnutia sa prijímajú vo februári, júni a októbri
- Bližšie informácie: www.sogde.org/nachwuchsfoerderung/stipendien/

Štipendia Nadácie Zeit (doktorandské štipendium na výskum migračných procesov)

- Zameranie: spoločenské vedy
- Cieľová skupina: doktorand
- Poznámky: dĺžka pobrania štipendia je 1 až 3 roky
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí je spravidla vo februári
- Bližšie informácie: www.zeit-stiftung.de/

Štipendijný program Nemeckej spolkovkej nadácie pre životné prostredie pre strednú a východnú Európu (MOE-Austauschstipendienprogramm der DBU)

- Zameranie: ochrana a tvorby životného prostredia
- Cieľová skupina: absolvent VŠ
- Podmienky: vek do 30 rokov; do 3 rokov od ukončenia magisterského alebo inžinierskeho štúdia; priemerná znalosť nemeckého jazyka a schopnosť prezentácie projektu v nemčine alebo angličtine, komunikácia v mieste pobytu môže byť v angličtine.
- Podnámky: štipendium trvá 6 až 12 mesiacov; uskuočňuje sa na nemeckých vysokých školách, v podnikoch, výskumných ústavoch, mimovládnych organizáciách, úradoch a pod.; začiatok pobytu je spravidla vo februári; vybraní žiadatelia budú písomne pozvaní na prijímací pohovor, ktorý sa koná na jeseň v Bratislave (pre slovenských uchádzačov)
- Žiadosti: žiadosť sa predkladá spravidla v auguste
- Bližšie informácie: www.dbu.de, zoznam ponúk štipendijných miest je aj na www.dbu.de/2586.html

Štipendia Alfreda Toepfera

- Zameranie: humanitné a sociálne vedy, divadelné a výtvarné umenie, hudba, architektúra, poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo
- Cieľová skupina: absolvent VŠ, doktorand
- Podmienky: vek do 30 rokov
- Poznámky: štipendium je udeľované na 1 rok
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí je spravidla v novembri
- Bližšie informácie: www.toeffer-stiftung.de/

Medzinárodná spolupráca v oblasti vzdelávania a výskumu v strednej a východnej Európe a juhovýchodnej Európe

- Zameranie: nové technológie, informačná spoločnosť, nanotechnológie, materiálové inovácie, medicína, biológia, biomedicínsky výskum, biotechnológie, genomika, potravinárstvo, udržateľný rozvoj a pod.
- Poznámky: projekt môže podať štátna alebo neštátna vysoká škola, výskumná inštitúcia, klinika, firma z Nemecka spolu s minimálne dvomi ďalšími partnermi, z toho aspoň jeden partner musí byť zo strednej alebo východnej Európy
- Žiadosti: žiadosti je možné predkladať priebežne
- Bližšie informácie: www.internationales-buero.de/

Štipendia a granty Nemeckej spoločnosti na podporu výskumu (Deutsche Forschungsgemeinschaft – DFG)

- DFG je asociácia z viac ako 80-ročnou históriou, ktorej členskú základňu tvoria nemecké výskumné univerzity, výskumné organizácie neuniverzitného typu, vedecké spoločnosti a akadémie vied. Poslaním DFG je propagácia vedy a výskumu a podpora a koordinácia výskumných projektov zo všetkých vedných disciplín. Špeciálnu pozornosť venuje rozvoju mladých výskumníkov. DFG je financované najmä z prostriedkov jednotlivých spolkových štátov, ako aj z prostriedkov federálnej vlády. DFG poskytuje podporu individuálnym projektom a výskumnej spolupráci, udeľuje ocenenia za mimoriadne výsledky vo výskume a financuje vedeckú infraštruktúru a vedeckú spoluprácu.
- Bližšie informácie: www.dfg.de/en/research_funding/index.html

Iné

- Národný štipendijný program (str. 69)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 39)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 67)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 74)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 75)
- Ďalšie možnosti podpory výskumu: portál EURAXESS Nemecko www.euraxess.de

NÓRSKO

Semestrálne granty pre študentov nórčiny na európskych univerzitách

- Zameranie: granty nórského ministerstva školstva a výskumu pre študentov nórčiny na európskych univerzitách na prácu súvisiacu so záverečnou prácou
- Cieľová skupina: študent VŠ 2. stupňa, doktorand
- Podmienky: odporúčanie tútora v Nórsku
- Poznámky: trvanie pobytu je od 1 do 3 mesiacov
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v marci
- Bližšie informácie: www.studyinnorway.no/mobility-grants

Medzinárodné Ibsenove štipendiá

- Zameranie: realizácia projektov, týkajúcich sa nórského dramatika Henrika Ibsena
- Cieľová skupina: jednotlivci, organizácie (umelecké, kultúrne)
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v apríli
- Bližšie informácie: www.ibsenawards.com

Iné

- Národný štipendijný program (str. 69)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 39)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 67)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 74)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 75)
- Ďalšie možnosti podpory výskumu: portál EURAXESS Nórsko www.euraxess.no

POLSKO

Program spolupráce medzi MŠVVaŠ SR a Ministrom národného vzdelávania a športu Poľskej republiky

1- až 3-mesačný výskumný pobyt

- Zameranie: všetky vedné odbory, výskumný pobyt sa realizuje na verejnej vzdelávacej a výskumnej inštitúcii podľa vlastného výberu
- Cieľová skupina: doktorand
- Podmienky: akceptačný list; poľský jazyk alebo iný svetový jazyk uvedený v akceptačnom liste
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla vo februári v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov

1- až 10-mesačný pobyt

- Zameranie: všetky vedné odbory, výskumný pobyt sa realizuje na verejnej vzdelávacej a výskumnej inštitúcii podľa vlastného výberu
- Cieľová skupina: vedecký pracovník VŠ, vysokoškolský učiteľ
- Podmienky: akceptačný list; poľský jazyk alebo iný svetový jazyk uvedený v akceptačnom liste
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla vo februári v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov

Letný kurz poľského jazyka

- Zameranie: poľský jazyk
- Cieľová skupina: doktorand, vysokoškolský učiteľ
- Podmienky: základná znalosť poľského jazyka
- Poznámky: prednosť majú slovakisti a polonisti; trvanie 3 až 4 týždne
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla vo februári v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov

Štipendijný program Thesaurus Poloniae

- Zameranie: kultúra, história, multikultúrne dedičstvo Poľska a Strednej Európy
- Cieľová skupina: doktorand, univerzitný profesor, docent, držiteľ titulu PhD.
- Poznámky: 3-mesačné pobyty v dvoch kategóriách; Program Junior (doktorandi) a Program Senior (univerzitný profesor, docent, držiteľ titulu PhD.)
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium je každoročne 15. február a 15. júl
- Bližšie informácie: <http://mck.krakow.pl/thesaurus-poloniae>

Nadácia Krzysztofa Skubiszewského

- Zameranie: právo, politické vedy, súčasná história
- Cieľová skupina: končiaci doktorandi, výskumní pracovníci
- Poznámky: 2-mesačná alebo ročná stáž na Varšavskej univerzite alebo inej poľskej univerzite s uvedeným zameraním
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium je spravidla v apríli
- Bližšie informácie: www.skubi.net

Iné

- Národný štipendijný program (str. 69)
- CEEPUS (str. 58)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 39)
- Medzinárodný vyšehradský fond (str. 61)
- Mobilitné granty na základe bilaterálnych dohôd o vedecko-technickej spolupráci (str. 73)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 67)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 74)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 75)
- Ďalšie možnosti podpory výskumu: portál EURAXESS Poľsko www.euraxess.pl

PORTUGALSKO

Štipendiá Inštitútu Camões

- Zameranie: štúdium alebo výskum portugalského jazyka a kultúry
- Cieľová skupina: podľa programu – absolvent VŠ, doktorand, postdoktorand, vedecký pracovník VŠ, vysokoškolský učiteľ, vedúci katedry portugalského jazyka a kultúry, prekladateľ alebo tlmočník portugalčiny
- Podmienky: akceptačný list z portugalskej univerzity (okrem programu Fernão Mendes Pinto); znalosť portugalského jazyka; ďalšie podmienky v závislosti od programu
- Poznámky:
 - štipendiá na 8-mesačný študijný alebo ročný výskumný pobyt v oblasti portugalského jazyka a kultúry; určené na magisterské, doktorandské štúdium
 - program Pessoa (do 8 mesiacov); určený pre vedúcich katedier portugalského jazyka alebo portugalských štúdií na projekty odbornej prípravy a výskumu v oblasti portugalského jazyka a kultúry
 - program Vieira (do 8 mesiacov); určený pre portugalčinárov – prekladateľov alebo tlmočníkov zapojených do projektov odbornej prípravy, alebo zlepšovania v oblasti prekladu a tlmočenia
 - program Fernão Mendes Pinto (do 12 mesiacov); na podporu výskumu a vzdelávania v oblasti portugalského jazyka a kultúry; určený pre pedagogických alebo vedeckých pracovníkov spolupracujúcich na programe vedeckého alebo odborného vzdelávania v oblasti portugalského jazyka a kultúry
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v marci
- Bližšie informácie: www.instituto-camoes.pt/

Iné

- Národný štipendijný program (str. 69)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 39)
- Mobilítne granty na základe bilaterálnych dohôd o vedecko-technickej spolupráci (str. 73)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 69)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 74)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 75)
- Ďalšie možnosti podpory výskumu: portál EURAXESS Portugalsko www.euraxess.pt

RAKÚSKO

Akcia Rakúsko – Slovensko, spolupráca vo vede a vzdelávaní

Akcia Rakúsko – Slovensko je bilaterálny program na podporu spolupráce medzi Rakúskom a Slovenskou republikou v oblasti vzdelávania, vysokého školstva, ako aj vo výskumnej oblasti.

Štipendiá Ernsta Macha Akcie Rakúsko – Slovensko pre doktorandov

- Zameranie: všetky vedné odbory; výskumný pobyt sa realizuje na niektorej zo štátnych univerzít, v Rakúskej akadémii vied a odborných vysokých školách (Fachhochschule) v rámci odborov financovaných prevažne zo Spolkového ministerstva pre vedu, výskum a hospodárstvo; môžu to byť aj archívy, knižnice, múzeá a výskumné pracoviská, ktorých zdroje, výskumné výsledky a infraštruktúra sú nevyhnutné pre realizáciu zámeru

- Cieľová skupina: doktorand
- Podmienky: doktorandi zo štátnych a verejných vysokých škôl, ako aj zo Slovenskej akadémie vied
- Poznámky: trvanie pobytu je 3–6 mesiacov
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium je spravidla v marci a v októbri
- Bližšie informácie: www.aktion.saia.sk

Výskumné štipendiá Akcie Rakúsko – Slovensko pre postdoktorandov

- Zameranie: všetky vedné odbory; výskumný pobyt postdoktorandov s vynikajúcimi vedeckými výsledkami; organizáciou pobytu na rakúskej strane môžu byť štátne univerzity, Rakúska akadémia vied a odborné vysoké školy (Fachhochschule) v rámci odborov financovaných prevažne zo Spolkového ministerstva pre vedu, výskum a hospodárstvo, pobyty sa tiež môžu realizovať aj v archívoch, knižniciach, múzeách a výskumných pracoviskách, ktorých zdroje, výskumné výsledky a infraštruktúra sú nevyhnutné pre realizáciu zámeru, no pre podanie žiadosti o štipendium je však potrebná dohoda o hostovaní (pozvanie) s vysokou školou alebo s akadémiou vied
- Cieľová skupina: postdoktorand
- Podmienky: o toto výskumné štipendium sa môžu uchádzať postdoktorandi (z verejných a štátnych vysokých škôl a zo Slovenskej akadémie vied) s výbornými výsledkami svojej výskumnej činnosti, ktorí ešte nie sú habilitovaní a u ktorých od udelenia titulu PhD. (alebo jeho ekvivalentu) neprešlo k termínu uzávierky viac ako 10 rokov
- Poznámky: trvanie pobytu je 3–6 mesiacov
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium je spravidla v marci a v októbri
- Bližšie informácie: www.aktion.saia.sk

Štipendiá Akcie Rakúsko – Slovensko na krátkodobé pobyty

- Zameranie: štipendium možno využiť na krátku študijnú cestu, prípadne kontaktné stretnutie s kolegami z partnerskej krajiny (max. 3 dni)
- Cieľová skupina: doktorand, pedagogický, vedecký pracovník
- Podmienky: pedagogickí a vedeckí pracovníci zo štátnych a verejných vysokých škôl, ako aj zo Slovenskej akadémie vied
- Žiadosti: podávanie žiadostí o štipendium je priebežne, začiatok pobytov možno plánovať najskôr o 60 dní od podania žiadosti
- Bližšie informácie: www.aktion.saia.sk

Štipendiá na letné jazykové kurzy

- Zameranie: nemecký jazyk; Riadiace grémium Akcie každoročne určí odbor, ktorého študenti sa môžu uchádzať o štipendium
- Cieľová skupina: doktorand
- Poznámky: trvanie 1 mesiac
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí je spravidla v marci
- Bližšie informácie: www.aktion.saia.sk

Projektová spolupráca tímov z Rakúska a zo Slovenska

- Zameranie: Aktivity v rámci podporených projektov majú trvalo zlepšiť bilaterálnu spoluprácu vysokoškolských učiteľov a výskumníkov. Podporované sú hlavne nadväzovanie kontaktov a prvé realizovanie spoločných aktivít. Zapojenie partnerov z tretích krajín do projektov je možné, ich účasť na projekte však nebude financovaná z prostriedkov Akcie. Pri projektoch s partnermi z tretích krajín musí byť v popredí rakúsko-slovenská spolupráca.
- Cieľová skupina: doktorand, postdoktorand
- Poznámky: trvanie projektu max. 1 rok (v kategórii III. max. 2 roky); oblasti podpory: I. spolupráca mladých výskumníkov; II. doktoráty pod dvojším vedením; III. organizácia rakúsko-slovenských školení (so zameraním na doktorandov); IV. organizácia rakúsko-slovenských letných jazykových kurzov; V. prednáškové cykly vynikajúcich vedeckých pracovníkov
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí je spravidla v marci, máji a októbri (v závislosti od oblasti podpory)
- Bližšie informácie: www.aktion.saia.sk

Štipendium Ernsta Macha Spolkového ministerstva pre vedu, výskum a hospodárstvo

- Zameranie: všetky vedné odbory
- Cieľová skupina: doktorand, postdoktorand
- Podmienky: vek do 35 rokov; byť študentom doktorandského štúdia mimo Rakúska, alebo mať ukončené doktorandské štúdium (titul PhD., resp. porovnateľný titul) a pôsobiť na inštitúcii mimo Rakúska; dobrá znalosť nemeckého alebo anglického jazyka.
- Poznámky: štipendium na 1–9 mesiacov
- Žiadosti: uzávierka prihlášok spravidla v marci
- Bližšie informácie: www.oead.at, www.grants.at

Štipendiá Franza Werfela

- Zameranie: rakúska literatúra
- Cieľová skupina: mladý univerzitný učiteľ
- Podmienky: nadviazaný kontakt záujemcu s rakúskym vedcom potenciálnej prijímajúcej inštitúcie; v učiteľskej činnosti dôraz na rakúsku literatúru
- Poznámky: dĺžka pobytu 4–9 mesiacov, s možnosťou predĺženia na celkovú dobu 18 mesiacov
- Žiadosti: uzávierka prihlášok býva spravidla v marci a v septembri
- Bližšie informácie: www.oead.at, www.grants.at

Štipendiá Richarda Plaschku

- Zameranie: rakúske dejiny
- Cieľová skupina: mladý univerzitný učiteľ
- Podmienky: vek do 35 rokov; nadviazaný kontakt záujemcu s rakúskym vedcom potenciálnej prijímajúcej inštitúcie; v učiteľskej činnosti dôraz na rakúske dejiny
- Poznámky: dĺžka pobytu 4–12 mesiacov, s možnosťou predĺženia na celkovú dobu 18 mesiacov
- Žiadosti: uzávierka prihlášok býva spravidla v marci a v septembri
- Bližšie informácie: www.oead.at, www.grants.at

Program Lise Meitnerovej pre vedcov zo zahraničia

- Zameranie: prírodné vedy, technické vedy, medicína, poľnohospodárstvo, lesníctvo, veterinárna medicína, spoločenské vedy, právo, ekonómia, humanitné vedy a teológia
- Cieľová skupina: vysokokvalifikovaný výskumník
- Podmienky: absolvent doktorandského štúdia (titul PhD.); mať medzinárodné vedecké publikácie; nezdržovať sa v Rakúsku viac ako 3 roky v rámci 10 po sebe nasledujúcich rokov
- Poznámky: podpora sa udeľuje na 12 – 24 mesiacov (bez možnosti predĺženia)
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí je priebežne
- Bližšie informácie: www.grants.at,
www.fwf.ac.at/de/forschungsfoerderung/fwf-programme/meitner-programm/

Cena Ignáca Liebena

- Zameranie: molekulárna biológia, chémia a fyzika
- Cieľová skupina: postdoktorand, mladý vedecký pracovník
- Podmienky: byť absolventom doktorandského štúdia (titul PhD.); vek do 40 rokov (v prípade prerušenia výskumnej kariéry za účelom rodičovskej dovolenky – vek do 44 rokov); významné vedecké úspechy
- Poznámky: cenu Ignáca L. Liebena (36 000 USD) vypisuje Rakúska akadémia vied
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí je spravidla v apríli
- Bližšie informácie: <http://stipendien.oeaw.ac.at/>

Štipendium Moritza Csákyho

- Zameranie: humanitné vedy, kultúrne štúdiá, spoločenské vedy
- Cieľová skupina: mladý vedecký pracovník
- Podmienky: byť absolventom magisterského alebo doktorandského štúdia; vek do 40 rokov
- Poznámky: štipendium vypisuje Rakúska akadémia vied
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí je každý nepárny rok v marci
- Bližšie informácie: <http://stipendien.oeaw.ac.at/>

Iné

- Národný štipendijný program (str. 69)
- CEEPUS (str. 58)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 39)
- Mobilitné granty na základe bilaterálnych dohôd o vedecko-technickej spolupráci (str. 73)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 67)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 74)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 75)
- Ďalšie možnosti podpory výskumu: portál EURAXESS Rakúsko www.euraxess.at

RUMUNSKO

Program spolupráce medzi MŠVVaŠ SR a Ministerstvom národného školstva Rumunska

3- až 10-mesačný vedecký alebo výskumný pobyt

- Zameranie: všetky vedné odbory, výskumný pobyt sa realizuje na verejnej vzdelávacej a výskumnej inštitúcii podľa vlastného výberu
- Cieľová skupina: doktorand, vedecký pracovník VŠ, vysokoškolský učiteľ
- Podmienky: pozývaci list; rumunský alebo iný jazyk uvedený v akceptačnom liste
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla vo februári v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov

Letný kurz rumunského jazyk, kultúry a literatúry

- Zameranie: rumunský jazyk, kultúra a literatúra
- Cieľová skupina: doktorand, vysokoškolský učiteľ
- Podmienky: základy rumunského jazyka
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla vo februári v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov

Iné

- Národný štipendijný program (str. 67)
- CEEPUS (str. 58)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 39)
- Mobilitné granty na základe bilaterálnych dohôd o vedecko-technickej spolupráci (str. 73)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 67)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 74)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 75)
- Ďalšie možnosti podpory výskumu: portál EURAXESS Rumunsko www.euraxess.ro

RUSKO

Dohoda medzi MŠVVaŠ SR a Ministerstvom vzdelávania Ruskej federácie o spolupráci v oblasti vzdelávania

1- až 10-mesačný výskumný pobyt

- Zameranie: takmer všetky vedné odbory (okrem umeleckých odborov a odboru „medzinárodné vzťahy“), výskumný pobyt sa realizuje na verejnej vzdelávacej a výskumnej inštitúcii podľa vlastného výberu (okrem umeleckej)
- Cieľová skupina: doktorand, vedecký pracovník VŠ, vysokoškolský učiteľ
- Podmienky: akceptačný alebo pozývaci list; ruský jazyk
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla vo februári v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov

1-mesačný letný kurz ruského jazyka

- Zameranie: ruský jazyk (uprednostnení môžu byť nerusisti)
- Cieľová skupina: doktorand, vedecký pracovník VŠ, vysokoškolský učiteľ
- Podmienky: ruský jazyk; lekárske potvrdenie o spôsobilosti absolvovať kurz (v ruskom alebo anglickom jazyku)
- Poznámky: kurz sa uskutoční v Štátnom inštitúte ruského jazyka A. S. Puškina v Moskve
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla vo februári v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov.

Iné

- Národný štipendijný program (str. 69)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 39)
- Mobilitné granty na základe bilaterálnych dohôd o vedecko-technickej spolupráci (str. 73)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 67)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 74)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 75)

SLOVINSKO

Program spolupráce v oblasti vzdelávania a kultúry medzi MŠVVaŠ SR a MK SR a Ministerstvom školstva, vedy a športu Slovenskej republiky, Ministerstvom kultúry Slovenskej republiky a Ministerstvom zahraničných vecí Slovenskej republiky

3- až 10-mesačný študijný alebo výskumný pobyt

- Zameranie: všetky vedné odbory, výskumný pobyt sa realizuje na verejnej vzdelávacej a výskumnej inštitúcii podľa vlastného výberu
- Cieľová skupina: doktorand
- Podmienky: akceptačný list na formulári CMEPIUS; slovinský alebo iný dohodnutý jazyk; vek do 35 rokov
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla vo februári v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov

Seminár slovinského jazyka, literatúry (pre slavistov a slovakistov)

- Zameranie: slovinský jazyk a literatúra
- Cieľová skupina: doktorand, vysokoškolský učiteľ
- Podmienky: slovinský jazyk
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla vo februári v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov.

Letná škola slovinského jazyka

- Zameranie: slovinský jazyk
- Cieľová skupina: doktorand, vedecký pracovník VŠ, vysokoškolský učiteľ
- Podmienky: základy slovinského jazyka
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla vo februári v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov

Iné

- Národný štipendijný program (str. 69)
- CEEPUS (str. 58)
- Programy financované z Európskej únie (str. 39)
- Mobilitné granty na základe bilaterálnych dohôd o vedecko-technickej spolupráci (str. 73)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 67)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 74)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 75)
- Ďalšie možnosti podpory výskumu: portál EURAXESS Slovinsko www.euraxess.si

SRBSKO

Program spolupráce medzi MŠVvaŠ SR a Ministerstvom školstva, vedy a technologického rozvoja Srbskej republiky v oblasti kultúry, vzdelávania na roky 2016 – 2020

1- až 9-mesačný výskumný pobyt

- Zameranie: všetky vedné odbory, výskumný pobyt sa realizuje na verejnej vzdelávacej a výskumnej inštitúcii podľa vlastného výberu
- Cieľová skupina: doktorand
- Podmienky: srbský alebo iný dohodnutý jazyk
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla vo februári v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov

Letné semináre srbského jazyka, literatúry a kultúry

- Zameranie: srbský jazyk, literatúra a kultúra
- Cieľová skupina: doktorand, vedecký pracovník VŠ, vysokoškolský učiteľ
- Podmienky: základy srbského jazyka
- Poznámky: kurz prebieha v Belehrade
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla vo februári v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov.

Iné

- Národný štipendijný program (str. 69)
- CEEPUS (str. 58)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 39)
- Medzinárodný vyšehradský fond (str. 61)
- Mobilitné granty na základe bilaterálnych dohôd o vedecko-technickej spolupráci (str. 73)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 67)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 74)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 75)
- Ďalšie možnosti podpory výskumu: portál EURAXESS Srbsko www.euraxess.rs

ŠPANIELSKO

Štipendiá Nadácie „la Caixa“

36-mesačný Junior Leader program pre postdoktorandov

- Zameranie: všetky vedné odbory
- Cieľová skupina: postdoktorand
- Podmienky: PhD štúdium ukončené 3–6 rokov pred dňom uzávierky na podávanie žiadostí
- Poznámky: program má dve podschémy: Incoming – pre výskumníkov, ktorí v priebehu posledných 3 rokov pred dňom uzávierky nepracovali/neštudovali v Španielsku viac ako 12 mesiacov a Retaining – pre uchádzačov, ktorí v priebehu posledných 3 rokov pred dňom uzávierky pracovali/študovali v Španielsku viac ako 12 mesiacov
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí sa každý rok mení a je zverejňovaná na stránke programu
- Bližšie informácie: <https://obrasociallacaixa.org/en/investigacion-y-becas/programa-de-becas-de-posgrado/becas-de-posgrado/becas-postdoctorales-junior-leader/descripcion-del-programa>

INPhINIT doktorandský program

- Zameranie: biológia, zdravotnícke odbory, fyzika, technológie, technické odbory, matematika
- Cieľová skupina: doktorand
- Podmienky: uchádzači bez titulu PhD, angličtina minimálne na úrovni B2
- Poznámky: S úspešnými uchádzačmi uzavrie výskumné centrum podľa ich výberu trojročnú pracovnú zmluvu.
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí sa každý rok mení a je zverejňovaná na stránke programu
- Bližšie informácie: <https://obrasociallacaixa.org/en/investigacion-y-becas/programa-de-becas-de-posgrado/inphinit/programme-description>

Iné

- Národný štipendijný program (str. 69)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 39)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 67)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 74)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 75)
- Ďalšie možnosti podpory výskumu: portál EURAXESS Španielsko www.euraxess.es

ŠVAJČIARSKO

Štipendiá švajčiarskej vlády ESKAS – Federálna komisia pre štipendiá pre zahraničných študentov

9-mesačný postgraduálny pobyt

- Zameranie: všetky vedné odbory, výskumný pobyt sa realizuje na verejnej vzdelávacej a výskumnej inštitúcii podľa vlastného výberu
- Cieľová skupina: absolvent VŠ, doktorand, mladý vedecký pracovník
- Podmienky: akceptačný list; nemecký, francúzsky alebo taliansky jazyk, príp. anglický jazyk; vek do 35 rokov
- Poznámky: štipendium je možné využiť iba na študijné pobyty na švajčiarskych univerzitách a technických vysokých školách
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v októbri v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov

9-mesačný študijný pobyt pre umelcov

- Zameranie: umelecké zameranie
- Cieľová skupina: doktorand umeleckého zamerania
- Podmienky: akceptačný list; nemecký, francúzsky alebo taliansky jazyk, príp. anglický jazyk; vek do 35 rokov
- Poznámky: štipendium je možné využiť iba na študijné pobyty na umeleckých školách a konzervatóriách
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v októbri v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov

Iné

- Národný štipendijný program (str. 69)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 39)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 67)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 74)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 75)
- Ďalšie možnosti podpory výskumu: portál EURAXESS Švajčiarsko www.euraxess.ch

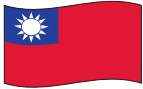
ŠVÉDSKO

Štipendiá Švédskej výskumnej rady

- Zameranie: všetky vedné odbory
- Cieľová skupina: výskumný pracovník
- Podmienky: podmienky sa líšia v závislosti od typu grantu
- Poznámky: Švédska výskumná rada ponúka viac než 25 typov grantov pre rôzne vedné odbory.
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí je určená pre každý typ grantu
- Bližšie informácie: www.vr.se/inenglish/researchfunding/applyforgrants/overviewcalls2018.4.44482f6612355bb5ee780002186.html

Iné

- Národný štipendijný program (str. 69)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 39)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 67)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 74)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 75)
- Ďalšie možnosti podpory výskumu: portál EURAXESS Švédsko www.euraxess.se

TAIWAN

Taiwanský štipendijný program

Celé doktorandské štúdium

- Zameranie: všetky vedné odbory
- Cieľová skupina: absolvent VŠ, doktorand
- Podmienky: uchádzač podáva prihlášku na taiwanskú univerzitu; o štipendium sa nesmú uchádzať študenti, ktorí už poberajú alebo poberali štipendium z taiwanskej strany
- Poznámky: trvanie pobytu je maximálne 4 roky
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v marci
- Bližšie informácie: www.roc-taiwan.org/sk/, Taipejská reprezentačná kancelária, Bratislava – dumanova@taipei.dialtelecom.sk

Kurz čínskeho (mandarínskeho) jazyka – Huayu Enrichment Scholarship (HES)

- Zameranie: všetky vedné odbory
- Cieľová skupina: absolvent VŠ, doktorand
- Podmienky: uchádzač podáva prihlášku na jazykové centrum príslušnej univerzity (ročný jazykový kurz čínskeho jazyka); o štipendium sa nesmú uchádzať študenti, ktorí už poberajú alebo poberali štipendium z taiwanskej strany
- Poznámky: trvanie pobytu je 6 – 12 mesiacov
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v marci
- Bližšie informácie: www.roc-taiwan.org/sk/, Taipejská reprezentačná kancelária, Bratislava – dumanova@taipei.dialtelecom.sk

Chiang Ching-kuova nadácia pre medzinárodnú vedeckú výmenu (CCKF)

Výskumné štipendium

- Zameranie: všetky vedné odbory
- Cieľová skupina: výskumný pracovník, vysokoškolský učiteľ
- Poznámky: trvanie podpory je 1 až 3 roky
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v januári
- Bližšie informácie: www.cckf.org.tw

Taiwanský medzinárodný doktorandský program (Taiwan International Graduate Program – TIGP) Academia Sinica

- Zameranie: prírodné a technické vedy
- Cieľová skupina: absolvent VŠ, doktorand
- Podmienky: anglický jazyk; ukončené vysokoškolské štúdium
- Poznámky: doktorandské štúdium; trvanie podpory je 3 roky
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí je spravidla v apríli
- Bližšie informácie: <http://dbix.sinica.edu.tw/tigp/index.php>

Iné

- Národný štipendijný program (str. 69)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 39)
- Medzinárodný vyšehradský fond (Vyšehradsko-taiwanské štipendium, str. 61)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 74)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 75)

TALIANSKO

Štipendiá talianskej vlády na základe Vykonávacieho programu ku kultúrnej dohode medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Talianskej republiky

- Zameranie: všetky vedné odbory, výskumný pobyt sa realizuje na verejnej vzdelávacej a výskumnej inštitúcii podľa vlastného výberu
- Cieľová skupina: doktorand, vedecký pracovník VŠ, vysokoškolský učiteľ
- Podmienky: akceptačný alebo pozývací list; taliansky alebo anglický jazyk
- Poznámky: uchádzať sa možno o:

Štipendiá na 6 alebo 9 mesiacov:

- štipendiá na časť PhD
- štipendiá na štúdium na Špecializovaných školách (Scuole di Specializzazione) – uchádzači musia spĺňať požadované vzdelanie, nevzťahuje sa to na zdravotnícke špecializačné školy
- štipendiá na výskumný pobyt (Progetti di Studio in Co-tutella) – uchádzači musia predložiť výskumný projekt a získať akceptačný list z talianskej prijímajúcej inštitúcie s uvedením mena supervízora/školiteľa projektu. Výskum sa môže realizovať na talianskych štátnych univerzitách/výskumných pracoviskách, verejných múzeách a archívoch, v National Research Council (CNR) a National Institute of Health (ISS)

Štipendiá na 3 mesiace:

- kurzy talianskeho jazyka a kultúry (A2 a vyššie) – uchádzači musia predložiť doklad o znalosti talianskeho jazyka na úrovni A2 v rámci Európskeho referenčného rámca pre jazyky

Štipendiá na 1 mesiac:

- kurz didaktiky talianskeho jazyka – štipendium je určené učiteľom taliančiny, ktorí vedia dokumentovať vyučovanie taliančiny ako cudzieho jazyka v krajine pôvodu
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v máji elektronicky na stránke Talianskeho ministerstva zahraničných vecí <http://borseonline.esteri.it>
- Bližšie informácie: Taliansky kultúrny inštitút v Bratislave www.iicbratislava.esteri.it, milan.bariak.iic@esteri.it

Štipendijný program Maxa Webera pre postdoktorandov na Európskom univerzitnom inštitúte

- Zameranie: sociálne a humanitné vedy
- Cieľová skupina: postdoktorand, mladý vedec alebo výskumník
- Podmienky: ukončené doktorandské štúdium pred max. 5 rokmi v ekonomických, sociálnych a politických vedách, práve alebo histórii; anglický jazyk
- Poznámky: štipendiá sa udeľujú na 12 alebo 24 mesiacov
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v októbri
- Bližšie informácie: www.eui.eu

Bogliasco štipendium v oblasti humanitných vied, architektúry a umenia v Liguria Study Center

- Zameranie: humanitné, spoločenské vedy, umenie
- Cieľová skupina: výskumný pracovník
- Poznámky: trvanie podpory je 1 mesiac
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí je spravidla v januári pre zimný semester a v apríli pre letný semester
- Bližšie informácie: www.bfny.org/english/fellowships.cfm

Medzinárodný kurz talianskeho jazyka a kultúry

- Zameranie: Centrum pre podporu talianskeho jazyka a kultúry CALCIF každoročne organizuje v Gargnane Medzinárodný kurz talianskeho jazyka a kultúry, ktorý sa koná počas letných mesiacov (júl a august)
- Cieľová skupina: uchádzači od 18 do 40 rokov ovládajúci taliansky jazyk minimálne na úrovni B1/B2
- Poznámky: Milánska Univerzita môže poskytnúť zahraničným uchádzačom vo veku 18 – 40 rokov štipendium pokrývajúce náklady na lekcie, ubytovanie a stravu
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí je spravidla koncom marca
- Bližšie informácie: http://users2.unimi.it/centrocalcif/?page_id=88

Iné

- Národný štipendijný program (str. 69)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 39)
- Mobilitné granty na základe bilaterálnych dohôd o vedecko-technickej spolupráci (str. 73)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 67)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 74)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 75)
- Ďalšie možnosti podpory výskumu: portál EURAXESS Taliansko www.euraxess.it

THAJSKO

- Národný štipendijný program (str. 69)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 39)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 74)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 75)

TURECKO

Turecké štipendia (Turkiye Burslari)

Štipendia na celé doktorandské štúdium

- Zameranie:
 - Štipendium Aliho Kuscua zamerané na prírodné a technické vedy (Ali Kuscua Science and Technology Scholarship)
 - Štipendium Ibniho Halduna zamerané na spoločenské vedy (Ibni Haldun Social Sciences Scholarship)
- Cieľová skupina: absolvent VŠ, doktorand
- Podmienky: ovládať turecký jazyk alebo jazyk, v ktorom bude prebiehať výučba
- Poznámky: ak je vyučovacím jazykom turečtina, súčasťou pobytu je aj jazyková príprava, ktorá sa koná pred nástupom na vysokú školu v Turecku
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla vo februári/marci
- Bližšie informácie: www.turkiyeburslari.gov.tr/en

Štipendia na 3- až 12-mesačný výskumný pobyt

- Zameranie:
 - Štipendium Aliho Kuscua zamerané na prírodné a technické vedy (Ali Kuscua Science and Technology Scholarship)
 - Štipendium Ibniho Halduna zamerané na spoločenské vedy (Ibni Haldun Social Sciences Scholarship)
- Cieľová skupina: doktorandi, ktorí úspešne absolvovali dizertačnú skúšku a vedeckí pracovníci alebo vysokoškolskí učitelia s titulom PhD. (alebo ekvivalentom), ktorí nemajú viac ako 45 rokov
- Podmienky: ovládať turecký jazyk alebo jazyk, v ktorom bude prebiehať komunikácia počas pobytu
- Žiadosti: žiadosti o štipendium sa podávajú priebežne počas celého roka
- Bližšie informácie: www.turkiyeburslari.gov.tr/en

2-mesačný kurz tureckého jazyka – Turkish Language Program for Public Officials and Academicians

- Zameranie: turecký jazyk
- Cieľová skupina: doktorand, vysokoškolský učiteľ, vedecký pracovník
- Podmienky: základy tureckého jazyka
- Poznámky: kurz sa koná v Istanbule (Istanbul University Language Center)
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v septembri
- Bližšie informácie: www.turkiyeburslari.gov.tr/en

Iné

- Národný štipendijný program (str. 69)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 39)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 67)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 74)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 75)
- Ďalšie možnosti podpory výskumu: portál EURAXESS Turecko

www.euraxess.org.tr/

UKRAJINA

Program spolupráce medzi MŠVVaŠ SR a Ministerstvom vzdelávania a vedy Ukrajiny v oblasti vzdelávania

1- až 10-mesačný výskumný pobyt

- Zameranie: všetky vedné odbory, výskumný pobyt sa realizuje na verejnej vzdelávacej a výskumnej inštitúcii podľa vlastného výberu
- Cieľová skupina: doktorand, vedecký pracovník VŠ, vysokoškolský učiteľ
- Podmienky: akceptačný alebo pozývaci list; ukrajinský alebo ruský jazyk
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v marci v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov.

Seminár ukrajinského jazyka

- Zameranie: ukrajinský jazyk
- Cieľová skupina: doktorand, vedecký pracovník VŠ, vysokoškolský učiteľ
- Podmienky: základy ukrajinského jazyka
- Poznámky: predpokladaný nástup v septembri
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v marci v SAIA, n. o.
- Bližšie informácie: www.saia.sk v databáze štipendií a grantov

Iné

- Národný štipendijný program (str. 69)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 39)
- Medzinárodný vyšehradský fond (str. 61)
- Mobilitné granty na základe bilaterálnych dohôd o vedecko-technickej spolupráci (str. 73)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 67)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 74)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 75)

USA

V porovnaní s Európou pre USA platí iný spôsob získavania finančnej pomoci na výskumné pobyty. Existujú rôzne možnosti získať finančnú podporu na študijné a výskumné pobyty od štátnych a súkromných univerzít, ako aj od rôznych súkromných nadácií a organizácií. Štipendiá spravidla nepokrývajú všetky náklady spojené s pobytom.

Výnimku tvoria štipendiá a granty, ktoré poskytuje americkým univerzitám a výskumným organizáciám vo viacerých prípadoch federálna vláda, často prostredníctvom národných agentúr. Od roku 2002 ministerstvo zdravia a služieb spravuje **databázu okolo 1000 grantových programov** z rôznych oblastí (www.grants.gov/web/grants/search-grants.html), ktoré sú financované federálnou vládou. Tieto grantové programy spravuje **26 federálnych grantových agentúr**. Ako príklady národných agentúr podporujúcich výskum môžeme uviesť **National Science Foundation** a **National Institutes of Health**.

National Science Foundation – NSF (www.nsf.gov) je nezávislá federálna agentúra založená Kongresom v roku 1950 s cieľom podporovať rozvoj vedy. NSF, ktorého ročný rozpočet je cca 7 mld. USD, poskytuje finančnú podporu na základný výskum americkým vysokým školám a univerzitám v mnohých oblastiach ako napr. matematika, informatika, spoločenské vedy. NSF udeľuje okolo 11 000 časovo ohraničených grantov s priemernou dĺžkou podpory 3 roky. Granty sú udeľované najmä jednotlivcom a malým výskumným tímom, finančná podpora je poskytovaná aj výskumným centrom na prístroje a zariadenia, ktoré umožňujú vedcom, technikom a študentom pracovať na špičkovom výskume.

Výskum v oblasti medicíny podporuje **National Institutes of Health – NIH** (www.nih.gov), ktoré je najväčším zdrojom financovania zameraného na výskum v oblasti medicíny na svete. Vytvára vysokokvalifikované miesta pre výskumníkov, ktoré financuje na univerzitách a výskumných ústavoch tak v USA ako aj vo svete. NIH pozostáva z 27 ústavov a centier, každé so špecifickým zameraním výskumu, často zamerané na konkrétne ochorenie alebo systémy ľudského tela. NIH poskytuje finančnú podporu vo forme grantov, dohôd o spolupráci a kontraktov. Granty sú určené nielen na výskum ale aj štipendijné pobyty („fellowships“) a odborné vzdelávanie, rozvoj kariéry a vedecké konferencie. NIH podporuje výskumníkov v rôznych štádiách ich kariéry, od mladých výskumníkov bez titulu PhD. až po skúsených výskumníkov s dlhoročnou praxou a skúsenosťou z vedenia veľkých výskumných centier. Novým a mladým výskumníkom venuje NIH špeciálnu pozornosť.

Komisia J. W. Fulbrighta pre vzdelávacie výmeny v Slovenskej republike

Programy pre jednotlivcov

Fulbrightove štipendium pre postgraduálne štúdium (Fulbright Scholarship for Graduate Studies in the USA)

- Zameranie: všetky vedné odbory s výnimkou klinickej medicíny a programov MBA a LL. M.
- Cieľová skupina: absolvent magisterského štúdia, doktorand, mladý vedecký pracovník
- Podmienky: ukončené úplné vysokoškolské vzdelanie na magisterskej úrovni; výborné študijné výsledky; výborná znalosť anglického jazyka (jazykový test TOEFL, minimálny počet bodov z testu na počítači je 230, iBT 90); slovenské štátne občianstvo a trvalý pobyt v SR
- Poznámky: štipendium je určené na 6- až 9-mesačný výskumný (Visiting Student Researcher) alebo študijný pobyt (Master's Degree Study) na univerzite alebo inej inštitúcii v USA
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v júni
- Bližšie informácie: www.fulbright.sk, dasa@fulbright.sk

Fulbrightov program pre výskum a prednášanie (Fulbright Scholar Program)

- Zameranie: všetky vedné odbory s výnimkou klinickej medicíny
- Cieľová skupina: odborník s dlhšou odbornou alebo výskumnou praxou
- Podmienky: dokončené doktorandské štúdium alebo jeho ekvivalent; výborná znalosť anglického jazyka (TOEFL testy nie sú požadované); overiteľné výsledky výskumnej, prednáškovej a publikačnej činnosti; slovenské občianstvo a trvalý pobyt v SR; pozývací list z hosťujúcej inštitúcie v USA, ktorý potvrdzuje, že žiadateľ o toto štipendium už spolupracuje s americkým partnerom alebo existuje aspoň predbežný plán spolupráce; prednosť majú kandidáti bez súvislej akademickej alebo pracovnej skúsenosti v USA

- Poznámky: granty môžu byť udelené na 3 až 6 mesiacov
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v októbri
- Bližšie informácie: www.fulbright.sk, dasa@fulbright.sk

Program Fulbrighta a Schumana (Fulbright-Schuman Program)

- Zameranie: transatlantické vzťahy, Európska integrácia
- Typy štipendií:
 - Štipendium na výskum, prednášanie alebo štúdium: štipendia na prednášanie, výskum a/alebo postgraduálne štúdium o záležitostiach EÚ alebo vzťahov medzi EÚ a USA na akreditovanej univerzite v USA alebo v nezávislom výskumnom centre v USA; doba trvania pre postgraduálne štúdium 6 mesiacov až 1 akademický rok a pre výskum a prednášanie 3–9 mesiacov, prednosť majú projekty na obdobie 4 mesiacov
 - Štipendium pre odborníkov v oblasti medzinárodného vzdelávania: z univerzít v EÚ, ktorí chcú robiť výskum v oblasti administrácie vysokoškolských medzinárodných vzťahov. Uchádzači si musia zabezpečiť pozývajúci list z hosťovskej inštitúcie. Grant sa udeľuje na obdobie 2–4 mesiacov. Uchádzači nemusia mať ukončené PhD štúdium.
- Podmienky: uchádzači musia byť občanmi EÚ, byť odborníkmi (riadiaci pracovníci, uchádzači z priemyslu, médií, politiky, administrátori v oblasti vzdelávania a verejnej správy); mať akademickú/profesionálnu aspoň 3-mesačnú skúsenosť minimálne v dvoch členských štátoch EÚ; preukázať zodpovedajúcu akademickú alebo profesionálnu kvalitu; mať výbornú znalosť anglického jazyka; zabezpečiť si prijatie/pozývací list na danej inštitúcii/inštitúciách v USA; 2 roky relevantnej pracovnej/akademickej skúsenosti od získania bakalárskeho titulu sú výhodou.
- Poznámky: Mesačné štipendium 3 000 EUR pre uchádzačov s ukončeným PhD. štúdiom, resp. 2 000 EUR pre študentov PhD. štúdia plus cestovné náklady a príspevok na presťahovanie vo výške max. 2 000 EUR. Víza typu J1 a zdravotné poistenie sú súčasťou štipendia. Maximálna výška jedného štipendia je 29 000 EUR.
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí je zverejnená na stránke programu

Program financuje Ministerstvo zahraničných vecí USA a Generálne riaditeľstvo EÚ pre vzdelávanie a kultúru.

Informácie, komunikáciu a výberové konanie zabezpečuje:

Komisia pre vzdelávacie výmeny medzi USA, Belgickom a Luxemburskom (Commission for Educational Exchange between the United States, Belgium and Luxembourg) Boulevard de l'Empereur, 4, Keizerslaan, 1000 Brussels, Belgium

tel.: +32 2 519 57 72, fax: +32 2 519 57 73

www.fulbright.be, www.fulbrightschuman.eu, adviser@fulbright.be

Programy pre inštitúcie

Krátkodobé sprostredkovanie odborníka z USA

Komisia umožňuje slovenským inštitúciám pozvať amerických odborníkov, ktorí v rámci Fulbrightovho programu pôsobia v danom školskom roku v susedných krajinách, prednášať alebo zúčastniť sa na sympóziách.

- Poznámky: Komisia môže uhradiť cestovné náklady a ubytovanie
- Bližšie informácie: office@fulbright.gov.sk, www.fulbright.sk/index.php?option=com_content&view=article&id=51&Itemid=66

Fulbright Specialists Program

Program umožňuje slovenským vysokým školám, univerzitám, múzeám, knižniciam a iným inštitúciami (ktoré sa programovo zaoberajú vzdelávaním, ako napr. Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR) pozvať amerického odborníka a spolupracovať s ním na príprave výučby a rozvoja inštitúcie, školy, fakulty či katedry.

- Oblasť zamerania: antropológia/archeológia, riadenie ekonomiky, komunikácia a žurnalistika, ekonomika, vzdelávanie, životné prostredie, informačné technológie, právo, knihoveda, mierové riešenie konfliktov, politické vedy a verejná správa, verejné zdravotníctvo, sociológia/sociálna práca, americké štúdiá, urbanistika, výučba alebo administrácia vedecko-technických predmetov ako biológia, chémia, fyzika, technológia, inžinierstvo a matematika
- Poznámka: Komisia uhrádza medzinárodné cestovné náklady a honorár vo výške 200 USD/deň; náklady ako ubytovanie, stravu a prípadnú vnútroštátnu prepravu hradí pozývajúca inštitúcia. Výskum v rámci tohto programu nie je možný.
- Počet schválených projektov v rámci programu a na daný akademický rok je limitovaný a závisí od finančného rozpočtu Komisie. Žiadosti je však možné podávať priebežne na adrese office@fulbright.gov.sk
- Bližšie informácie: www.fulbright.sk

Fulbright Scholar-in-Residence Program (SIR)

Program umožňuje inštitúciami v USA pozvať zahraničného odborníka na jeden alebo dva semestre. Úlohou odborníka je prednášať a poskytovať konzultácie vo vybraných oblastiach, interdisciplinárnych programoch alebo v kurzoch, kde prítomnosť zahraničného lektora poskytne medzikultúrny alebo medzinárodný pohľad na problematiku.

- Poznámka: prednosť majú návrhy v rámci humanitných a sociálnych vied, zvažované sú však aj iné disciplíny dôležité pre medzinárodné vzťahy; návrhy podávajú jednotlivé inštitúcie, alebo aj konzorcium dvoch alebo viacerých inštitúcií.
- Bližšie informácie: www.fulbright.sk, office@fulbright.gov.sk, www.cies.org/sir/

Iné programy administrované Komisiou J. W. Fulbrighta pre vzdelávacie výmeny v Slovenskej republike

The Hubert H. Humphrey Fellowship Program

- Zameranie: analýza verejnej politiky a verejná správa; ekonomický rozvoj/financie a bankovníctvo; miestne a regionálne plánovanie; politika a manažment verejného zdravotníctva; vzdelávanie, prevencia a liečba drogovej závislosti; právo a ľudské práva; politika a manažment v oblasti technológií; manažment ľudských zdrojov; plánovanie a administrácia vzdelávania; manažment vysokého školstva; komunikácia a žurnalistika; poľnohospodársky a vidiecky rozvoj; prírodné zdroje a environmentalistika/klimatické zmeny; prevencia a stratégia boja proti HIV/AIDS; výučba angličtiny ako cudzieho jazyka (vzdelávanie učiteľov a tvorba učebných osnov); prevencia nelegálneho obchodu s ľuďmi
- Cieľová skupina: uchádzač s ukončeným bakalárskym štúdiom
- Podmienky: minimálne 5-ročná súvislá prax v danom odbore; aktívna znalosť anglického jazyka; slovenské štátne občianstvo; žiadna alebo minimálna skúsenosť v USA
- Poznámky: program dáva možnosť skúseným odborníkom absolvovať 10-mesačné štúdium na univerzite v USA v kombinácii s odbornou praxou
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v septembri
- Bližšie informácie: www.fulbright.sk, office@fulbright.gov.sk, <https://humphreyfellowship.org>

Ronald and Eileen Weiser Professional Development Award Program

Krátkodobé pobyty vysokoškolských pedagógov na Michiganskej univerzite

- Zameranie: všetky vedné odbory (krátkodobé pobyty v závislosti od zamerania University of Michigan)
- Cieľová skupina: vysokoškolský učiteľ prednášajúci na slovenskej vysokej škole
- Podmienky: výborná ústna a písomná znalosť anglického jazyka; dvojstranná esej so stručným popisom výskumu alebo spoločného projektu, dôvodom podania žiadosti a popisom prínosu pre domovskú inštitúciu; pozývací list od vedenia fakulty, vedenia katedry alebo pracovníka katedry či fakulty na University of Michigan, kde by sa výskum mal realizovať (informácie o katedrách a programoch University of Michigan nájdete na www.umich.edu); odporúčanie rektora alebo dekana vysokej školy, kde uchádzač pracuje
- Poznámky: program umožňuje absolvovať krátkodobé pobyty (3–4 týždne) na University of Michigan, Ann Arbor, USA; štipendium pokrýva cestovné náklady, ubytovanie, zdravotné poistenie a diéty
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v októbri
- Bližšie informácie: www.fulbright.sk, www.ii.umich.edu/wcee, office@fulbright.gov.sk

Americké letné semináre

- Zameranie: zahraničná politika USA; súčasná americká literatúra; americká kultúra a spoločnosť; americké politické myslenie; žurnalizmus a médiá v USA; náboženský pluralizmus v USA; seminár o USA pre stredoškolských učiteľov
- Cieľová skupina: pedagógovia, vedúci katedier, špecialisti pripravujúci učebné osnovy, autori vysokoškolských, resp. stredoškolských učebníc (vo vekovom rozpätí 30 až 50 rokov)
- Podmienky: výborná znalosť anglického jazyka; prednosť majú uchádzači, ktorí jednoznačne zdôvodnia, akým spôsobom uplatnia získané poznatky vo svojej práci a ktorí doteraz nemali možnosť v USA študovať, robiť výskum či zúčastniť sa na profesionálnych konferenciách
- Poznámky: semináre sa konajú na amerických univerzitách; sú to 6 týždňové intenzívne akademické semináre zamerané na rôzne aspekty americkej spoločnosti; cieľom seminárov je posilniť učebné osnovy a zlepšiť kvalitu výučby o USA na akademických inštitúciách
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla na jeseň; záverečný výber uchádzačov sa uskutoční na Ministerstve zahraničných vecí USA, ktoré hradí aj všetky náklady spojené s pobytom vrátane zdravotného poistenia
- Bližšie informácie: www.fulbright.sk, office@fulbright.gov.sk

Ďalšie štipendijné programy

American Fund for Czech and Slovak Leadership Studies

Stáže pre mladých vedúcich pracovníkov v zdravotníctve, vzdelávaní a životnom prostredí

- Zameranie: zdravotníctvo, vzdelávanie, ochrana životného prostredia
- Cieľová skupina: mladý vedúci pracovník
- Podmienky: 5 rokov praxe v príslušnom odbore; univerzitné vzdelanie (min. Bc.); výborná znalosť angličtiny; podpora zamestnávateľa; preukázateľné mimoriadne schopnosti vo svojom odbore

- Poznámky: dĺžka pobytu max. 6 mesiacov
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v marci
- Bližšie informácie: www.afcsls.org

Štipendium Ruth Crawfordovej Mitchellovej na výskumný pobyt

- Zameranie: vzdelávanie, veda, verejná správa, politické vedy, ekonómia, sociológia
- Cieľová skupina: jednotlivec zo Slovenska a Čiech, ktorý pôsobí vo vládnom, komerčnom alebo akademickom sektore (nie študent)
- Podmienky: ukončené magisterské štúdium; prax; vynikajúca znalosť anglického jazyka
- Poznámky: výskumný pobyt prebieha od augusta do decembra kalendárneho roka v trvaní 3 a pol mesiaca; uskutoční sa na Univerzite v Pittsburghu
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v marci
- Bližšie informácie: kiley@ucis.pitt.edu,
www.nationalityrooms.pitt.edu/content/rcm-fellowship-czechslovak-scholars

Štipendiá Hookera a Kubikovej (Hooker-Kubik Scholarship Program) – University of South Alabama

Štipendiá na podporu slovenských študentov, pedagógov a výskumníkov na pobyt na University of South Alabama

- Zameranie: všetky vedné odbory
- Cieľová skupina: doktorand; vedecký pracovník VŠ, vysokoškolský učiteľ, ktorý chce nadviazať spoluprácu s University of South Alabama
- Poznámky: štipendiá na 1 alebo 2 semestre
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v júni
- Bližšie informácie:
www.southalabama.edu/international/internationaled/hookerkubic.html

Symantec Research Labs Graduate Fellowships pre doktorandov technického zamerania

- Zameranie: technické vedy
- Cieľová skupina: doktorand
- Poznámky: štipendium je udeľované na 1 rok
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí je spravidla v decembri
- Bližšie informácie: www.symantec.com/about/careers/graduate-fellowship

Štipendijné programy CEC ArtsLink pre umelcov, manažérov umenia na pobyt a projektovú umeleckú spoluprácu

- Zameranie: tanec, hudba, divadlo, literatúra
- Cieľová skupina: umelec, umelecký manažér
- Poznámky: trvanie pobytu je 5 týždňov
- Žiadosti: závierka podávania žiadostí je spravidla v decembri
- Bližšie informácie: www.cecartslink.org/grants/artslink_awards.html

Wilson Center Fellowships pre postdoktorandov na študijný pobyt v oblasti spoločenských vied

- Zameranie: spoločenské a humanitné vedy
- Cieľová skupina: postdoktorand
- Podmienky: anglický jazyk
- Poznámky: trvanie pobytu je počas akademického roka v USA (september – máj)
- Žiadosti: závierka podávania žiadostí je spravidla v októbri
- Bližšie informácie: www.wilsoncenter.org/fellowships-grants

Stáže Svetovej banky pre doktorandov

- Zameranie: ekonómia, humanitné a spoločenské vedy, poľnohospodárstvo, životné prostredie, iné príbuzné odbory
- Cieľová skupina: doktorand
- Podmienky: výborná znalosť anglického jazyka
- Poznámky: trvanie pobytu minimálne 1 mesiac
- Žiadosti: podávanie prihlášok na zimný termín (december – marec) je spravidla v septembri a októbri, na letný termín (jún – september) v decembri a v januári
- Bližšie informácie: www.worldbank.org (v menu Work with us na hlavnej stránke voľba „Programs & Internships“ > „Internship“)

Štipendia Gettyho nadácie na výskumné a umelecké pobyty

- Zameranie: umenie a výskum umenia, konzervovanie umeleckých diel, manažment a riadenie v oblasti umenia
- Cieľová skupina: doktorand, postdoktorand
- Poznámky: Gettyho nadácia poskytuje rôzne granty a typy umeleckých pobytov podľa aktuálne stanovených priorít
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí je stanovená v závislosti od konkrétneho programu
- Bližšie informácie: www.getty.edu/foundation/funding

Štipendium na prácu s fondom knižnice Truman Library Institute pre postdoktorandov, mladých a starších vedeckých pracovníkov

- Zameranie: verejná a zahraničná politika, život a kariéra H. S. Trumana
- Cieľová skupina: postdoktorand, mladý vedecký pracovník, vedecký pracovník
- Poznámky: trvanie pobytu je 1 až 3 týždne
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí je spravidla v apríli a v októbri (pre postdoktorandov a mladých vedeckých pracovníkov) a v decembri pre starších vedeckých pracovníkov
- Bližšie informácie: www.trumanlibrary.org/grants

Iné

- Národný štipendijný program (str. 69)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 39)
- Medzinárodný vyšehradský fond (program VARP, str. 61)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 67)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 74)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 75)

VEĽKÁ BRITÁNIA

Vo Veľkej Británii poskytujú štipendiá a granty rôzne nadácie, vzdelávacie a výskumné organizácie. Spektrum je široké a vyhľadávanie vám uľahčí britský portál EURAXESS www.euraxess.org.uk, ako aj finančný sprievodca EURAXESS UK Funding search (<http://euraxessfunds.britishcouncil.org/Search.aspx/Index>), zhromažďujúci informácie o finančnej podpore pre medzinárodný výskum. Tento nástroj je určený vedeckým pracovníkom a postgraduálnym študentom z Veľkej Británie a zo zahraničia. Vyhľadávať sa dá na základe vedného odboru či cieľa finančnej podpory. Štipendiá je možné vyhľadávať aj v databáze na webstránke www.educationuk.org. Pracovné ponuky v oblasti vedy, výskumu, akademických a iných príbuzných profesiách je možné vyhľadávať na webstránke www.jobs.ac.uk.

The Warburg Institute

Dlhodobý výskumný pobyt

- Zameranie: história, kultúra
- Cieľová skupina: doktorand, postdoktorand
- Podmienky: doktorand s minimálne jedným rokom výskumu na dizertačnej práci; postdoktorand maximálne 5 rokov od získania titulu PhD.
- Poznámky: trvanie 2 až 3 roky; pobyt sa realizuje na School of Advanced Study, The Warburg Institute v Londýne
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v novembri
- Bližšie informácie: <https://warburg.sas.ac.uk/research/long-term-research-fellowships>

Krátkodobý výskumný pobyt

- Zameranie: história, kultúra
- Cieľová skupina: doktorand, postdoktorand
- Podmienky: doktorand s minimálne jedným rokom výskumu na dizertačnej práci; postdoktorand maximálne 5 rokov od získania titulu PhD.
- Poznámky: trvanie 2, 3 alebo 4 mesiace; pobyt sa realizuje na School of Advanced Study, The Warburg Institute v Londýne
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla v novembri
- Bližšie informácie: <https://warburg.sas.ac.uk/research/short-term-research-fellowships>

The Institute for Advanced Studies in the Humanities, University of Edinburgh – výskumné štipendium

- Zameranie: humanitné, spoločenské vedy, uprednostnené sú aktuálne výskumné témy inštitútu
- Cieľová skupina: postdoktorand
- Poznámky: trvanie 2 až 6 mesiacov; pobyt sa realizuje na The Institute for Advanced Studies in the Humanities, The University of Edinburgh (Škótsko)
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí o štipendium býva spravidla vo februári
- Bližšie informácie: www.iash.ed.ac.uk/fellowships

Scottish Czech and Slovak Summer Scholarship Fund

- Zameranie: podľa ponuky letných škôl v Škótsku.
- Cieľová skupina: absolvent VŠ, doktorand.
- Podmienky: dobré znalosti anglického jazyka.
- Poznámky: výhodou je záujem o škótsku kultúru v rámci štúdia.
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí je spravidla v apríli.
- Bližšie informácie: www.suiss.ed.ac.uk/application/scholarship/

Štipendium SUPA (The Scottish Universities Physics Alliance)

– doktorandské štúdium v oblasti fyziky

- Zameranie: fyzika
- Cieľová skupina: absolvent VŠ
- Poznámky: 3,5-ročné štúdium v Škótsku na niektorej z 8 univerzít združenia
- Žiadosti: uzávierka podávania žiadostí je spravidla v januári
- Bližšie informácie: www.suiss.ed.ac.uk/application/scholarship/

Iné

- Národný štipendijný program (str. 69)
- Programy financované zo zdrojov Európskej únie (str. 39)
- Program NATO Science for Peace and Security – SPS (str. 67)
- Literárny fond – príspevok na tvorivú cestu (str. 74)
- Grantový program Nadácie Tatra banky Študenti do sveta (str. 75)
- Ďalšie možnosti podpory výskumu: portál EURAXESS Veľká Británia
www.euraxess.org.uk

SAIA v skratke

SAIA, n. o., (Slovenská akademická informačná agentúra) je mimovládna nezisková organizácia, ktorá od roku 1990 svojimi programami a službami posilňuje občiansku spoločnosť a napomáha internacionalizácii vzdelávania a vedy na Slovensku. Okrem administrovania štipendií a grantových programov sa jej činnosť zameriava aj na poskytovanie informácií o možnostiach štúdia a výskumu mimo Slovenska, propagáciu slovenského vysokého školstva a vedy v zahraničí, ako aj podporu a poradenstvo v oblasti rozvoja ľudských zdrojov vo vede a výskume.

V súčasnosti má SAIA pracoviská v 5 univerzitných mestách (okrem Bratislavy v Banskej Bystrici, Košiciach, Nitre a Žiline).

Súčasnú hlavné programy SAIA, n. o.:

1. Akademické mobility

program poskytujúci slovenským občanom štipendiá na základe medzivládnych dohôd a ponúk zahraničných vlád, ako aj informácie o možnostiach štúdia a výskumu v zahraničí;

2. Akcia Rakúsko – Slovensko, spolupráca vo vede a vzdelávaní

bilaterálny medzivládny program medzi Slovenskou republikou a Rakúskom podporujúci obojstrannú mobilitu a spoluprácu študentov, doktorandov a pedagogických a výskumných pracovníkov formou štipendií a projektovej podpory;

3. CEEPUS – Stredoeurópsky výmenný program pre univerzitné štúdiá

medzinárodný program združujúci 15 krajín strednej a juhovýchodnej Európy podporujúci spoluprácu medzi vysokými školami v oblasti vzdelávania a poskytujúci štipendiá na študijné a prednáškové mobility;

4. Národný štipendijný program SR

program vlády Slovenskej republiky podporujúci pobyty slovenských študentov, doktorandov a postdoktorandov v zahraničí, ako aj záujemcov zo zahraničia o pobyty na vysokých školách a výskumných organizáciách na Slovensku;

5. Servisné centrá EURAXESS Slovensko

iniciatíva Európskej komisie pôsobiaca v 40 krajinách, poskytujúca informačnú podporu a poradenstvo v praktických otázkach súvisiacich s výskumnou mobilitou a kariérnym rozvojom výskumníkom samotným i organizáciám prijímajúcim zahraničných vedcov na svoje pracoviská.

Aktivity v rámci vyššie uvedených programov zabezpečuje SAIA na základe zmlúv s Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR, ktoré tieto programy finančne podporuje.